

ΣΟΦΙΑ ΔΟΥΜΑΝΙΔΟΥ - ANNA ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ - ΜΥΡΤΩ ΝΤΙΝΑ

Εφαρμοσμένες δλωθδικές δραστηριότητες

Γέφυρες επικοινωνίας και
γραμματισμού

Επιστημονική επιμέλεια: Κώστας Ντίνας

ΣΟΦΙΑ ΔΟΥΜΑΝΙΔΟΥ - ANNA ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ - ΜΥΡΤΩ ΝΤΙΝΑ

Εφαρμοσμένες γλωσσικές δραστηριότητες

Γέφυρες επικοινωνίας και
γραμματισμού

Επιστημονική επιμέλεια: Κώστας Ντίνας

Σοφία Δουμανίδου, Άννα Κοντοπούλου, Μυρτώ Ντίνα, Εφαρμοσμένες γλωσσικές δραστηριότητες
Υπότιτλος: Γέφυρες επικοινωνίας και γραμματισμού
ISBN: 978-618-5147-84-6
Ιούνιος 2016

Φωτογραφία εξωφύλλου: εργασία παιδιών

Επιστημονική επιμέλεια: Κώστας Ντίνας
<http://users.uowm.gr/kdinas/>

Σελιδοποίηση: Ηρακλής Λαμπαδαρίου
www.lampadariou.eu

Οι συγγραφείς φέρουν την ευθύνη για την επιμέλεια του κειμένου.

Σειρά: Γλώσσας Παράλληλοι: Θεωρία και διδακτικές προτάσεις
Επιστημονική υπεύθυνη σειράς: Ζωή Γαβριηλίδου, www.gavriilidou.gr

Εκδόσεις Σαΐτα
Αθανασίου Διάκου 42, 652 01, Καβάλα
Τ.: 2510 831856
Κ.: 6977 070729
e-mail: info@saitapublications.gr
website: www.saitapublications.gr

Άδεια Creative Commons
Αναφορά δημιουργού – Μη εμπορική χρήση
Όχι παράγωγα έργα 3.0 Ελλάδα

Με τη σύμφωνη γνώμη του συγγραφέα και του εκδότη, επιτρέπεται σε οποιονδήποτε αναγνώστη η αναπαραγωγή του έργου (ολική, μερική ή περιληπτική, με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο), η διανομή και η παρουσίαση στο κοινό υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις: αναφορά της πηγής προέλευσης, μη εμπορική χρήση του έργου. Επίσης, δεν μπορείτε να αλλοιώσετε, να τροποποιήσετε ή να δημιουργήσετε πάνω στο έργο αυτό.
Αναλυτικές πληροφορίες για τη συγκεκριμένη άδεια cc, διαβάστε στην ηλεκτρονική διεύθυνση:
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/gr/>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ	9
1. ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ.....	12
2. Η ΧΩΡΑ ΤΟΥ ΞΕ	17
3. ΦΩΤΕΙΝΑ ΧΑΜΟΓΕΛΑ	22
4. ΈΝΤΟΜΑ.....	27
5. ΖΩΗ ΧΩΡΙΣ ΒΙΑ.....	32
6. ΝΕΑ ΑΠΟ ΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟ ΜΑΚΡΙΑ!!!.....	36
7. ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΜΟΥ.....	42
8. ΟΔΗΓΩ ΤΟ ΠΟΔΗΛΑΤΟ ΜΟΥ ΜΕ ΑΣΦΑΛΕΙΑ	47
9. ΤΟ ΦΑΓΗΤΟ ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΕΝΑ ΛΙΜΕΡΙΚ.....	51
10. ΣΗΜΕΡΑ ΓΑΜΟΣ ΓΙΝΕΤΑΙ	56
11. ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ.....	60
12. ΑΥΤΗ ΤΗ ΣΤΙΓΜΗ ΑΠΟΥΣΙΑΖΩ ... ΑΦΗΣΤΕ ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΣΑΣ	65
13. Ο ΘΑΥΜΑΣΙΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ	70
14. ΣΧΗΜΑΤΟΪΣΤΟΡΙΕΣ	74
15. ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ	80
16. ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ.... ΣΠΙΤΑΚΙ ΜΟΥ	86
17. ΤΑ ΧΑΡΤΟΠΡΟΪΟΝΤΑ ΟΝΕΙΡΕΥΟΝΤΑΙ.....	92
18. ΈΝΑΣ ΟΝΕΙΡΕΜΕΝΟΣ ΔΡΟΜΟΣ.....	97
19. ΦΑΝΤΑΣΤΙΚΑ ΤΑΞΙΔΙΑ	102
20. ΑΝΑΤΡΟΠΕΣ	109
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	113

Προλεγόμενα

Είναι παγκοίμως παραδεκτό ότι η επικοινωνία —και πρωτίστως η γλωσσική— είναι η πιο σημαντική ανθρώπινη κοινωνική λειτουργία. Ο τρόπος με τον οποίο χειρίζεται κανείς τη γλώσσα του καθορίζει σε μεγάλο ποσοστό την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα της επικοινωνίας του με τους άλλους. Για τον λόγο αυτόν η γλωσσική διδασκαλία αποτελεί παγκοσμίως ένα από τα βασικά ζητούμενα της εκπαιδευτικής διαδικασίας —και μάλιστα από την πρώτη στιγμή της εισόδου του παιδιού στην οργανωμένη εκπαίδευση.

Στόχος αυτού του βιβλίου δεν είναι να συζητήσει θεωρητικά ζητήματα γύρω από τη γλώσσα και τη διδασκαλία της —μάλιστα στο Νηπιαγωγείο. Τα ζητήματα αυτά έχουν επαρκώς συζητηθεί και θα εξακολουθήσουν και στο μέλλον να απασχολούν την επιστημονική - παιδαγωγική κοινότητα. Βασική του επιδίωξη είναι να δώσει παραδείγματα —και όχι υποδείγματα— γλωσσικών δραστηριοτήτων στους εκπαιδευτικούς που ασχολούνται με τη γλωσσική εκπαίδευση αυτής της τρυφερής ηλικίας, τα οποία έχουν επιτυχημένα δοκιμαστεί στην πράξη και θεωρούμε ότι με κατάλληλη προσαρμογή μπορούν να είναι εξίσου αποτελεσματικά και σε άλλα μαθησιακά περιβάλλοντα.

Πριν προχωρήσουμε στην κατάθεση των διδακτικών προτάσεων, παραθέτουμε έναν δεκάλογο από τις βασικές γλωσσολογικές και παιδαγωγικές παραδοχές στις οποίες στηρίζονται οι προτεινόμενες δραστηριότητες, προκειμένου να υπάρχει κοινή θεωρητική - παιδαγωγική βάση ανάμεσα στους συντάκτες αυτών των διδακτικών δοκιμών και τους αποδέκτες τους —τους «μάχιμους» νηπιαγωγούς:

α. Η γλώσσα δεν είναι στατική ούτε μπορεί να εκλαμβάνεται απλώς ως ένα δομημένο σύστημα που η γνώση των επιμέρους στοιχείων του επαρκεί για την αποτελεσματική επικοινωνία.

β. Η γλωσσική γνώση, επομένως, πρέπει να αφορά και το γλωσσικό σύστημα, τη δομή της γλώσσας, αλλά και τη χρήση αυτού του συστήματος στη γλωσσική επικοινωνία, χρήση που εξαρτάται και ποικίλλει ανάλογα με την επικοινωνιακή περίσταση και τους επικοινωνιακούς στόχους των συμμετεχόντων σ' αυτήν.

γ. Ενώ η γλωσσική ικανότητα του ατόμου (που έχει να κάνει με την κατάκτηση των δομικών κανόνων της γλώσσας) αναπτύσσεται πολύ γρήγορα και

αβίαστα μέσα στο οικογενειακό και στενό κοινωνικό περιβάλλον του παιδιού στα πρώτα του ήδη χρόνια, η καλλιέργεια της επικοινωνιακής ικανότητας αποτελεί μια *διά βίου* διαδικασία, η οποία θεωρητικά δεν ολοκληρώνεται ποτέ, καθώς κανείς δεν μπορεί να βρεθεί —και πολύ περισσότερο να ανταποκριθεί— σε όλες τις πιθανές επικοινωνιακές συνθήκες και περιστάσεις.

δ. Απαραίτητο στοιχείο αποτελεσματικής επικοινωνίας των σύγχρονων κοινωνιών δυτικού τύπου είναι η κατάκτηση του γραμματισμού. Χωρίς να μπούμε στη δαιδαλώδη συζήτηση για τον ορισμό και το περιεχόμενο του γραμματισμού σήμερα, δηλώνουμε ότι μας καλύπτει ο σύντομος και περιεκτικός ορισμός του Traves (1992): *«Γραμματισμός είναι η ικανότητα ελέγχου της ζωής και του περιβάλλοντος μέσω του λόγου, με τρόπο ορθολογικό».*

ε. Η παιδαγωγική του γραμματισμού, ως εφαρμογή, προϋποθέτει την ενασχόληση των παιδιών με κείμενα —προφορικά ή/και γραπτά— που σχετίζονται με την κοινωνική πραγματικότητα που βιώνουν ή δυνητικά μπορεί να βιώσουν τα παιδιά και έχουν νόημα γι' αυτά.

στ. Τον πιο πάνω ορισμό του γραμματισμού διευρύνει λαμβάνοντας υπόψη της τα νέα κοινωνικά και τεχνολογικά δεδομένα η γλωσσοπαιδαγωγική θεωρία των Πολυγραμματισμών, όπως διατυπώθηκε λίγο αργότερα (1996) από το New London Group επισημαίνοντας δύο σημαντικές αλλαγές: i) την αυξανόμενη σημασία της πολιτισμικής και γλωσσικής πολυμορφίας με την ανάδυση πολλών ενδογλωσσικών παραλλαγών, που οφείλονται στην εντεινόμενη κινητικότητα των ανθρώπων, και ii) τη φύση των νέων τεχνολογιών επικοινωνίας, με την επίδραση των οποίων το νόημα πλάθεται με μεθόδους που είναι όλο και πιο πολυτροπικές.

ζ. Η παιδαγωγική των πολυγραμματισμών, μια από τις εκδοχές της παιδαγωγικής του κριτικού γραμματισμού, αποσκοπεί στη γλωσσική και κοινωνική ενδυνάμωση των παιδιών, καθώς αυτά ως ενεργοί πολίτες κριτικά σκεπτόμενοι πρέπει να μπορούν να αντιλαμβάνονται τους διάφορους τρόπους παραγωγής νοήματος και να προετοιμάζουν κατάλληλα το μέλλον τους.

η. Η εφαρμογή όλων αυτών των θεωριών στην πράξη επιχειρείται μέσα από την αξιοποίηση κυρίως της ομαδοσυνεργατικής προσέγγισης —ως παιδαγωγικής πρακτικής, η οποία μέσα από τις διεργασίες της ομάδας εισάγει τα παιδιά στη διαδικασία να αφηγηθούν, να επιχειρηματολογήσουν, να διαπραγματευτούν, να περιγράψουν, να συσχετίσουν, να υποθέσουν, να διερευνήσουν και, τέλος, να ανακαλύψουν τη γνώση διδασκόμενα παράλληλα στην πράξη τη δημοκρατική λειτουργία του αλληλοσεβασμού.

θ. Σημαντικό στοιχείο των προτεινόμενων σχεδίων εργασίας είναι η «αυθεντική» αξιολόγηση, ως συστηματική συλλογή πληροφοριών σχετικά με ανεπιτήδευτες συμπεριφορές των μαθητών στην καθημερινή τους ρουτίνα. Η αξιολόγηση πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της καθημερινότητας της τάξης, άλλοτε με τη μορφή της αυτοαξιολόγησης κι άλλοτε της ετεροαξιολόγησης, και να αφορά όλα τα στάδια εργασίας αλλά και το τελικό αποτέλεσμα —ατομικό, ομαδικό ή/και συλλογικό επίπεδο.

ι. Τελικός στόχος όλων των προτεινόμενων δραστηριοτήτων είναι η ενίσχυση της φαντασίας και της δημιουργικότητας των παιδιών με τελικό αποτέλεσμα την ανάπτυξη κριτικά σκεπτόμενων παιδιών / μαθητών / πολιτών, εφοδιασμένων με τις απαραίτητες γλωσσικές ικανότητες, ώστε να διεκδικήσουν αργότερα τη ζωή που ονειρεύονται. Όλα τα εργαλεία (π.χ. τα ποικίλα κειμενικά είδη) και οι μέθοδοι (π.χ. οι Πολυγραμματισμοί ή η ομαδοσυνεργατική μάθηση) αυτόν τον κεντρικό στόχο υπηρετούν, με πρωταγωνιστές τα παιδιά / μαθητές και συντονιστή / εμπνευστή / συν-ερευνητή την/τον νηπιαγωγό.

Φλώρινα, Φεβρουάριος 2016
Νίκη Κολτσάκη, Κώστας Ντίνας

1.Γιορτή της Μητέρας

Στόχοι

- 1 Καλλιέργεια προφορικού λόγου σε πραγματικές συνθήκες επικοινωνίας. Τα παιδιά περιγράφουν τα δώρα που θα ετοιμάσουν για τη μαμά τους. Δίνουν τίτλους σε διάφορα έργα τέχνης με θέμα τη μητέρα.
- 2 Καλλιέργεια γραπτού λόγου. Τα παιδιά γράφουν και διαβάζουν τις κάρτες και τα βιβλιάρια για τη μαμά τους. Βρίσκουν στο διαδίκτυο και διαβάζουν ποιήματα για τη μητέρα.
- 3 Ανάδυση γραμματισμού. Αναγνωρίζουν τη λέξη «μαμά» σε διάφορα ποιήματα που βρίσκουν στο διαδίκτυο.

Υλικά και μέσα

- ✓ χρωματιστά χαρτόνια
- ✓ χαρτιά A4
- ✓ ψαλίδια
- ✓ πινέλα
- ✓ κόλλες
- ✓ δακτυλομπογιές
- ✓ τέμπερες
- ✓ μαρκαδόροι
- ✓ χρωματιστές κορδέλες
- ✓ φυσικά υλικά
- ✓ Η/Υ

Αφετηρία

Τοποθετούνται στον χώρο της παρεούλας πίνακες που έχουν θέμα τη μητέρα. Τα παιδιά περιγράφουν τους πίνακες και δίνουν τους δικούς τους τίτλους.

Ακολουθεί συζήτηση για τη Γιορτή της Μητέρας, που πλησιάζει, και για τον τρόπο οργάνωσης της γιορτής αυτής. Από τη συζήτηση προκύπτουν πολλές διαφορετικές προτάσεις των παιδιών, όπως:

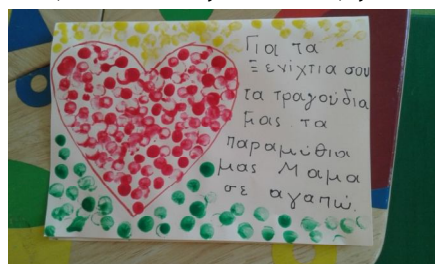
- ✓ Να δημιουργήσουν τον δικό μας πίνακα ζωγραφικής με θέμα τη μαμά τους
- ✓ Να κατασκευάσουν κάρτες και να γράψουν ευχές
- ✓ Να φυτέψουν λουλούδια σε γλαστράκια
- ✓ Να δημιουργήσουν βιβλία για τις μαμάδες τους
- ✓ Να κάνουν κορνίζες με τη φωτογραφία της μαμάς τους
- ✓ Να φτιάξουν κοσμήματα
- ✓ Να ψάξουν στο διαδίκτυο ποιήματα και τραγούδια για τη μητέρα και να επιλέξουν κάποια να τα πούνε στις μαμάδες τους.

Τελικά, δημιουργούνται τέσσερις ομάδες που θα ασχοληθούν: με την κατασκευή καρτών, τη δημιουργία βιβλίων, την κατασκευή κοσμημάτων και την εύρεση τραγουδιών.

Διαδικασία

1^η ομάδα (Κάρτες για τη μαμά).

Τα παιδιά της πρώτης ομάδας δημιουργούν κάρτες για τις μαμάδες. Τα παιδιά της ομάδας αυτής συζητούν για το πώς πρέπει να είναι οι κάρτες τους και αποφασίζουν να τις διακοσμήσουν με καρδούλες και να τις χρωματίσουν με δακτυλομπογιές, αξιοποιώντας την τεχνική του πουαντισμού. Στις κάρτες εκφράζουν τις σκέψεις τους και την αγάπη τους για τις μαμάδες τους.

Εικόνα 1 Κάρτα για τη μαμά

2^η ομάδα (Βιβλία για τη μαμά).

Η επιλογή των παιδιών της δεύτερης ομάδας είναι η δημιουργία βιβλίων για τις μαμάδες τους. Σε αυτά τα βιβλία τα παιδιά συμπεριλαμβάνουν τα αγαπημένα χρώματα, φαγητά, λουλούδια και παραμύθια των μαμάδων τους. Επιλέγουν και χρησιμοποιούν διάφορα υλικά για τα εξώφυλλα των βιβλίων τους.

Εικόνα 2 Βιβλίο μαμάς

3^η ομάδα (Μενταγιόν).

Η τρίτη ομάδα των παιδιών αποφασίζει να κατασκευάσει κοσμήματα και μετά από συζήτηση επιλέγει να δημιουργήσει μενταγιόν. Τα παιδιά χρησιμοποιούν κορδέλες και χαρτόνια, για να φτιάξουν τα μενταγιόν. Αφιερώνουν τα μενταγιόν στις μαμάδες τους και γράφουν πάνω στις κορδέλες την αφιέρωση «Για τη μαμά».

Εικόνα 3 Μενταγιόν

4^η ομάδα (Τραγούδια για τη μαμά).

Η ομάδα αυτή με τη βοήθεια του/της νηπιαγωγού ψάχνει για τραγούδια για τη μαμά στο διαδίκτυο. Εντοπίζουν τις λέξεις *μαμά*, *μητέρα*, *μανούλα* στα τραγούδια που βρίσκουν και δημιουργούν ακροστιχίδα με τη λέξη *μανούλα*.

Μ Α Τ Ι Α

Α Γ Κ Α Λ Ι Α

Ν Ε Ρ Α Ϊ Δ Α

Ο Ν Ε Ι Ρ Ο

Υ Π Ν Ο Σ

Λ Ο Υ Λ Ο Υ Δ Ι

Α Γ Α Π Η

Τέλος επιλέγουν τραγούδια για να τα μάθουν και να τα πουν στις μαμάδες τους.

Αξιολόγηση

Αφού τελειώσουν τις εργασίες τους, τα παιδιά μαζεύονται στην παρεούλα, για να τις παρουσιάσουν. Τα παιδιά της πρώτης ομάδας δείχνουν τις κάρτες και διαβάζουν τι έγραψαν σε αυτές. Η δεύτερη ομάδα, που κατασκεύασε βιβλία για τις μαμάδες, παρουσιάζει αρχικά τα εξώφυλλα των βιβλίων και μετά το περιεχόμενό τους. Τα παιδιά της τρίτης ομάδας δείχνουν τα μενταγιόν και διαβάζουν τις αφιερώσεις. Η τέταρτη ομάδα αρχικά παρουσιάζει την

ακροστιχίδα που δημιούργησε και μετά τους τίτλους των τραγουδιών που επέλεξε. Τέλος, όλα τα παιδιά της ομάδας τα τραγουδούν.

Προτεινόμενες δραστηριότητες

- ✓ Ο/Η νηπιαγωγός προτείνει στα παιδιά να επιλέξουν από τον φάκελό τους (portfolio) κάποιες ζωγραφιές και να φτιάξουν ένα βίντεο αφιερώνοντας αυτές τις ζωγραφιές στις μαμάδες τους.
- ✓ Με τη βοήθεια του/της νηπιαγωγού βρίσκουν τη λέξη *μαμά* σε άλλες γλώσσες. Ίσως γίνει κάτι αντίστοιχο και με τη φράση: *σε αγαπώ*.
- ✓ Από βιβλίο μαγειρικής επιλέγουν μια συνταγή και φτιάχνουν γλυκά κεράσματα για τις μαμάδες τους.
- ✓ Δημιουργούν δικά τους ποιήματα για τη μαμά.

2. Η χώρα του Ξε

Στόχοι

- 1 Καλλιέργεια προφορικού λόγου σε πραγματικές συνθήκες επικοινωνίας. Τα παιδιά αναφέρουν αντικείμενα με το πρόθημα «ξε-» και περιγράφουν τις λειτουργίες τους.
- 2 Εμπλουτισμός λεξιλογίου με διάφορες λέξεις που έχουν το πρόθημα «ξε-».
- 3 Καλλιέργεια γλωσσικών δομών. Δημιουργούν λέξεις με το πρόθημα «ξε-».
- 4 Παραγωγή γραπτού λόγου. Γράφουν τα χαρακτηριστικά των σπιτιών και του σχολείου που κατασκευάζουν, καθώς και τα χαρακτηριστικά των ανθρώπων.
- 5 Ανάδυση γραμματισμού. Αναγνωρίζουν λέξεις με το πρόθημα «ξε-».
- 6 Ανάπτυξη κριτικής σκέψης και φαντασίας. Τα παιδιά δημιουργούν ένα νέο επικοινωνιακό πλαίσιο, διαφορετικό από το συνηθισμένο.

Υλικά και μέσα

- ✓ χαρτόνια χαρτοκιβωτίων
- ✓ ψαλίδια
- ✓ κόλλες
- ✓ μαρκαδόροι
- ✓ χαρτιά A4
- ✓ τουβλάκια
- ✓ αβγοθήκες
- ✓ ξυλάκια
- ✓ τέμπερες
- ✓ ρολά από χαρτί υγείας

Αφετηρία

Ο/Η νηπιαγωγός διαβάζει στα παιδιά το παραμύθι του Τζιάνι Ροντάρι *Η Χώρα του Ξε* (Ροντάρι, 2011). Στη συνέχεια γίνεται σχολιασμός των αντικειμένων που αναφέρονται στο παραμύθι, τι είναι αυτό που αλλάζει τις λειτουργίες τους και ποια χαρακτηριστικά αποκτούν τα αντικείμενα. Τα παιδιά εκθέτουν τις απόψεις τους και δίνουν τις δικές τους ερμηνείες. Από τη συζήτηση τίθεται ο προβληματισμός πώς να είναι η χώρα του Ξε και αποφασίζουν να τη δημιουργήσουν.

Οι προτάσεις των παιδιών αφορούν:

- ✓ τα σπίτια
- ✓ τα ζώα
- ✓ το σχολείο
- ✓ τα πάρκα
- ✓ τους ανθρώπους

Τελικά, δημιουργούνται τρεις ομάδες, που θα ασχοληθούν με τα σπίτια, το σχολείο και τους ανθρώπους της χώρας του Ξε.

Διαδικασία

1^η ομάδα (Κατασκευή σπιτιών).

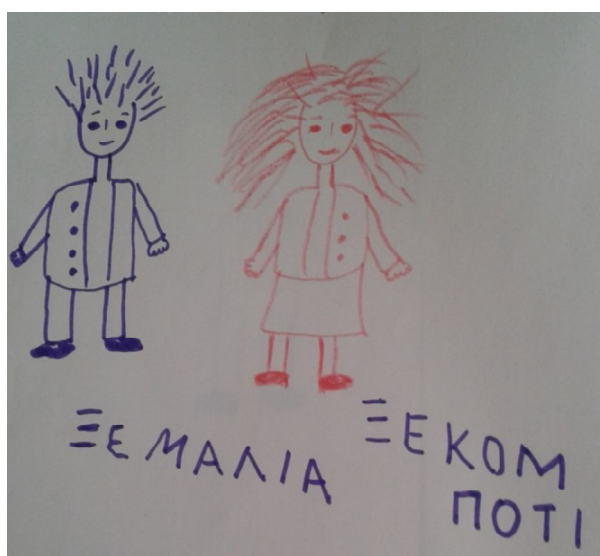
Τα παιδιά κατασκευάζουν με χαρτόνια από χαρτοκιβώτιο σπίτια που έχουν τα χαρακτηριστικά της χώρας του Ξε. Μετά από συζήτηση αποφασίζουν τα σπίτια να είναι *ξεβαμμένα, ξεκλείδωτα, ξέστρωτα και ξέσκεπα*. Γράφουν τα χαρακτηριστικά αυτών των σπιτιών σε καρτέλες για τους τουρίστες που επισκέπτονται τη χώρα τους.

Εικόνα 4 Σπίτι της χώρας του «Ξε»

2^η ομάδα (Άνθρωποι της χώρας).

Η δεύτερη ομάδα ζωγραφίζει τους κατοίκους της χώρας του Ξε. Οι άνθρωποι αυτοί, σύμφωνα με τη φαντασία των παιδιών της ομάδας, είναι ξεμαλλιασμένοι, ξεκάλτσωτοι, και ξεκούμπωτοι.

Εικόνα 5 Άνθρωποι της χώρας του «Ξε»

3^η ομάδα (Κατασκευή σχολείου).

Η κατασκευή του σχολείου προβληματίζει αρκετά την τρίτη ομάδα των παιδιών. Τελικά αποφασίζουν να χτίσουν το σχολείο με τα τουβλάκια του οικοδομικού υλικού της τάξης. Τα χαρακτηριστικά που δίνουν στο σχολείο της χώρας του Ξε είναι: ξέσκεπο, ξεβίδωτο, ξεκούραστο. Το σχολείο αυτό είναι

ξεβίδωτο, σύμφωνα με τη φαντασία των παιδιών, και άρα ταξιδεύει τα παιδιά σε όποιο μέρος θέλουν. Επίσης, είναι ξεκούραστο, γιατί ξετρελαίνει τα παιδιά, αφού δεν έχουν βιβλία αλλά κάνουν μάθημα στη φύση μελετώντας λουλούδια, δέντρα και ζώα. Για να διαφημίσουν το σχολείο τους, γράφουν μερικά από τα χαρακτηριστικά που τους ξετρελαίνουν.

Εικόνα 6 Σχολείο της χώρας του «Ξε»

Αξιολόγηση

Τα παιδιά, αφού τελειώσουν τις κατασκευές τους, αποφασίζουν να κάνουν μια ξενάγηση στη χώρα του Ξε. Στη συνέχεια φαντάζονται και περιγράφουν μια μέρα στη χώρα του Ξε. Ο/Η νηπιαγωγός γράφει ό,τι λένε τα παιδιά και στη συνέχεια τους διαβάζει αυτά που του/της υπαγόρευσαν. Τα παιδιά δραματοποιούν την ιστορία τους, δίνοντας ένα ξεχωριστό χρώμα μέσα από την καθημερινότητα της χώρας του Ξε. Ο/Η νηπιαγωγός προτείνει να βιντεοσκοπηθεί η δραματοποίησή τους και με την έγκριση των παιδιών δημιουργείται ένα cd, που μοιράζεται στους γονείς τους.

Προτεινόμενες δραστηριότητες

- ✓ Τα παιδιά βρίσκουν με τη βοήθεια των γονιών τους λέξεις με το πρόθημα «ξε-». Με τις λέξεις που βρήκαν δημιουργούν ένα λεξικό και εμπλουτίζουν τη βιβλιοθήκη του νηπιαγωγείου.
- ✓ Ο/Η νηπιαγωγός θέτει έναν προβληματισμό σχετικά με τα χρήματα στη χώρα του Ξε, λέγοντας ότι αυτά είναι ξεγραμμένα. Τα παιδιά εφευρίσκουν τρόπους, για να κάνουν τις συναλλαγές τους, και στη συνέχεια παίζουν παιχνίδια ρόλων.

-
- ✓ Τα παιδιά δημιουργούν μια μακέτα βασισμένη στη γειτονιά του σχολείου, που όμως θα έχει όλα τα χαρακτηριστικά της χώρας του Ξε. Για παράδειγμα, ο φούρνος της γειτονιάς μπορεί να έχει ξεφούσκωτα ψωμιά και ξεδιπλωμένες πίτες.

3. Φωτεινά χαμόγελα

Στόχοι

- 1 Παραγωγή προφορικού λόγου. Τα παιδιά περιγράφουν τις εμπειρίες τους από τις επισκέψεις τους στον/στην οδοντίατρο και διηγούνται την ιστορία του λίμερικ.
- 2 Εμπλουτισμός λεξιλογίου με τις λέξεις *δολιότριχη, δόλιος, οδοντικό νήμα, τερηδόνα* κλπ.
- 3 Καλλιέργεια γλωσσικών δομών με τη χρήση επιθέτων και τη δημιουργία υποκοριστικών.
- 4 Καλλιέργεια γραπτού λόγου με τη γραφή τίτλων, ονομάτων και επαγγελματικών καρτών και την καταγραφή ερωτήσεων.
- 5 Μετατροπή κειμενικών ειδών με τη διήγηση της ιστορίας του λίμερικ.

Υλικά και μέσα

- ✓ χαρτόνια
- ✓ ψαλίδια
- ✓ κόλλες
- ✓ μαρκαδόροι
- ✓ χαρτιά A4
- ✓ φυλλάδια σουπερμάρκετ

Αφετηρία

Ο/Η νηπιαγωγός παρουσιάζει το λίμερικ της Λιάνας Αρανίτου «Η οδοντόβουρτσα» (Αρανίτου, 2010; Αρανίτου, 1987):

Μία οδοντόβουρτσα σκληρή μέσα στο
ποτηράκι
τα δόντια του αφέντη της βαρέθηκε

λιγάκι.

Σ' ένα σκουλήκι των δοντιών τηλεφωνεί

και λέει:

«Τα δόντια σάπισέ του τα, ώστε

να μη με θέλει».

Η ΔΟΛΙΟΤΡΙΧΗ οδοντόβουρτσα από το

ποτηράκι.

Τα παιδιά αρχικά ρωτούν τί σημαίνει η λέξη *δολιότριχη*. Ο/Η νηπιαγωγός αναφέρει ότι η λέξη αυτή προκύπτει από δύο άλλες λέξεις και ζητά από τα παιδιά να μαντέψουν ποιες είναι αυτές. Τα παιδιά βρίσκουν τις λέξεις, αλλά ρωτούν τι σημαίνει το συνθετικό δόλιο. Μετά από την εξήγηση που δίνει ο/η νηπιαγωγός, βρίσκουν άλλα επίθετα για την οδοντόβουρτσα. Με αφορμή τις λέξεις *ποτηράκι*, *λιγουλάκι* τα παιδιά σχηματίζουν υποκοριστικά και για άλλες λέξεις. Στη συνέχεια διηγούνται την ιστορία του λίμερικ και προβληματίζονται με την επιθυμία της οδοντόβουρτσας να χαλάσει τα δόντια του αφέντη της, αφού οι οδοντόβουρτσες βοηθούν στην υγιεινή των δοντιών. Αναδύονται οι εμπειρίες των παιδιών σχετικά με τη στοματική τους υγιεινή. Στη συνέχεια τα παιδιά προτείνουν:

- ✓ Να κάνουν κολάζ με τροφές που χαλάνε τα δόντια
- ✓ Να γράψουν συμβουλές για γερά δόντια
- ✓ Να επισκεφτούν οδοντίατρο
- ✓ Να δημιουργήσουν οδοντιατρείο στην τάξη
- ✓ Να κατασκευάσουν δόντια

Τελικά δημιουργούνται τρεις ομάδες: η πρώτη κάνει κολάζ με τις τροφές που χαλάνε τα δόντια, η δεύτερη δημιουργεί οδοντιατρείο στην τάξη και η τρίτη γράφει συμβουλές για γερά δόντια.

Διαδικασία

1^η ομάδα (Δημιουργία κολάζ).

Τα παιδιά αποφασίζουν να χρησιμοποιήσουν διαφημιστικά φυλλάδια σουπερμάρκετ, για να ψάξουν εικόνες τροφίμων που χαλάνε τα δόντια.

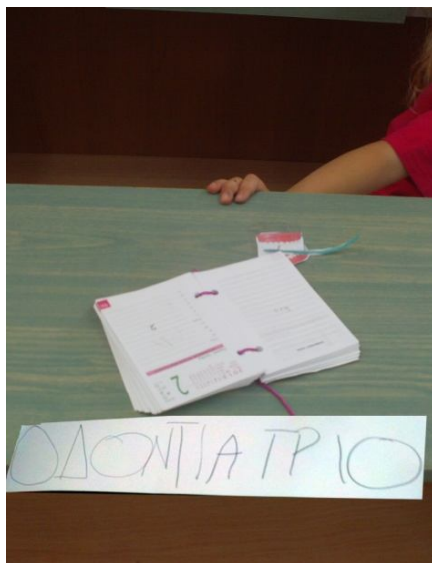
Κόβουν τις εικόνες από τα τρόφιμα που θεωρούν βλαβερά για τα δόντια και δημιουργούν κολάζ. Σε ένα μεγάλο χαρτόνι γράφουν τον τίτλο του κολάζ «Τροφές που κάνουν κακό στα δόντια», κολλούν τις εικόνες που βρήκαν και γράφουν τα ονόματα αυτών των τροφίμων.

Εικόνα 7 Τροφές που κάνουν κακό στα δόντια

2^η ομάδα (Δημιουργία οδοντιατρείου).

Τα παιδιά αποφασίζουν να μετατρέψουν το μαγαζάκι της τάξης σε οδοντιατρείο. Συζητούν και αποφασίζουν να γράψουν την ταμπέλα του οδοντιατρείου, το ημερολόγιο των ραντεβού και τις επαγγελματικές κάρτες του οδοντίατρου. Στη συνέχεια παίζουν παιχνίδια ρόλων στο οδοντιατρείο της τάξης.

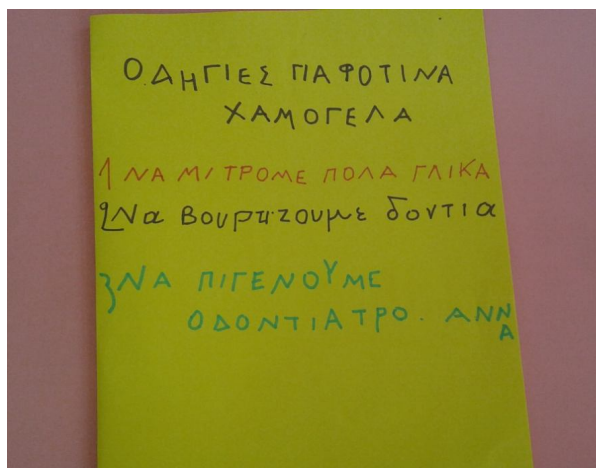

Εικόνα 8 Οδοντιατρείο

3^η ομάδα (Γράφουν συμβουλές).

Τα παιδιά γράφουν σε ένα χαρτόνι συμβουλές για γερά δόντια και ζωγραφίζουν όλα αυτά που βοηθούν στην υγιεινή των δοντιών. Ο τίτλος που επιλέγουν είναι «Οδηγίες για φωτεινά χαμόγελα».

Εικόνα 9 Οδηγίες για φωτεινά χαμόγελα

Αξιολόγηση

Τα παιδιά παρουσιάζουν τις εργασίες τους και στη συζήτηση που διεξάγουν σχετικά με τα δόντια ανακύπτουν ερωτήσεις όπως: γιατί πέφτουν, γιατί μας πονούν, τι πρέπει να κάνουμε για να τα κρατήσουμε γερά, τότε πρέπει κάποιος να επισκεφτεί τον οδοντίατρο. Τα παιδιά προτείνουν να επισκεφτούν έναν οδοντίατρο για να λύσουν τις απορίες τους και πριν από την επίσκεψη καταγράφουν τις ερωτήσεις τους.

Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης τα παιδιά δείχνουν στον οδοντογιάτρο το κολάζ με τις βλαβερές τροφές, τις συμβουλές που έγραψαν για τα φωτεινά χαμόγελα και τις επαγγελματικές κάρτες που κατασκεύασαν. Ο οδοντίατρος επισημαίνει παραλείψεις των παιδιών και πιο συγκεκριμένα στο κολάζ με τις βλαβερές τροφές αναφέρει τις μαστίχες και τα αναψυκτικά, που δε συμπεριέλαβαν τα παιδιά, και στις οδηγίες για φωτεινά χαμόγελα προσθέτει τη χρήση οδοντικού νήματος και στοματικού διαλύματος, καθώς επίσης και την ανάγκη να αλλάζονται συχνά οι οδοντόβουρτσες. Στη συνέχεια, τους δείχνει τον σωστό τρόπο για το βούρτσισμα των δοντιών, για να μην έχουν τερηδόνα και χαλάνε τα δόντια τους.

Προτεινόμενες δραστηριότητες

- ✓ Τα παιδιά σε συνεργασία με τους γονείς τους βρίσκουν φράσεις που χρησιμοποιούνται μεταφορικά για τα δόντια. Για παράδειγμα: «Πάλεψε με νύχια και με δόντια», «Ήλιος με δόντια», «Έξω από τα δόντια», «Σφίγγω τα δόντια» κ.ά.
- ✓ Με τη βοήθεια των γονέων τα παιδιά ψάχνουν έθιμα για το πέσιμο των δοντιών, από διάφορες χώρες, τα παρουσιάζουν στο νηπιαγωγείο και τα δραματοποιούν.
- ✓ Αναζητούν πληροφορίες στο διαδίκτυο για τα δόντια των ζώων. Τα παιδιά σε ομάδες ζωγραφίζουν φανταστικά ζώα και τα δόντια τους. Γράφουν τα ονόματα των ζώων.
- ✓ Διαβάζουν σχετικά παραμύθια, όπως για παράδειγμα το παραμύθι της Σοφίας Ζαραμπούκα «Ιππόλυτος Ιπποπόταμος» (Ζαραμπούκα, 2001), του Ευγένιου Τριβιζά «Δόνα Τερηδόνα και το μυστικό της γαμήλιας τούρτας» (Τριβιζάς, 2001) κ.ά., τα οποία μπορούν να γίνουν θεατρικές παραστάσεις.

4. Έντομα

Στόχοι

- 1 Καλλιέργεια προφορικού λόγου σε πραγματικές συνθήκες επικοινωνίας. Τα παιδιά συζητούν τις εμπειρίες τους από τα έντομα.
- 2 Εμπλουτισμός λεξιλογίου με λέξεις όπως: ιστός, κεραίες, σαρανταποδαρούσα, δερματολόγος.
- 3 Καλλιέργεια γλωσσικών δομών με τον σχηματισμό σύνθετων λέξεων.
- 4 Καλλιέργεια γραπτού λόγου με την ανάγνωση παραμυθιών και τη γραφή των χαρακτηριστικών των εντόμων και των συναισθημάτων των παιδιών απέναντι σε αυτά.
- 5 Επεξεργασία δύο διαφορετικών κειμενικών ειδών και εντοπισμός των διαφορών τους.

Υλικά και μέσα

- ✓ χαρτιά A4
- ✓ χαρτί μέτρου
- ✓ μαρκαδόροι
- ✓ Η/Υ
- ✓ σύρμα πίπας
- ✓ μαλλί πλεξίματος

Αφετηρία

Ο/Η νηπιαγωγός διαβάζει στα παιδιά το παραμύθι *Η Σαραντόκαρδη* (Μανθόπουλος, 2001), το οποίο αναφέρεται σε μια σαρανταποδαρούσα με πολύ μεγάλη καρδιά, που χάρισε τα πόδια της σε πλάσματα που τα είχαν ανάγκη, στο τέλος όμως έγινε μια όμορφη πεταλούδα, που ήταν και το όνειρό της. Στα παιδιά κάνει εντύπωση η λέξη *Σαραντόκαρδη* και δίνουν διάφορες

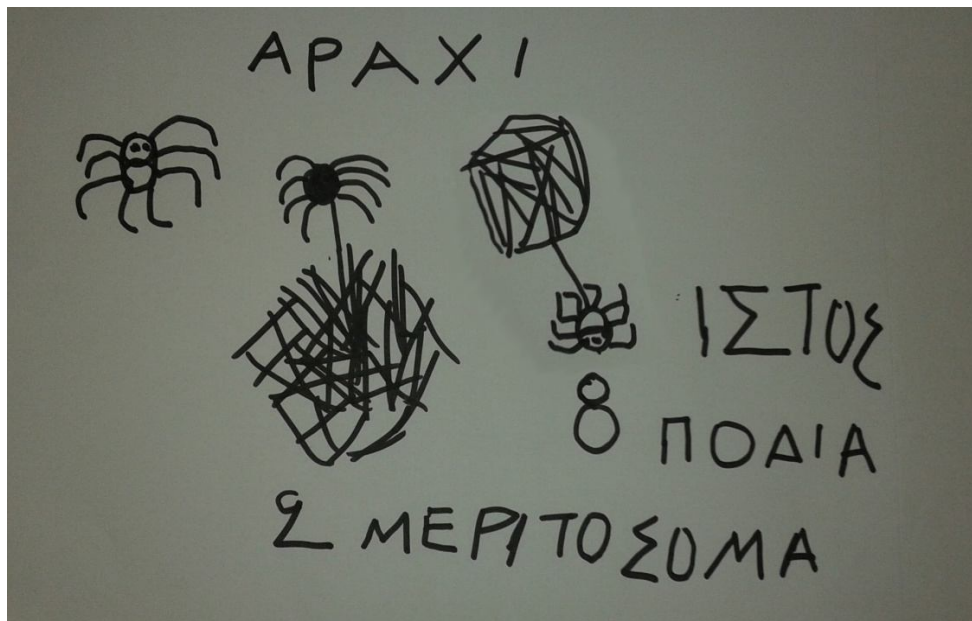
ερμηνείες για το όνομα αυτό. Βρίσκουν τις λέξεις που συνθέτουν το όνομα της σαρανταποδαρούσας του παραμυθιού και με την παρότρυνση του/της νηπιαγωγού σχηματίζουν σύνθετες λέξεις με τις λέξεις σαράντα και καρδιά.

Με αφορμή τα διάφορα έντομα που παρουσιάζονται στο παραμύθι, τα παιδιά μιλούν για τις εμπειρίες τους. Αναφέρονται σε έντομα βλαβερά και ωφέλιμα και εκφράζουν απορίες για την αράχνη και τον ιστό της και για τη μεταμόρφωση της κάμπιας σε πεταλούδα. Για να λύσουν τις απορίες τους, προτείνουν να ερευνήσουν στο διαδίκτυο και στα βιβλία του νηπιαγωγείου. Ο/Η νηπιαγωγός προτείνει στα παιδιά να χωριστούν σε ομάδες, ώστε κάθε ομάδα να αναλάβει το θέμα που την ενδιαφέρει και να το παρουσιάσει στα υπόλοιπα παιδιά. Τα θέματα που επιλέγουν τα παιδιά είναι η αράχνη, η πεταλούδα και τα βλαβερά και ωφέλιμα έντομα. Επίσης, βοηθάει τα παιδιά στην πλοήγησή τους στο διαδίκτυο και στην αναζήτηση των κατάλληλων βιβλίων στη βιβλιοθήκη του νηπιαγωγείου.

Διαδικασία

1^η ομάδα (Αράχνη).

Αρχικά, η ομάδα συλλέγει πληροφορίες για τις αράχνες και προτείνεται να γράψουν μερικές, ώστε να μπορέσουν να τις παρουσιάσουν στις υπόλοιπες ομάδες. Τα παιδιά ζωγραφίζουν αράχνες και ιστούς και γράφουν τα χαρακτηριστικά που βρήκαν για αυτές.

Εικόνα 10 Αράχνη

2^η ομάδα (Πεταλούδα).

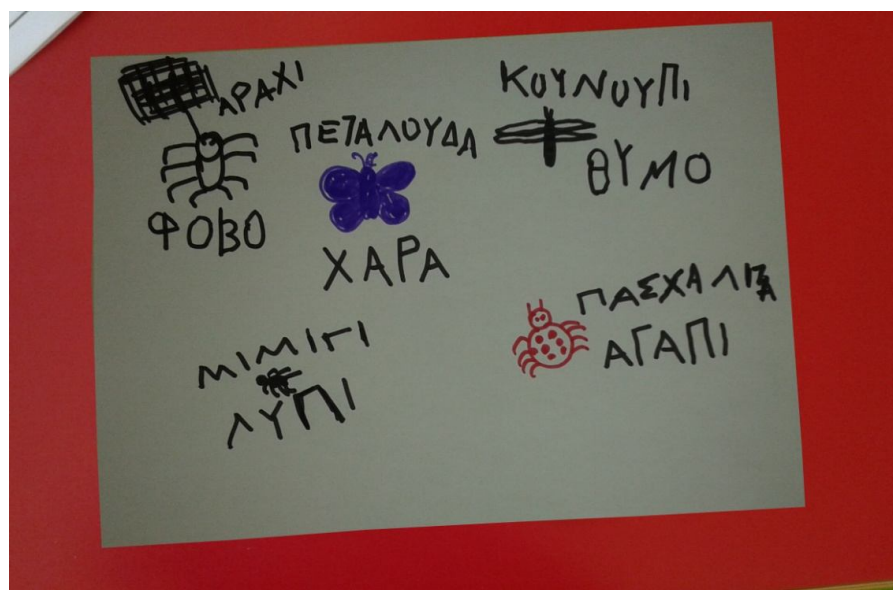
Τα παιδιά συγκεντρώνουν πληροφορίες για τον μετασχηματισμό της κάμπιας σε πεταλούδα. Αποφασίζουν να ζωγραφίσουν και να γράψουν τα στάδια αυτού του μετασχηματισμού, για να τα παρουσιάσουν.

Εικόνα 11 Πεταλούδα

3η ομάδα (Βλαβερά και ωφέλιμα έντομα).

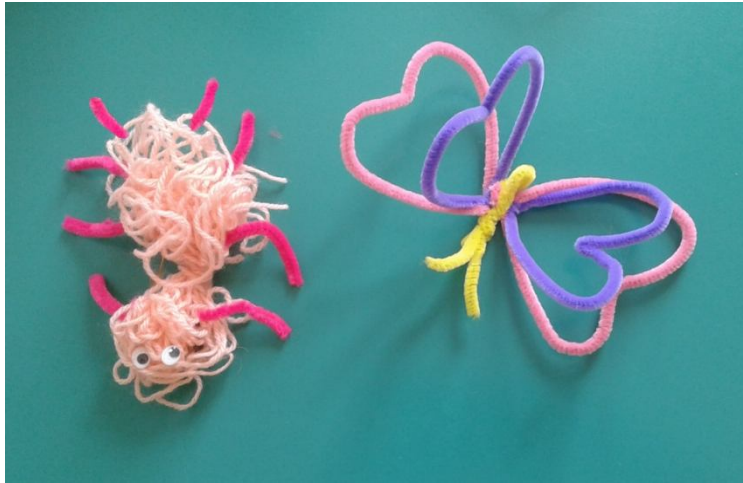
Στην τρίτη ομάδα, μετά από τη συλλογή πληροφοριών σχετικών με το θέμα, τα παιδιά αποφασίζουν να ζωγραφίσουν διάφορα έντομα και να γράψουν τα συναισθήματα που τους προκαλούν αυτά τα έντομα.

Εικόνα 12 Έντομα

Αξιολόγηση

Κάθε ομάδα παρουσιάζει τις πληροφορίες που συγκέντρωσε και ενημερώνει τα υπόλοιπα παιδιά. Ο/Η νηπιαγωγός προτείνει να γίνουν αυτές οι παρουσιάσεις και σε παιδιά άλλου νηπιαγωγείου. Η πρόταση γίνεται δεκτή από τα παιδιά, που ενθουσιάζονται με την ιδέα, και αποφασίζουν να κατασκευάσουν μερικά έντομα με διάφορα υλικά.

Εικόνα 13 Κατασκευή αράχνης και πεταλούδας

Προτεινόμενες δραστηριότητες

- ✓ Ο/Η νηπιαγωγός διαβάζει στα παιδιά το ποίημα *Ο Γάμος των Τζιτζικιών* (Ανδρεάτος, 2008), το οποίο τα παιδιά δραματοποιούν.
- ✓ Το παραμύθι *Η επίθεση της ψείρας* (Moss, 2002) δίνει αφορμή στα παιδιά να γράψουν οδηγίες για την αντιμετώπισή της.
- ✓ Ο/Η νηπιαγωγός καλεί έναν δερματολόγο στο νηπιαγωγείο, για να ενημερώσει τα παιδιά σχετικά με τα τσιμπήματα των εντόμων.
- ✓ Τα παιδιά παίζουν διάφορα κινητικά παιχνίδια, για παράδειγμα: *Περνά, περνά η μέλισσα*, *Αραχνούλα*, και γράφουν τους κανόνες αυτών των παιχνιδιών.
- ✓ Τα παιδιά με τη βοήθεια του/της νηπιαγωγού διαβάζουν την ιστορία του Αίσωπου «Ο λαγός και η χελώνα» (Αίσωπος, χ.χ.), σε αφηγηματική μορφή, και μετά διαβάζουν την ίδια ιστορία με τη μορφή κόμικ (Αίσωπος, 1986). Επικεντρωνόμαστε στις διαφορές των δύο κειμενικών

ειδών. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά του κόμικ και ποια τα χαρακτηριστικά του αφηγηματικού κειμένου;

5. Ζωή χωρίς βία

Στόχοι

- 1 Παραγωγή προφορικού λόγου σε πραγματικές συνθήκες επικοινωνίας. Τα παιδιά περιγράφουν την ιστορία της Μόνα και μιλούν για τις εμπειρίες τους σε σχέση με περιστατικά βίας.
- 2 Εμπλουτισμός λεξιλογίου με λέξεις όπως: εκφοβισμός, λεκτικός, διαφορετικότητα.
- 3 Καλλιέργεια γραπτού λόγου με τη γραφή μηνυμάτων σε ηλεκτρονική αφίσα και μηνυμάτων σε αυτοσχέδιες καρδιές καθώς και με τη γραφή παραμυθιού.

Υλικά και μέσα

- ✓ Η/Υ
- ✓ χαρτιά A4
- ✓ μαρκαδόροι
- ✓ χαρτόνια

Αφετηρία

Ο/Η νηπιαγωγός παρουσιάζει στο κουκλοθέατρο μια παραλλαγή του παραμυθιού *Η Μόνα σε καινούργιο σχολείο* (Ε.Ψ.Υ.Π.Ε., 2008). Η ιστορία αφορά τη Μόνα τη χελώνα, η οποία πηγαίνει σε ένα καινούργιο σχολείο, στο οποίο γίνεται αποδεκτή από όλους εκτός από τρεις συμμαθητές της, που της δημιουργούν συνέχεια προβλήματα. Μέσα από διάφορες περιπέτειες το πρόβλημα λύθηκε με την παρέμβαση της νηπιαγωγού.

Μετά από το κουκλοθέατρο, ακολουθεί συζήτηση για τις επιπτώσεις αυτών των συμπεριφορών και για τα συναισθήματα που νιώθουν οι ήρωες αυτής της ιστορίας. Ο/Η νηπιαγωγός ρωτάει πώς θα αισθάνονταν τα παιδιά, αν βρίσκονταν στη θέση κάποιου από τους ήρωες της ιστορίας. Τα παιδιά με αυτή την ευκαιρία αναφέρουν περιστατικά βίας που έχουν δει, που έχουν βιώσει ή που έχουν ακούσει. Ο/Η νηπιαγωγός ενημερώνει τα παιδιά για τις μορφές

βίας και τα προτρέπει να αναφέρουν κάθε περιστατικό βίας στα ίδια ή/και στους γονείς τους. Όλη αυτή η συζήτηση δημιουργεί προβληματισμούς στα παιδιά και την ανάγκη να αναλάβουν δράσεις για την πρόληψη περιστατικών βίας. Προτείνουν να δημιουργήσουν μια αφίσα με μηνύματα κατά της βίας, να δημιουργήσουν το δικό τους παραμύθι, να φτιάξουν καρδιές που να είναι χαρούμενες, να κάνουν πλακάτ με μηνύματα κατά της βίας, να τραγουδήσουν τραγούδια αγάπης.

Δημιουργούνται τρεις ομάδες, που επιλέγουν να ασχοληθούν με την αφίσα, το παραμύθι και τις καρδούλες.

Διαδικασία

1^η ομάδα (Αφίσα).

Τα παιδιά της πρώτης ομάδας αποφασίζουν να στείλουν το μήνυμά τους κατά της βίας με τη δημιουργία αφίσας στον Η/Υ, ώστε να μπορούν να την εκτυπώσουν πολλές φορές και να την τοποθετήσουν σε όσο το δυνατόν περισσότερα σημεία. Ο/Η νηπιαγωγός βοηθάει τα παιδιά να δημιουργήσουν την αφίσα τους σε ένα πρόγραμμα ζωγραφικής του υπολογιστή.

Εικόνα 14 Αφίσα κατά της βίας

2^η ομάδα (Παραμύθι).

Η επιλογή των παιδιών της δεύτερης ομάδας είναι να δημιουργήσουν ένα παραμύθι κατά της βίας. Η ιστορία που δημιουργούν τα παιδιά αναφέρεται σε ένα γατάκι που έζησε τη βία αλλά στο τέλος όλα τα ζώα του πρόσφεραν τη φιλία τους.

Εικόνα 15 Εξώφυλλο παραμυθιού

3^η ομάδα (Καρδούλες).

Τα παιδιά αυτής της ομάδας αποφασίζουν να ζωγραφίσουν καρδούλες που να είναι χαρούμενες, γιατί ακούνε όμορφα λόγια. Γράφουν, λοιπόν, λόγια και φράσεις που τις κάνουν χαρούμενες.

Εικόνα 16 Χαρούμενες καρδιές

Αξιολόγηση

Η κάθε ομάδα παρουσιάζει τις δημιουργίες της στις άλλες ομάδες και δέχεται τις προτάσεις των παιδιών από τις άλλες ομάδες, για να βελτιώσει το έργο της. Στην αφίσα που δημιουργήθηκε τα παιδιά προτείνουν να γραφτεί και η φράση: «Σεβασμός σε όλους». Προτείνουν το παραμύθι να μπει στη βιβλιοθήκη του νηπιαγωγείου, για να το διαβάζουν και να μην ξεχνούν ποτέ ότι πρέπει να δείχνουμε αγάπη σε όλους. Επίσης προτείνουν τη δραματοποίηση του παραμυθιού. Το έργο της τρίτης ομάδας με τις χαρούμενες καρδιές ενθουσιάζει τα παιδιά και ο/η νηπιαγωγός τους προτείνει να γίνουν μικροί ερευνητές και να συγκεντρώσουν πολλές όμορφες λέξεις από μικρούς και μεγάλους. Με τις λέξεις που θα συγκεντρώσουν θα φτιάξουν ένα λεξικό αγάπης.

Προτεινόμενες δραστηριότητες

- ✓ Ο/Η νηπιαγωγός προτείνει να παρουσιάσουν τα παιδιά τις εργασίες τους μέσω διαδικτύου και σε άλλα νηπιαγωγεία της πόλης —και όχι μόνο, ώστε να διαδώσουν το μήνυμα κατά της βίας.
- ✓ Τα παιδιά ακούν το τραγούδι των Locomodo «Χέρια σαν κι αυτά» (Κούμαρης, 2009) και συζητούν τι κάνουν τα βίαια χέρια και τι τα χέρια αγάπης. Για παράδειγμα, τα βίαια χέρια χτυπούν, βάζουν φωτιές, πολεμούν κλπ., ενώ τα χέρια αγάπης αγκαλιάζουν, φυτεύουν δέντρα, προστατεύουν κλπ.
- ✓ Τα παιδιά με τον/την νηπιαγωγό και με συνοδεία γονέων πηγαίνουν σε ένα ραδιοφωνικό σταθμό, για να κάνουν μια εκπομπή κατά της βίας. Βασικός βοηθός στο όλο εγχείρημα πρέπει να είναι και ένας από τους υπεύθυνους του ραδιοφωνικού σταθμού, για να προετοιμαστεί καλύτερα η εκπομπή.

6. Νέα από κοντά και από μακριά!!!

Στόχοι

- 1 Καλλιέργεια και παραγωγή προφορικού λόγου σε πραγματικές συνθήκες επικοινωνίας. Τα παιδιά συζητούν για το παραμύθι, δίνουν πιθανές λύσεις για το μυστήριο και το δραματοποιούν.
- 2 Εμπλουτισμός λεξιλογίου με λέξεις όπως ταχυδρομείο, γράμμα, κούριερ, πρόσκληση.
- 3 Καλλιέργεια γλωσσικών δομών με τον σχηματισμό σύνθετων λέξεων.
- 4 Καλλιέργεια γραπτού λόγου με τη γραφή και ανάγνωση πρόσκλησης, επιστολής, λογαριασμού και κάρτας.
- 5 Ανάδυση γραμματισμού σχετικά με τα χαρακτηριστικά που έχει μια επιστολή, μια πρόσκληση και ένας λογαριασμός.

Υλικά και μέσα

- ✓ χαρτιά A4
- ✓ φάκελοι αλληλογραφίας
- ✓ χαρτόνι κανσόν
- ✓ γκοφρέ (καπέλο ταχυδρόμου)
- ✓ χαρτόνι (καπέλο ταχυδρόμου)
- ✓ λινάτσα (σάκος για τα γράμματα)

Αφετηρία

Ο/Η νηπιαγωγός αφηγείται ένα αυτοσχέδιο παραμύθι στα παιδιά με τίτλο «Ο Σβούρας, ένας διαφορετικός ταχυδρόμος».

Ο Σβούρας, ένας διαφορετικός Ταχυδρόμος

Σε μια μακρινή πόλη ζουν πολλοί ταχυδρόμοι. Ένας όμως είναι ο πιο ξακουστός ταχυδρόμος, ο Σβούρας, που τρέχει και γυρίζει παντού ασταμάτητα. Ο Σβούρας τούς δίνει την αλληλογραφία τους, επιστολές, προσκλήσεις, κάρτες, διαφημιστικά, ακόμα και λογαριασμούς, πάντα με χαμόγελο. Είναι ένας πολύ ευγενικός άνθρωπος, που έχει μια καλή κουβέντα για όλους. Το περίεργο όμως είναι ότι, όταν παραδίδει ένα γράμμα, πάντα βρίσκει να πει κάτι καλό αλλά περίεργο. Περίεργο, γιατί πολλές φορές είναι άσχετο, αλλά, όταν οι άνθρωποι διαβάζουν το γράμμα, τότε μπορούν να το καταλάβουν. Τις προάλλες, για παράδειγμα, συνάντησε την κυρία Λένα, τη χαιρέτησε και είπε:

-Γεια σας, ωραία μου κυρία. Ελπίζω να είστε καλά και εσείς και η οικογένειά σας.

-Ευχαριστώ, Σβούρα, όλοι είναι πολύ καλά, είπε η κα Λένα.

-Χαίρομαι για σας και εύχομαι και στην κόρη σας αυτές τις χαρές, απάντησε ο Σβούρας και έφυγε βιαστικός, όπως πάντα.

Η κα Λένα ξαφνιάστηκε, αλλά δεν είπε τίποτα. Όταν όμως γύρισε στο σπίτι της, είδε ότι έλαβε ένα προσκλητήριο γάμου. Σκέφτηκε τότε ότι γι' αυτό της ευχήθηκε ο Σβούρας, αλλά αμέσως μετά θυμήθηκε ότι η πρόσκληση ήταν μέσα σε ένα φάκελο κλειστό και δεν φαινόταν από έξω. Τι παράξενο, αλήθεια;

Όλοι όμως στην πόλη αναρωτιόταν για τον Σβούρα, που πάντα κάτι καλό έλεγε για τα γράμματα την ώρα που τους τα παρέδιδε. Πολλές φορές μάλιστα τον ρωτούσαν για τα νέα, αλλά ο Σβούρας πάντα απαντούσε με χαμόγελο:

-Τι νέα να έχω εγώ;

Οι κάτοικοι πολλές φορές παρακολούθησαν τον Σβούρα, για να δούνε μήπως ανοίγει τα γράμματα, αλλά είδαν ότι ποτέ δεν άνοιγε κανένα, ακόμα και τις κάρτες που ήταν ανοιχτές δε γύριζε να τις κοιτάξει. Τι περίεργο!!!

Όταν ο Σβούρας παρέδιδε τα γράμματα, πάντα βρισκόταν δυο τρεις περίεργοι που ρωτούσαν τους παραλήπτες τι τους είχε πει ο Σβούρας, πριν τους δώσει το γράμμα. Πίστευαν ότι έτσι θα λύσουν το μυστήριο, μα αυτό δεν έγινε ποτέ.

Οι κάτοικοι της πόλης αποφάσισαν να τιμήσουν τον αγαπημένο τους ταχυδρόμο, τον Σβούρα, που τους έκανε χαρούμενη τη ζωή τους με μια μεγάλη γιορτή με γλυκιά μουσική και χορό, για να τον ευχαριστήσουν. Δεν μπόρεσαν ποτέ να ανακαλύψουν το μυστικό του, όμως ο Σβούρας ήταν τόσο καλός και αγαπητός, που τους αρκούσε η συντροφιά του και ο καλός του λόγος.

Μετά την αφήγηση του παραμυθιού αναδύονται οι εμπειρίες που έχουν τα παιδιά από ταχυδρομικές συναλλαγές. Ο/Η νηπιαγωγός και τα παιδιά

συζητούν για τα ελληνικά ταχυδρομεία (ΕΛΤΑ) και τις εταιρίες «κούριερ» καθώς και τα είδη που μεταφέρουν. Στα πλαίσια αυτής της συζήτησης αναδύονται οι εμπειρίες των παιδιών σχετικά με τα χαρακτηριστικά που έχει ένα γράμμα, μια πρόσκληση ή ένας λογαριασμός.

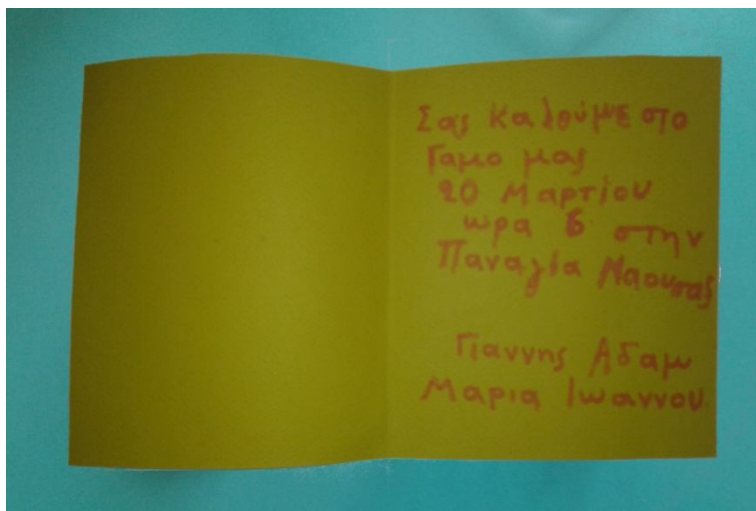
Το παραμύθι προβληματίζει τα παιδιά, που δεν μπορούν και αυτά να καταλάβουν το μυστικό του Σβούρα, και δίνουν τις δικές τους ερμηνείες, όπως ότι ο Σβούρας καταγόταν από ένα τόπο μακρινό όπου οι άνθρωποι έβλεπαν τα πάντα όπως οι ακτίνες Χ ή ότι είχε δυνάμεις μαγικές, που όμως ήταν πολύ πολύ καλές!

Τα παιδιά προτείνουν να δραματοποιήσουν όλοι μαζί το παραμύθι και να το παρουσιάσουν στους γονείς τους μήπως αυτοί λύσουν το μυστήριο. Χωρίζονται σε τέσσερις ομάδες και αποφασίζουν να φτιάξουν πρόσκληση, γράμμα, λογαριασμό και κάρτα, που ο Σβούρας θα μοιράσει με χαμόγελο και λόγια προφητικά. Θα λυθεί τελικά το μυστήριο;

Διαδικασία

1^η ομάδα (Πρόσκληση).

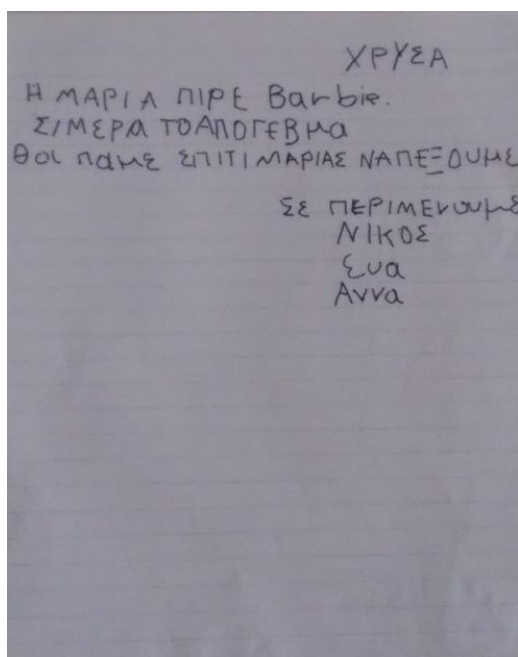
Τα παιδιά της πρώτης ομάδας αποφασίζουν σε ποιον θα στείλουν την πρόσκληση, ποιο θα είναι το γεγονός, ποια η ώρα και ο χώρος της εκδήλωσης. Παραλήπτης της πρόσκλησης θα είναι ένα από τα παιδιά της ομάδας, ενώ οι υπόλοιποι θα υποδυθούν τους περίεργους πολίτες. Τοποθετούν την πρόσκληση σ' ένα φάκελο και γράφουν το όνομα και τη διεύθυνση του παιδιού που θα είναι ο παραλήπτης.

Εικόνα 17 Πρόσκληση γάμου

2^η ομάδα (Γράμμα).

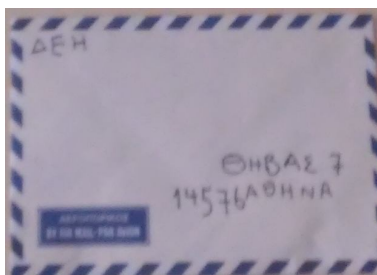
Η δεύτερη ομάδα γράφει ένα γράμμα, μια επιστολή. Αποφασίζει σε ποιον θα το στείλει, τι θα γράφει, πώς θα είναι η προσφώνηση και πώς ο χαιρετισμός. Και σε αυτή την ομάδα παραλήπτης θα είναι ένα από τα παιδιά και οι υπόλοιποι θα υποδυθούν τους περίεργους. Τοποθετούν το γράμμα σε φάκελο γράφοντας το όνομα και τη διεύθυνση του παιδιού που θα είναι ο παραλήπτης.

Εικόνα 18 Γράμμα

3^η ομάδα (Λογαριασμός).

Η τρίτη ομάδα δημιουργεί ένα λογαριασμό. Με τον ίδιο τρόπο που χωρίζονται τα παιδιά των προηγούμενων ομάδων σε παραλήπτη και περίεργους πολίτες γίνεται και εδώ ο διαχωρισμός. Τα παιδιά γράφουν την επωνυμία της επιχείρησης που στέλνει τον λογαριασμό, την περίοδο κατανάλωσης, το ποσό και το όνομα του παραλήπτη. Στη συνέχεια τοποθετούν τον λογαριασμό σ' ένα φάκελο γράφοντας σ' αυτόν το όνομα και τη διεύθυνση του παιδιού που θα είναι ο παραλήπτης.

Εικόνα 19 Φάκελος Λογαριασμού

4^η ομάδα (Κάρτα).

Η πέμπτη ομάδα δημιουργεί μια κάρτα. Γίνεται αρχικά διαχωρισμός των παιδιών σε παραλήπτη και περίεργους πολίτες. Τα παιδιά γράφουν το όνομα αυτού στον οποίο απευθύνεται η κάρτα και αποφασίζουν τι ευχή θα γράψουν. Εικονογραφούν την κάρτα τους όπως θέλουν και την τοποθετούν σ' ένα φάκελο γράφοντας το όνομα και τη διεύθυνση του παιδιού που θα είναι ο παραλήπτης.

Εικόνα 20 Κάρτα

Αξιολόγηση

Συζητάμε με τα παιδιά για το πώς θα γίνει η δραματοποίηση του παραμυθιού. Άραγε τι θα έλεγε ο Σβούρας, αν παρέδιδε την πρόσκληση, το γράμμα, τον λογαριασμό και την κάρτα που δημιούργησαν τα παιδιά; Τα παιδιά τα διαβάζουν όλα και κάνουν προτάσεις για το καθένα ξεχωριστά, που αξιοποιούνται για τη δραματοποίηση. Στη συνέχεια καλούν τους γονείς τους στο νηπιαγωγείο, για να παρακολουθήσουν τη δραματοποίηση, που τελειώνει με τις απορίες που έχουν τα παιδιά για το μυστήριο του Σβούρα. Άραγε τι νομίζουν οι γονείς; Θα μπορέσουν αυτοί να λύσουν το μυστήριο;

Προτεινόμενες δραστηριότητες

- ✓ Τα παιδιά εικονογραφούν και γράφουν το παραμύθι. Δημιουργούν το εξώφυλλο και βρίσκουν τίτλο.
- ✓ Δημιουργούν κόμικς. Γράφουν, για παράδειγμα, σε συννεφάκια τις σκέψεις του ταχυδρόμου, όταν δίνει ένα λογαριασμό, καθώς και τις σκέψεις του παραλήπτη.
- ✓ Πραγματοποιούν επίσκεψη σε ταχυδρομείο, παίρνουν συνεντεύξεις από τους υπεύθυνους που εργάζονται εκεί και κάνουν ταχυδρομικές συναλλαγές.
- ✓ Δημιουργούν μια γωνιά με γραμματόσημα και κάνουν ταξινομήσεις σύμφωνα με την εικόνα που δείχνουν, τη χρονολογία τους, τη χώρα προέλευσής τους. Δημιουργούν γραμματόσημα με θέμα που επιλέγουν τα ίδια. Παρατηρούν ομοιότητες και διαφορές και γράφουν το θέμα, το όνομα της χώρας και την τιμή.
- ✓ Γνωρίζοντας το λογότυπο των ΕΛΤΑ, τα παιδιά αναζητούν λογότυπα από άλλες υπηρεσίες, όπως ΔΕΗ, ΟΤΕ κλπ. Φτιάχνουν με τη βοήθεια του Η/Υ ένα επιτραπέζιο παιχνίδι ταύτισης με καρτέλες λογοτύπων, κείμενο και εικόνα.
- ✓ Δημιουργούν σύνθετες λέξεις με πρώτο συνθετικό τη λέξη *ταχύ*, όπως *ταχυθερμοσίφωνας*, *ταχυδακτυλουργός* κλπ., καθώς και με τη λέξη *γράμμα*, όπως *γραμματόσημο*, *γραμματοκιβώτιο*, *γραμματοθήκη* κλπ.
- ✓ Μετατρέπουν το μαγαζάκι της τάξης σε ταχυδρομείο, για να πραγματοποιήσουν δραματοποιήσεις και παιχνίδια ρόλων. Δημιουργούν και χρήματα, για να πραγματοποιήσουν τις ταχυδρομικές τους συναλλαγές.

7. Το όνομά μου

Στόχοι

- 1 Καλλιέργεια προφορικού λόγου. Τα παιδιά μεταφέρουν πληροφορίες για το όνομά τους και τη βάφτισή τους. Δραματοποιούν τη βάφτιση, δημιουργούν νανουρίσματα, παίζουν παραδοσιακά παιχνίδια.
- 2 Καλλιέργεια γραπτού λόγου. Δημιουργούν πρόσκληση – αφίσα, λίστα και γράφουν τα ονόματά τους στον Η/Υ.
- 3 Καλλιέργεια γλωσσικών δομών. Βρίσκουν παροιμίες που αναφέρονται σε ονόματα, εξασκούν με τις περιγραφές τους παρελθοντικούς και μελλοντικούς χρόνους.
- 4 Εμπλουτισμός λεξιλογίου: κολυμπήθρα, βάφτιση, μπομπονιέρες, χρίσμα κ.λπ.

Υλικά και μέσα

- ✓ χαρτόνια
- ✓ μαρκαδόροι
- ✓ ψαλίδια
- ✓ τούλια
- ✓ κορδέλες
- ✓ υλικά για τρουφάκια (βούτυρο, ζάχαρη, κακάο, γάλα, τρούφα)

Αφετηρία

Η βάφτιση του μικρού αδερφού ενός νηπίου είναι μια ευκαιρία, για να ασχοληθούν τα παιδιά με το μυστήριο της βάφτισης και να συζητήσουν για το πώς παίρνουν τα ονόματά τους. Το θέμα αυτό συμβάλλει στην ενεργή εμπλοκή των γονέων και τη διεξαγωγή σχετικών συζητήσεων με τα παιδιά τους. Το κάθε παιδί φέρνει φωτογραφίες από τη βάφτισή του και μιλά για

τον/την νονό/ά του, τους καλεσμένους και εξηγεί τον λόγο που επιλέχθηκε γι' αυτό το συγκεκριμένο όνομα. Κάποια παιδιά από άλλες χώρες δίνουν πληροφορίες για το πώς γίνεται η ονοματοδοσία στη θρησκεία/ στη χώρα τους.

Ο/Η νηπιαγωγός προτείνει να «βαφτίσουν» μια κούκλα που έχουν στο κουκλόσπιτο. Τα παιδιά δέχονται με ενθουσιασμό την πρόταση και διαλέγουν το όνομα που θα δώσουν στην κούκλα. Κάποια παιδιά προτείνουν να καλέσουν και τους γονείς τους. Ο/Η νηπιαγωγός προβληματίζει τα παιδιά για τις ετοιμασίες που θα κάνουν κι αυτά προτείνουν να κάνουν μια λίστα με τα πράγματα που πρέπει να έχουν για τη βάφτιση:

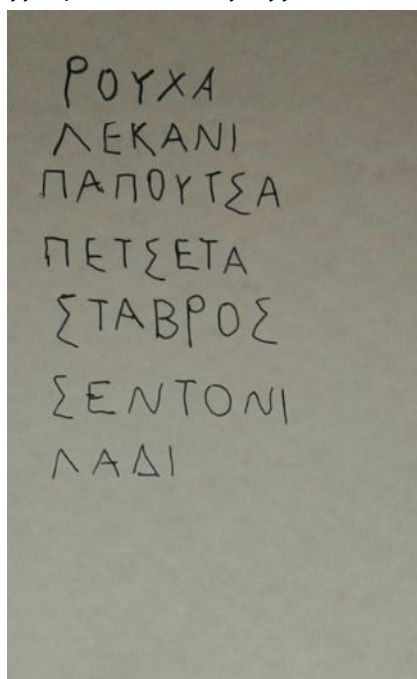
- ✓ να δημιουργήσουν μπομπονιέρες
- ✓ να ετοιμάσουν κέρασματα για τους καλεσμένους
- ✓ να ετοιμάσουν μια πρόσκληση – αφίσα, για να καλέσουν τους γονείς τους

Με βάση τις προτάσεις των παιδιών δημιουργούνται τρεις ομάδες.

Διαδικασία

1^η ομάδα (λίστα με πράγματα βάφτισης).

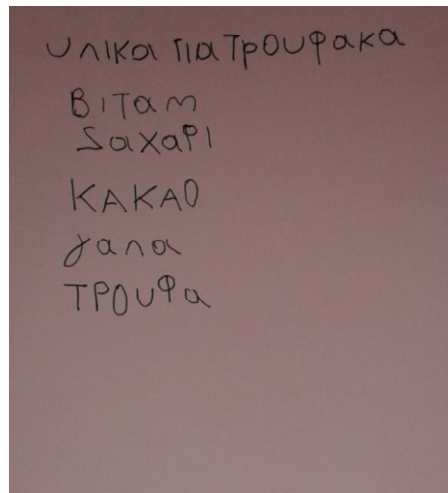
Η πρώτη ομάδα αποφασίζει να ετοιμάσει μια λίστα με τα πράγματα που πρέπει να υπάρχουν για τη «βάφτιση». Τα παιδιά συζητούν μεταξύ τους και με τον/την νηπιαγωγό και γράφουν ποια πράγματα είναι απαραίτητα.

Εικόνα 21 Λίστα Βάφτισης

2^η ομάδα (Συνταγή και υλικά για κεράσματα).

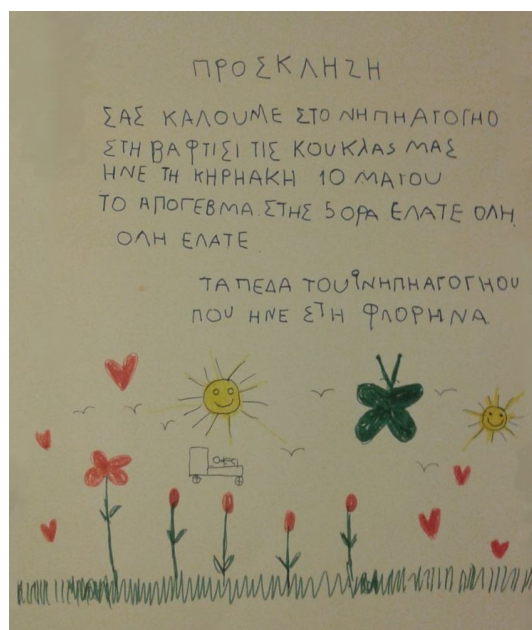
Τα παιδιά της δεύτερης ομάδας συζητούν και συμφωνούν να κεράσουν τρουφάκια. Με τη βοήθεια του/της νηπιαγωγού ψάχνουν στο διαδίκτυο συνταγή για τρουφάκια και την εκτυπώνουν. Στη συνέχεια γράφουν τα υλικά που πρέπει να αγοράσουν, για να κάνουν τα κεράσματα.

Εικόνα 22 Κεράσματα Βάφτισης

3^η ομάδα (Πρόσκληση – αφίσα).

Η τρίτη ομάδα αποφασίζει να δημιουργήσει μια πρόσκληση – αφίσα, για να ενημερώσει τους γονείς για τη βάφτιση. Συζητούν με τον/την νηπιαγωγό για την ημέρα και την ώρα και, τέλος, τη γράφουν.

Εικόνα 23 Πρόσκληση – αφίσα Βάφτισης

Αξιολόγηση

Όταν τα παιδιά τελειώσουν τις δουλειές τους, μαζεύονται στην παρεούλα. Η πρώτη ομάδα παρουσιάζει τη λίστα με τα πράγματα που χρειάζονται για τη βάφτιση. Κάποιοι αναφέρουν τις μπομπονιέρες και όλοι μαζί αποφασίζουν να τις ετοιμάσουν την επόμενη μέρα. Η δεύτερη ομάδα παρουσιάζει τα υλικά που πρέπει να αγοραστούν, για να γίνουν τα κεράσματα. Η ιδέα να κάνουν γλυκά ενθουσιάζει τα παιδιά και θέλουν όλα να συμμετέχουν. Άλλωστε θέλουν να φτιάξουν όσο το δυνατόν περισσότερα!!! Τα παιδιά της τρίτης ομάδας παρουσιάζουν την πρόσκληση – αφίσα που δημιούργησαν, για να καλέσουν τους γονείς στη «βάφτιση» της κούκλας.

Ο/Η νηπιαγωγός προτείνει τις επόμενες μέρες να καλέσουν έναν ιερέα, για να δώσει στα παιδιά περισσότερες πληροφορίες για το μυστήριο της βάφτισης. Τα παιδιά τις επόμενες μέρες δημιουργούν τις μπομπονιέρες, τα κεράσματα, αναλαμβάνουν ρόλους και συμμετέχουν σε πρόβες δραματοποίησης και, τέλος, παρουσιάζουν τη δραματοποίηση της βάφτισης της κούκλας στους γονείς τους.

Προτεινόμενες δραστηριότητες

- ✓ Ο/Η νηπιαγωγός ζητά από τα παιδιά να βρουν με τη βοήθεια των γονιών τους και να παρουσιάσουν στο νηπιαγωγείο παροιμίες που αναφέρονται σε ονόματα.
- ✓ Τα παιδιά παίζουν με τον/την νηπιαγωγό παραδοσιακά παιχνίδια που αναφέρονται σε ονόματα, όπως *Η μικρή Ελένη· Γύρω - γύρω όλοι· Δεν περνάς, κυρά-Μαρία* κ.λπ.
- ✓ Με τη βοήθεια της νηπιαγωγού τα παιδιά βρίσκουν γραμματοσειρές στον Η/Υ. Διαλέγουν όποια τους αρέσουν και γράφουν το όνομά τους. Το χρωματίζουν όπως θέλουν και με τη βοήθεια του/της νηπιαγωγού το εκτυπώνουν. Στη συνέχεια με την τεχνική του κολάζ δημιουργούν έναν πρωτότυπο πίνακα με τα ονόματά τους.
- ✓ Τα παιδιά και ο/η νηπιαγωγός καλούν τις μαμάδες και τις γιαγιάδες τους στο νηπιαγωγείο, για να τραγουδήσουν νανουρίσματα με τα οποία κοιμίζαν τα παιδιά τους. Οι καλεσμένοι βοηθούν τα παιδιά να δημιουργήσουν τα δικά τους νανουρίσματα, για να «κοιμίζονται» τις κούκλες τους.

- ✓ Με την παρότρυνση του/της νηπιαγωγού τα παιδιά δημιουργούν υποκοριστικά με τα δικά μας ονόματα χρησιμοποιώντας όσο το δυνατόν περισσότερες καταλήξεις.
- ✓ Ο/Η νηπιαγωγός διαβάζει το ποίημα του Γιάννη Ρίτσου και μετά όλοι μαζί ακούν το τραγούδι «Σ' ένα μαξιλάρι φεγγαράκι» (Ρίτσος, Τσιλίκης, 2009). Τα παιδιά ζωγραφίζουν την εικόνα που τους εντυπωσιάζει, δίνοντας έναν τίτλο.

Σ' ένα μαξιλάρι φεγγαράκι

Στίχοι: Γιάννης Ρίτσος

Μουσική: Σάκης Τσιλίκης

Τραγούδι: Βασίλης Παπακωνσταντίνου

Σ' ένα μαξιλάρι φεγγαράκι
το παιδί μου αποκοιμήθηκε.
Όλη η πλάση στις μύτες των ποδιών
κοιτάζει απ' το παράθυρό μας
κοιτάζει το παιδί μου που κοιμήθηκε.

Όλα τα αστέρια
μια μυγδαλιά ανθισμένη αστέρια
μπρος στο παράθυρό μας
κοιτάζει το παιδί μου που κοιμήθηκε.

Ο θεός των σπουργιτιών και των παιδιών
πίσω από μια κουρτίνα λουλουδένια
κοιτάζει το παιδί μου που κοιμήθηκε.

Σιγά, μανούλα,
σιγά.
Θα το ξυπνήσεις.

Τι θόρυβο που κάνει
η πορτούλα της καρδιάς σου
καθώς ανοιγοκλείνει
στον κήπο της χαράς.

8. Οδηγώ το ποδήλατό μου με ασφάλεια

Στόχοι

- 1 Καλλιέργεια προφορικού λόγου. Τα παιδιά μεταφέρουν τις εμπειρίες τους και συζητούν για την οδική κυκλοφορία.
- 2 Καλλιέργεια γραπτού λόγου. Γράφουν κανόνες για καλύτερη οδική κυκλοφορία, γράφουν και επιστολή.
- 3 Καλλιέργεια γλωσσικών δομών. Σύνθετες λέξεις, παρελθοντικοί και μελλοντικοί χρόνοι.
- 4 Εμπλουτισμός λεξιλογίου: ποδηλατόδρομος, ποδηλάτισσα, διαβάσεις, πεζοί κ.λπ.
- 5 Ανάδυση γραμματισμού, καθώς αναγνωρίζουν, διαβάζουν και αποκωδικοποιούν σήματα.

Υλικά και μέσα

- ✓ χαρτιά A4
- ✓ μαρκαδόροι
- ✓ χαρτόνια
- ✓ ψαλίδια

Αφετηρία

Ο/Η νηπιαγωγός παρουσιάζει στα παιδιά το μελοποιημένο ποίημα του Οδυσσέα Ελύτη «Η ποδηλάτισσα» (Ελύτης, Τρανουδάκης, 2003), χωρίς να διαβάσει το τέλος του ποιήματος.

«Η Ποδηλάτισσα»

Το δρόμο πλάι στη θάλασσα περπάτησα.
πού 'κανε κάθε μέρα η ποδηλάτισσα
Βρήκα τα φρούτα πού 'χε το πανέρι της
το δαχτυλίδι πού 'πεσε απ' το χέρι της.

Βρήκα το κουδουνάκι και το σάλι της

τις ρόδες, το τιμόνι, το πεντάλι της.
Τη ζώνη της τη βρήκα σε μιαν άκρη
μια πέτρα διάφανη πού 'μοιαζε δάκρυ.

Τα μάζεψα ένα-ένα και τα κράτησα
κι έλεγα πού 'ναι πού 'ν' η ποδηλάτισσα

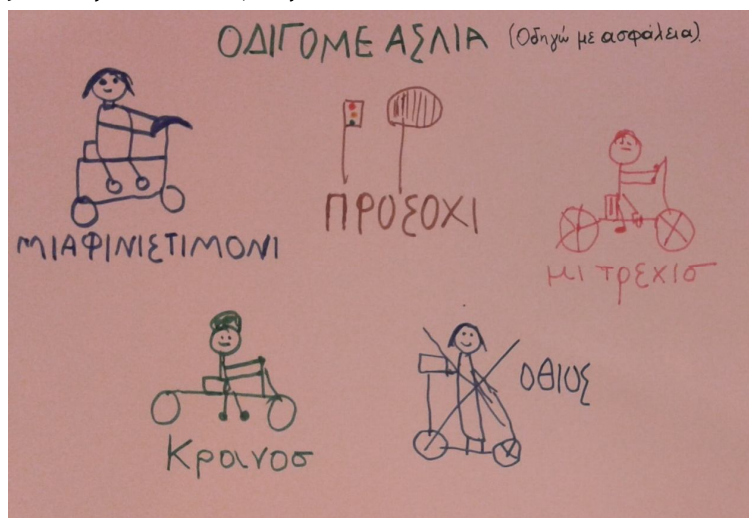
Ο/Η νηπιαγωγός προβληματίζει τα παιδιά για το τι μπορεί να συνέβη στην ποδηλάτισσα. Κάποια λένε ότι έτρεχε πολύ, έπεσε και χτύπησε. Άλλα υποθέτουν ότι δεν πρόσεξε τα σήματα και την χτύπησε αυτοκίνητο. Κάποιο παιδί υποθέτει ότι πετάχτηκε κάποιο ζωάκι μπροστά της, το χτύπησε και το πήγε στο νοσοκομείο. Τα παιδιά καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι η ποδηλάτισσα δε φορούσε κράνος, γιατί δε βρέθηκε στα πράγματά της.

Τα παιδιά προβληματίζονται σχετικά με τα ατυχήματα που μπορεί να πάθει κάποιος ποδηλάτης και προτείνουν τρόπους, για να ευαισθητοποιήσουν τους άλλους για μια ασφαλή οδήγηση με ποδήλατο. Οι προτάσεις των παιδιών είναι να ζωγραφίσουν και να γράψουν κανόνες για τους ποδηλάτες, να ζωγραφίσουν και να γράψουν κανόνες για τους πεζούς, να στείλουν μια επιστολή στον δήμαρχο, για να φροντίσει να δημιουργηθούν ποδηλατόδρομοι. Σύμφωνα με τις προτάσεις τους, χωρίζονται σε τρεις ομάδες.

Διαδικασία

1^η ομάδα (Κανόνες για ποδηλάτες).

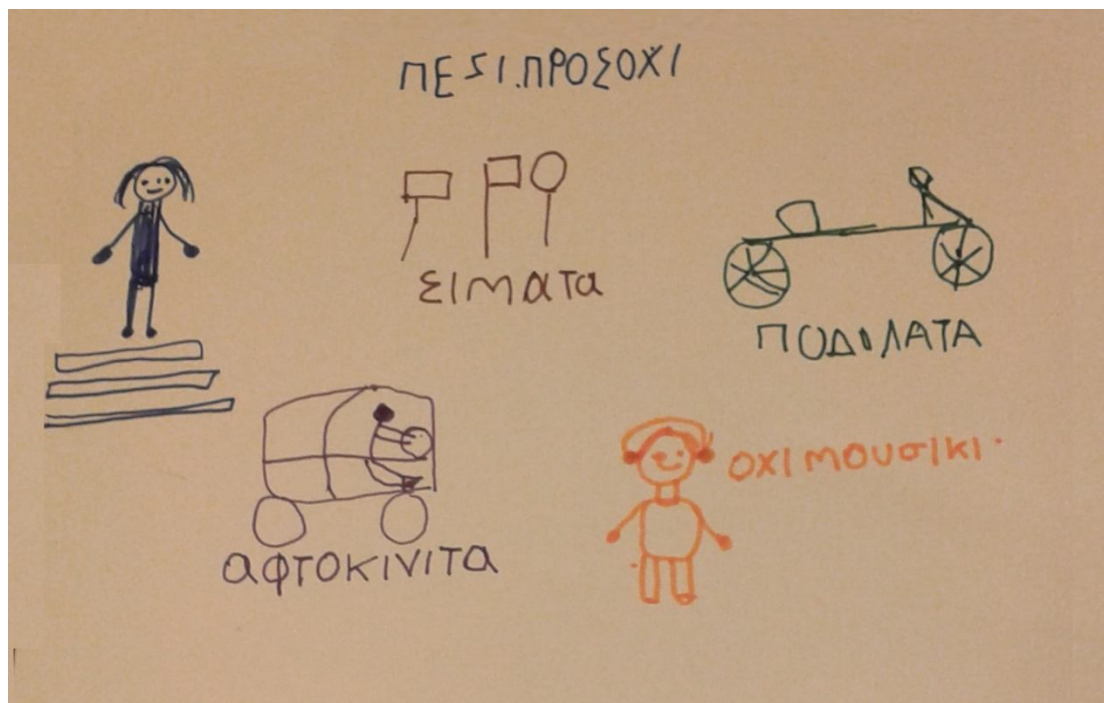
Τα παιδιά της πρώτης ομάδας συζητούν μεταξύ τους για τους κανόνες που πρέπει να ακολουθούν οι ποδηλάτες. Αποφασίζουν να τους ζωγραφίσουν και να τους γράψουν, για να τους σέβονται όλοι.

Εικόνα 24 Κανόνες για ποδηλάτες

2^η ομάδα (Κανόνες για πεζούς).

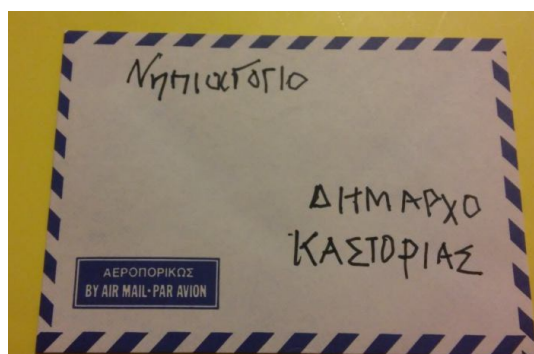
Η δεύτερη ομάδα συζητά για τους κανόνες που πρέπει να ακολουθούν οι πεζοί. Τα παιδιά ζωγραφίζουν και γράφουν τους κανόνες.

Εικόνα 25 Κανόνες για πεζούς

3^η ομάδα (Επιστολή).

Τα παιδιά της τρίτης ομάδας προβληματίζονται πώς θα γράψουν μια επιστολή στον δήμαρχο, για να ενδιαφερθεί για ποδηλατόδρομους. Ο/Η νηπιαγωγός συζητά μαζί τους για τα βασικά στοιχεία της επιστολής, τα βοηθάει να τη γράψουν και να την ταχυδρομήσουν.

Εικόνα 26 Επιστολή

Αξιολόγηση

Όλοι μαζεύονται στην παρεούλα και παρουσιάζουν τις δουλείες τους. Τα παιδιά της πρώτης ομάδας παρουσιάζουν τους κανόνες που πρέπει να ακολουθούν οι ποδηλάτες. Τα υπόλοιπα παρατηρούν τους κανόνες και εκφράζουν την επιθυμία να πάρουν περισσότερες πληροφορίες για τα σήματα και τους συμβολισμούς τους. Αποφασίζουν να διερευνήσουν πρόσθετες πληροφορίες στο διαδίκτυο. Η δεύτερη ομάδα παρουσιάζει τους κανόνες για τους πεζούς και μετά τα παιδιά σχολιάζουν και συμπληρώνουν και άλλους κανόνες. Η τρίτη ομάδα διαβάζει την επιστολή που θα στείλει στον δήμαρχο της πόλης τους, για να δημιουργήσει ποδηλατοδρόμους και κάποια παιδιά αναφέρουν σημεία της πόλης που αυτοί μπορούν να δημιουργηθούν.

Προτεινόμενες δραστηριότητες

- ✓ Ο/Η νηπιαγωγός με τα παιδιά διαμορφώνουν την αυλή του νηπιαγωγείου σε ένα μικρό πάρκο κυκλοφοριακής αγωγής. Τα παιδιά κατασκευάζουν βασικά σήματα, φανάρια και τιμόνια. Ο/Η νηπιαγωγός και τα παιδιά κάνοντας διαγραμμίσεις στην αυλή σχηματίζουν βασικούς κόμβους (πλατεία, διασταύρωση, μονόδρομο κ.λπ.) και τους ονοματίζουν. Τα παιδιά αναλαμβάνουν ρόλους (ποδηλάτες, πεζοί, τροχονόμοι), μαθαίνουν βιωματικά πώς να κυκλοφορούν και δραματοποιούν διάφορα δρώμενα που συμβαίνουν καθημερινά στον δρόμο.
- ✓ Βρίσκουν λέξεις που ενώνονται με τη λέξη δρόμος και δημιουργούν σύνθετες λέξεις (ποδηλατόδρομος, πεζόδρομος, μονόδρομος κ.λπ.)
- ✓ Σχεδιάζουν στον υπολογιστή δικά τους φανταστικά σήματα και φανάρια, για καλύτερη οδική κυκλοφορία.
- ✓ Τα παιδιά γίνονται μικροί δημοσιογράφοι και παίρνουν συνεντεύξεις από ειδικούς (τροχονόμο, εκπαιδευτή οδηγών, σχολικό τροχονόμο, οδηγούς).

9. Το φαγητό με αφορμή ένα λίμερικ

Στόχοι

- 1 Καλλιέργεια προφορικού λόγου. Τα παιδιά συζητούν για τις κατηγορίες των τροφίμων, για υγιεινές τροφές και για τα επεξεργασμένα τρόφιμα.
- 2 Καλλιέργεια γραπτού λόγου. Δημιουργούν κολάζ με υγιεινές τροφές και τις γράφουν. Ζωγραφίζουν και γράφουν ανθυγιεινές τροφές και συνθέτουν το δικό τους λίμερικ.
- 3 Καλλιέργεια γλωσσικών δομών· σύνθετες λέξεις, υποκοριστικά, λίμερικ.
- 4 Εμπλουτισμός λεξιλογίου: επεξεργασμένα τρόφιμα, πυραμίδα διατροφής, ανθυγιεινές τροφές κ.λπ.

Υλικά και μέσα

- ✓ χαρτόνια
- ✓ διαφημιστικά φυλλάδια
- ✓ ψαλίδια
- ✓ κόλλες
- ✓ μαρκαδόροι

Αφετηρία

Ο/Η νηπιαγωγός διαβάζει ένα λίμερικ της Λιάνας Αρανίτου (Αρανίτου, 1987) στα παιδιά. Στον πίνακα της τάξης έχει τοποθετήσει και ένα άλλο κείμενο, όπου αντικαθιστά κάποιες λέξεις του λίμερικ με εικόνες. Τα παιδιά προσπαθούν να το διαβάσουν.

Λίμερικ- Λ. Αρανίτου

Ένας σκαντζόχοιρος χοντρός που έμενε στα

Σπάρτα

Έτρωγε μόνο αυγά βραστά και τά 'θελε

μελάτα

...έπινε όμως τα αυγά σαν νά 'τανε

νεράκι

Κι απ' τα πολλά του τα κιλά έμοιαζε...

γουρουνάκι

Ο ΛΑΙΜΑΡΓΟΣΚΑΝΤΖΌΧΟΙΡΟΣ που έμεινε στα

Σπάρτα

Εντοπίζουν τη λέξη «λαιμαργοσκαντζόχοιρος» στο λίμερικ και την ξεχωρίζουν στα συνθετικά της. Δημιουργούν σύνθετες λέξεις με κάθε συνθετικό, δημιουργώντας λέξεις όπως λαιμαργοφαγός και βελονοσκαντζόχοιρος.

Στη συνέχεια, οι λέξεις νεράκι, γουρουνάκι δίνουν την ευκαιρία να σχολιαστεί το φαινόμενο του υποκορισμού, που είναι οικείο στα παιδιά. Αναφέρονται υποκοριστικά όπως κουκλάκι, γατάκι, γλυκούλι και μετά τα παιδιά αναφέρουν διάφορα τρόφιμα και τα υποκορίζουν.

Ο/Η νηπιαγωγός παρουσιάζει στα παιδιά τον κούκλο Ζαχαρούλη, που ήρθε στο νηπιαγωγείο μας από την Γλυκομάτα και που η κύρια διατροφή του είναι τα κρουασάν. Αυτή όμως η διατροφή τού δημιούργησε πολλά προβλήματα στην υγεία του. Ο κούκλος ζητά από τα παιδιά να ξεχωρίσουν τροφές υγιεινές και ανθυγιεινές, για να νοιώσει καλύτερα και να καλυτερεύσει τις διατροφικές του συνήθειες. Επιθυμεί ακόμα να δημιουργήσουν τα παιδιά ένα λίμερικ γι' αυτόν, γιατί του άρεσε πολύ αυτό που άκουσε. Τα παιδιά ενθουσιάζονται με τον κούκλο και προτείνουν να κάνουν κολάζ με υγιεινές τροφές, να ζωγραφίσουν ανθυγιεινές τροφές, να δημιουργήσουν ένα λίμερικ, να βρουν συνταγές για υγιεινά γλυκά και να κάνουν ένα πάρτι με υγιεινές τροφές για τον Ζαχαρούλη.

Δημιουργούν τρεις ομάδες. Η πρώτη ομάδα αποφασίζει να δημιουργήσει ένα κολάζ με υγιεινές τροφές, η δεύτερη να ζωγραφίσει ανθυγιεινές τροφές και η τρίτη να δημιουργήσει λίμερικ.

Διαδικασία

1^η ομάδα (Κολάζ με υγιεινές τροφές).

Τα παιδιά αυτής της ομάδας εντοπίζουν εικόνες τροφίμων σε διάφορα φυλλάδια και περιοδικά, κόβουν και κολλούν σε χαρτόνι τα τρόφιμα που θεωρούν υγιεινά και τα ονοματίζουν. Δημιουργούν με αυτόν τον τρόπο ένα κολάζ με υγιεινές τροφές.

Εικόνα 27 Κολάζ με υγιεινές τροφές

2^η ομάδα (Ζωγραφιές με ανθυγιεινές τροφές).

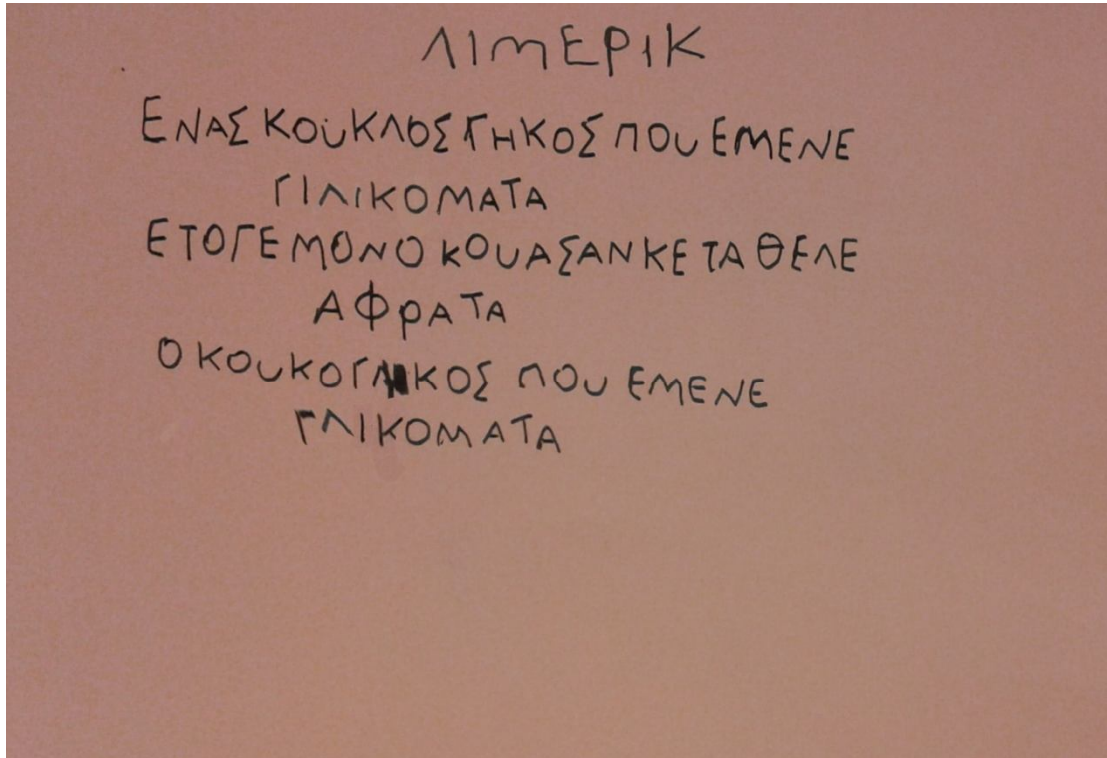
Τα παιδιά της δεύτερης ομάδας συζητούν για τις τροφές που θεωρούν ανθυγιεινές. Αποφασίζουν να ζωγραφίσουν και να γράψουν αυτές τις τροφές.

Εικόνα 28 Ζωγραφιές με ανθυγιεινές τροφές

3^η ομάδα (Λίμερικ).

Η ομάδα αυτή παρατηρεί το λίμερικ που αναφέρεται στον σκαντζόχοιρο και προσπαθεί με τη βοήθεια του/της νηπιαγωγού να δημιουργήσει λίμερικ γι' αυτόν.

Εικόνα 29 Λίμερικ

Αξιολόγηση

Η πρώτη ομάδα παρουσιάζει στην παρεούλα όπου είναι και ο κούκλος το κολάζ με τις υγιεινές τροφές. Τα παιδιά αυτής της ομάδας στις υγιεινές τροφές συμπεριλαμβάνουν τις καραμέλες και τα πατατάκια, οπότε κάποια παιδιά διαφωνούν και ο/η νηπιαγωγός τους δίνει πληροφορίες σχετικές με τα τρόφιμα και στοιχεία που αφορούν τα συντηρητικά. Τα παιδιά της δεύτερης ομάδας παρουσιάζουν τις ανθυγιεινές τροφές που ζωγράφισαν. Τα υπόλοιπα παιδιά αναφέρουν και άλλες τροφές ανθυγιεινές και δίνουν συμβουλές για το πόσο συχνά τρώμε τέτοιες τροφές και πόσο επηρεάζουν τα δόντια και την υγεία. Η τρίτη ομάδα αφιερώνει στον Ζαχαρούλη το λίμερικ που έγραψε γι' αυτόν και αυτός νιώθει μεγάλη χαρά. Ο κούκλος ευχαριστεί τα παιδιά και τους λέει ότι θα ακολουθήσει τις συμβουλές τους. Τα παιδιά αποφασίζουν να ψάξουν με τη βοήθεια των γονιών τους για γλυκά που αρέσουν στον Ζαχαρούλη, όμως είναι και υγιεινά. Τέλος, όλα τα παιδιά μαζί οργανώνουν το

πάρτι και αποφασίζουν να έχει φρουτοσαλάτες, σαλάτες με λαχανικά και ένα υγιεινό γλυκό, τα κουλουράκια.

Προτεινόμενες δραστηριότητες

- ✓ Τα παιδιά παίρνουν συνέντευξη από διαιτολόγο, για να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους για το θέμα της διατροφής.
- ✓ Ο/Η νηπιαγωγός με τα παιδιά προγραμματίζει επισκέψεις σε σούπερ μάρκετ, για να αγοράσουν τρόφιμα για το πάρτι τους. Στο σούπερ μάρκετ τα παιδιά παίρνουν συνεντεύξεις από τους υπεύθυνους, παρατηρούν συσκευασίες τροφίμων, όπου εντοπίζουν τα συντηρητικά και τις ημερομηνίες λήξης με τη βοήθεια του/της νηπιαγωγού.
- ✓ Κατασκευάζουν φρουτόκουκλες με διάφορα υλικά και ετοιμάζουν κουκλοθεατρική παράσταση για τους γονείς τους.
- ✓ Βρίσκουν την πυραμίδα διατροφής στο διαδίκτυο και κατασκευάζουν τη δική τους, για να θυμούνται ποια τρόφιμα πρέπει να τρώνε πιο συχνά.
- ✓ Δημιουργούν επιτραπέζιο παιχνίδι φιδάκι διατροφής. Επιλέγουν κάποιες τροφές υγιεινές, ανθυγιεινές και γλωσσοδέτες. Γράφουν τους κανόνες του παιχνιδιού. (Πιθανοί γλωσσοδέτες. Πίτα, σπανακόπιτα, σπανακολαδόπιτα. Η μυγδαλιά μου, η τσιγδαλιά μου, η μυγδοτσιγδοκοκαλιά μου.

10. Σήμερα γάμος γίνεται

Στόχοι

- 1 Καλλιέργεια προφορικού λόγου. Συζητούν για την τελετή του γάμου, δραματοποιούν τον γάμο και τα έθιμα.
- 2 Καλλιέργεια γραπτού λόγου. Δημιουργούν πρόσκληση – αφίσα, χαρτονομίσματα.
- 3 Καλλιέργεια γλωσσικών δομών: παρελθοντικοί και μελλοντικοί χρόνοι.
- 4 Εμπλουτισμός λεξιλογίου: γαμπρός, παράνυμφοι, στέφανα, μενού κ.λπ.

Υλικά και μέσα

- ✓ χαρτόνια
- ✓ μαρκαδόροι
- ✓ χαρτιά A4
- ✓ ψαλίδια
- ✓ σύρμα πίπας
- ✓ γκοφρέ
- ✓ κορδέλα

Αφετηρία

Τα παιδιά πολύ συχνά διηγούνται εμπειρίες και περιστατικά από γάμους όπου παραβρέθηκαν και ακόμα δραματοποιούν μόνα τους τον γάμο στις διάφορες γωνιές.

Ο/Η νηπιαγωγός και τα παιδιά συζητούν για τις εμπειρίες τους από τελετές γάμων. Γίνεται αναφορά στον πολιτικό και στον θρησκευτικό γάμο και τα παιδιά αναφέρουν μερικές από τις διαφορές τους. Αναφέρουν ακόμα και έθιμα του γάμου. Ο/Η νηπιαγωγός προτείνει στα παιδιά να δραματοποιήσουν ένα

γάμο στο νηπιαγωγείο. Τα παιδιά ενθουσιάζονται και αναλαμβάνουν τους ρόλους για τη δραματοποίηση. Ο/Η νηπιαγωγός αναφέρεται στη μεγάλη προετοιμασία που χρειάζεται ένας γάμος και προβληματίζει τα παιδιά πώς θα τον προετοιμάσουν. Τα παιδιά συζητούν και προτείνουν να δημιουργήσουν μπομπονιέρες και στέφανα, την ανθοδέσμη της νύφης, να κάνουν μια πρόσκληση - αφίσα, για να καλέσουν τους γονείς τους και τα παιδιά των άλλων τμημάτων του νηπιαγωγείου και, τέλος, να δημιουργήσουν χαρτονομίσματα. Δημιουργούνται τρεις ομάδες.

Διαδικασία

1^η ομάδα (Ανθοδέσμη).

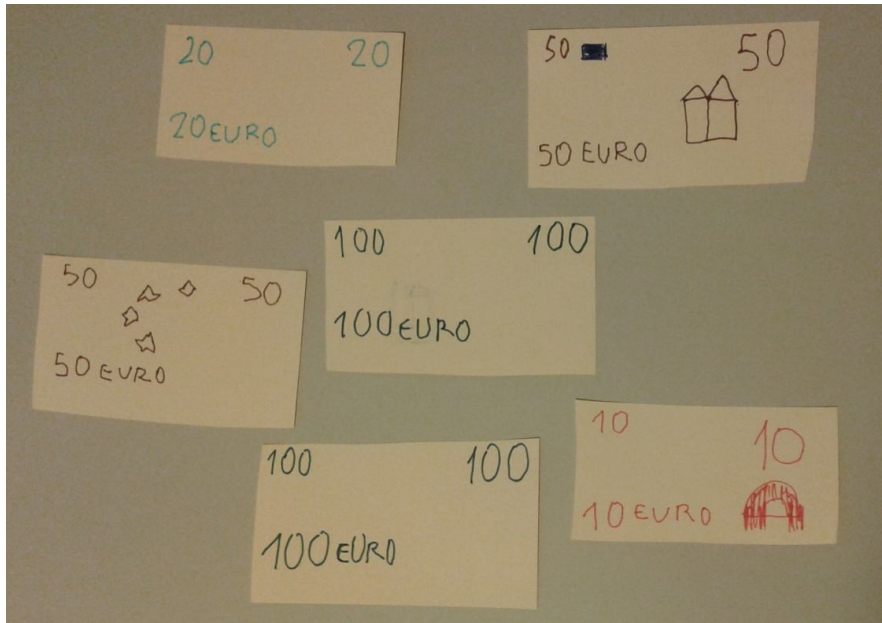
Τα παιδιά της πρώτης ομάδας συζητούν για τα λουλούδια που θα έχει η ανθοδέσμη της νύφης. Χρησιμοποιούν σύρματα πίπας και γκοφρέ και φτιάχνουν τα λουλούδια.

Εικόνα 30 Ανθοδέσμη

2^η ομάδα (Χαρτονομίσματα).

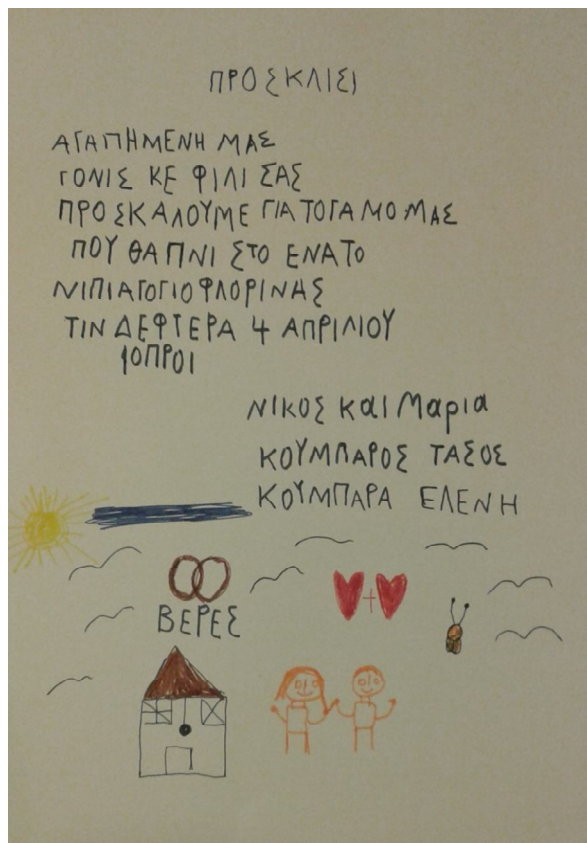
Η δεύτερη ομάδα αποφασίζει να δημιουργήσει χαρτονομίσματα, για να προσφέρουν οι καλεσμένοι στους μελλοντούς. Συζητούν για τα χαρακτηριστικά που έχει ένα χαρτονόμισμα, κόβουν χαρτιά στο ανάλογο μέγεθος και τα δημιουργούν.

Εικόνα 31 Χαρτονομίσματα

3^η ομάδα (Πρόσκληση – αφίσα).

Τα παιδιά της τρίτης ομάδας συζητούν για τα στοιχεία που θα γράψουν στην πρόσκληση – αφίσα, για να καλέσουν τους γονείς τους. Συμπληρώνουν με ζωγραφιές την πρόσκλησή τους.

Εικόνα 32 Πρόσκληση – αφίσα

Αξιολόγηση

Όταν τα παιδιά μαζευτούν στην παρεούλα, παρουσιάζουν τις δουλειές τους. Η πρώτη ομάδα παρουσιάζει την ανθοδέσμη της νύφης και εκφράζει την επιθυμία την επόμενη μέρα να δημιουργήσει και τα στέφανα. Τα άλλα παιδιά αναφέρονται και στο έθιμο που η νύφη πετάει την ανθοδέσμη στις ελεύθερες κοπέλες και προτείνουν να το δραματοποιήσουν. Τα παιδιά της δεύτερης ομάδας παρουσιάζουν τα χαρτονομίσματα που δημιούργησαν. Κάποια παιδιά προτείνουν να τα βάλουν σε φακέλους και να γράψουν ευχές. Η δεύτερη ομάδα με χαρά προτείνει να γράψει τις ευχές την επόμενη μέρα. Τα παιδιά της τρίτης ομάδας παρουσιάζουν την πρόσκληση – αφίσα που δημιούργησαν, για να καλέσουν τους γονείς τους. Όλα τα παιδιά αποφασίζουν να την τοποθετήσουν στον διάδρομο του νηπιαγωγείου. Η ομάδα αυτή προτείνει την επόμενη μέρα να δημιουργήσει μπομπονιέρες. Ο/Η νηπιαγωγός προτείνει να διαμορφωθεί κατάλληλα ο χώρος και να διαλέξουν τα παιδιά τα κατάλληλα μουσικά κομμάτια.

Προτεινόμενες δραστηριότητες

- ✓ Τα παιδιά με τη βοήθεια του/της νηπιαγωγού βρίσκουν στο διαδίκτυο διάφορα έθιμα του γάμου και τα δραματοποιούν.
- ✓ Ο/Η νηπιαγωγός αναθέτει στα παιδιά να βρουν με τη βοήθεια των γονιών τους παροιμίες που αναφέρονται στον γάμο. Τα παιδιά βρίσκουν πολλές παροιμίες, όπως για παράδειγμα: «Αφήσαμε τον γάμο να πάμε για πουρνάρια», «Άλλος πλήρωσε τη νύφη», «Στο τέλος ξυρίζουν τον γαμπρό», «Παρ' τον στον γάμο σου να σου πει και του χρόνου» κ.α. και εικονογραφούν αυτές που τους έκαναν μεγαλύτερη εντύπωση.
- ✓ Ο/Η νηπιαγωγός διαβάζει στα παιδιά το παραμύθι «Το γατάκι και η ποντικίνα» του Ροντάρι (Ροντάρι, 1976), που αναφέρεται σε μια ποντικίνα που ήθελε να διαλέξει το ταίρι της με κριτήριο τη φωνή του. Τα παιδιά δίνουν το δικό τους τέλος στο παραμύθι και ζωγραφίζουν τη σκηνή που τους άρεσε γράφοντας μια λεζάντα.

11. Διαφορετικότητα

Στόχοι

- 1 Καλλιέργεια προφορικού λόγου. Συζητούν για το παραμύθι και τα συναισθήματα που τους προκάλεσε, εκφράζουν τις σκέψεις τους για τη διαφορετικότητα, δραματοποιούν έθιμα του τόπου τους.
- 2 Καλλιέργεια γραπτού λόγου. Γράφουν τίτλους για τις εργασίες τους, γράφουν ονόματα αγαπημένων τους χρωμάτων και φαγητών.
- 3 Καλλιέργεια γλωσσικών δομών. Εξασκούν με την περιγραφή εθίμων και παραδοσιακών παιχνιδιών παρελθοντικούς χρόνους.
- 4 Ανάδυση γραμματισμού: αναγνωρίζουν τις λέξεις παιδιά και γη κατά την περιήγησή τους στο διαδίκτυο.
- 5 Εμπλουτισμός λεξιλογίου: διαφορετικότητα, έθιμα, παραδοσιακός, ποικιλία κ.λπ.

Υλικά και μέσα

- ✓ Η/Υ
- ✓ χαρτιά A4
- ✓ μαρκαδόροι
- ✓ χαρτόνια
- ✓ ψαλίδια
- ✓ κόλλες

Αφετηρία

Ο/Η νηπιαγωγός διαβάζει στα παιδιά το παραμύθι «Έλμερ, ο παρδαλός ελέφαντας» (McKee, 1996), το οποίο αναφέρεται στη διαφορετικότητα. Τα

παιδιά συζητούν για τον διαφορετικό ελέφαντα και τα συναισθήματα που ένιωθε αυτός, επειδή ήταν διαφορετικός. Προβληματίζονται αν πρέπει να δεχόμαστε το ξένο, το διαφορετικό στη ζωή μας. Ο/Η νηπιαγωγός αναφέρει ότι όλοι είμαστε διαφορετικοί, αλλά έχουμε και ομοιότητες και, επειδή υπάρχει αυτή η ποικιλία στην εμφάνιση και στις προτιμήσεις, ο κόσμος μας δεν είναι βαρετός.

Ο/Η νηπιαγωγός προβληματίζει τα παιδιά να βρουν τρόπους να παρουσιάσουν τη διαφορετικότητα και την ομορφιά που δίνει στη ζωή μας. Τα παιδιά προτείνουν να ζωγραφίσουν διαφορετικούς ανθρώπους, να κάνουν λίστες με τα αγαπημένα τους χρώματα και φαγητά, να ακούσουν παραδοσιακά τραγούδια από διάφορους τόπους, να ψάξουν στο διαδίκτυο και να βρουν φωτογραφίες παιδιών από άλλες χώρες και να κάνουν ένα κολάζ με αυτές. Τελικά δημιουργούνται τρεις ομάδες.

Διαδικασία

1^η ομάδα (Διαφορετικοί άνθρωποι).

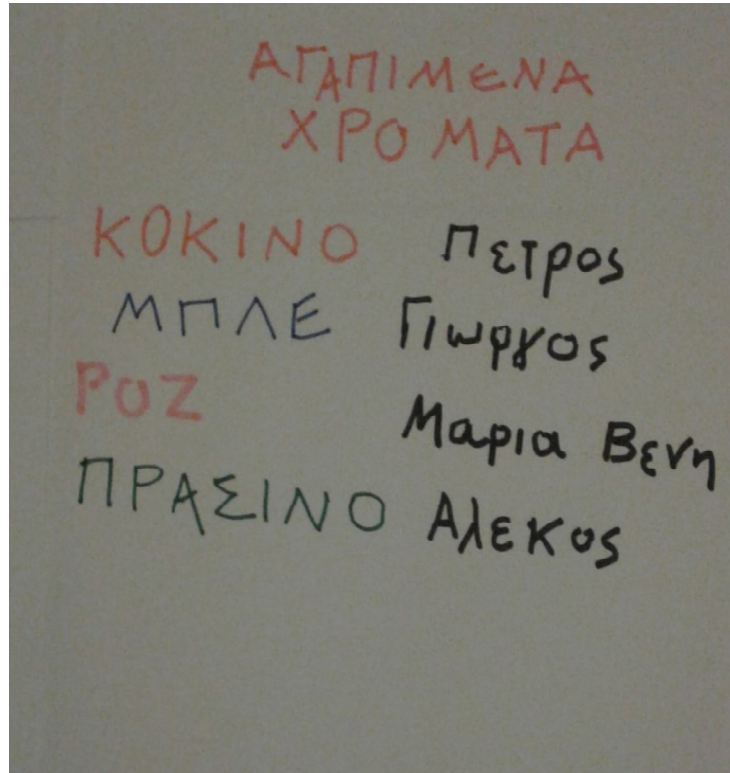
Η πρώτη ομάδα αποφασίζει να ζωγραφίσει διαφορετικούς ανθρώπους ως προς την εμφάνισή τους. Ο/Η νηπιαγωγός προτείνει στα παιδιά να δουν και το βιβλίο Γκίνες, το οποίο παρουσιάζει διαφορετικούς ανθρώπους. Τα παιδιά βλέπουν το βιβλίο, σχολιάζουν και ζωγραφίζουν ανθρώπους που διαφέρουν στην εμφάνιση, όπως αυτά θέλουν. Δίνουν τίτλο στη ζωγραφιά τους «Διαφορετικοί και αγαπημένοι».

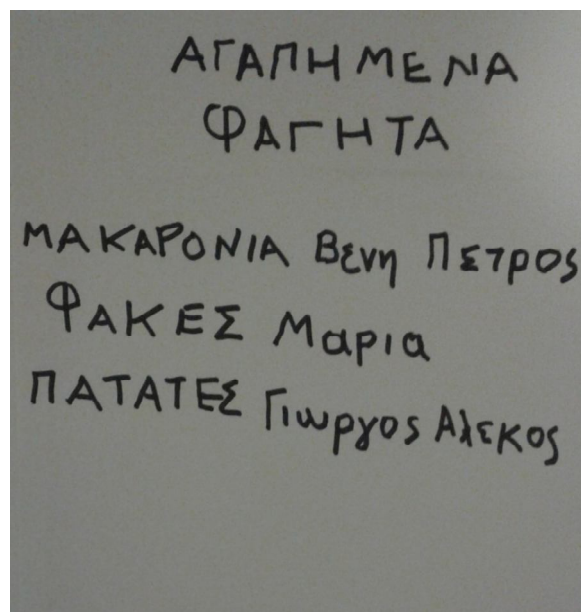
Εικόνα 33 Διαφορετικοί άνθρωποι

2^η ομάδα (Αγαπημένα χρώματα και φαγητά).

Η δεύτερη ομάδα αποφασίζει να γράψει λίστες με τα αγαπημένα χρώματα και φαγητά που προτιμούν και δίπλα σε κάθε χρώμα και φαγητό το όνομα του παιδιού που το προτιμά.

Εικόνα 34 Αγαπημένα χρώματα

Εικόνα 35 Αγαπημένα φαγητά

3^η ομάδα (Παιδιά από άλλες χώρες).

Η τρίτη ομάδα ψάχνει φωτογραφίες παιδιών από άλλες χώρες με τη βοήθεια του/της νηπιαγωγού στο διαδίκτυο. Δημιουργούν ένα κολάζ με τις φωτογραφίες. Κολλούν τα παιδιά από τις άλλες χώρες σε κύκλο πιασμένα και γράφουν «Τα παιδιά της γης αγαπημένα».

Αξιολόγηση

Μόλις τελειώσουν όλες οι ομάδες τις εργασίες τους, τις παρουσιάζουν στην παρεούλα. Τα παιδιά της πρώτης ομάδας παρουσιάζουν διαφορετικούς ανθρώπους. Κάποια προτείνουν και άλλες διαφορές, όπως διαφορετικά ρούχα, και παρατηρούν και κάποιες ομοιότητες, όπως στο χρώμα των μαλλιών. Όλα τα παιδιά ενθουσιάζονται με τον τίτλο «Διαφορετικοί και αγαπημένοι», που έδωσε η πρώτη ομάδα στη ζωγραφιά. Η δεύτερη ομάδα παρουσιάζει τις λίστες με τα αγαπημένα χρώματα και φαγητά των παιδιών. Τα υπόλοιπα παιδιά αποφασίζουν να συμπληρώσουν και τα δικά τους ονόματα στις λίστες, συμπληρώνοντας κάποια φαγητά. Έτσι προκύπτουν και ομοιότητες που έχουν τα παιδιά με τις προτιμήσεις τους. Τα παιδιά της τρίτης ομάδας παρουσιάζουν το κολάζ που δημιούργησαν με τις φωτογραφίες παιδιών από άλλες χώρες. Μερικά παιδιά προτείνουν να το αναρτήσουν σε ένα σημείο της τάξης, για να θυμούνται ότι όλα τα παιδιά πρέπει να είναι φίλοι.

Προτεινόμενες δραστηριότητες

- ✓ Ο/Η νηπιαγωγός διαβάζει στα παιδιά το παραμύθι της Φ. Νικολούδη «Καλημέρα, φίλε» (Νικολούδη, 2005) και προτείνει στα παιδιά να δημιουργήσουν ένα παραμύθι με τον ίδιο τίτλο, στο οποίο θα παρουσιάζεται μια φιλία μεταξύ δύο διαφορετικών παιδιών.
- ✓ Ο/Η νηπιαγωγός προτείνει σε παιδιά από άλλες χώρες που έχει στην τάξη να παρουσιάσουν με τη βοήθεια των γονιών τους συνταγές, παιχνίδια και έθιμα της χώρας τους. Τα υπόλοιπα παιδιά γράφουν τις συνταγές, για να τις παρουσιάσουν στους γονείς τους.
- ✓ Τα παιδιά δραματοποιούν έθιμα που γίνονται σε διάφορες χώρες.
- ✓ Ο/Η νηπιαγωγός ζητά από τα παιδιά να φέρουν παραδοσιακά τραγούδια από τον τόπο καταγωγής τους, είτε αυτός είναι ένα μέρος της Ελλάδας είτε από μια άλλη χώρα. Τα παιδιά μαθαίνουν κάποια από

αυτά τα τραγούδια. Ο/Η νηπιαγωγός δημιουργεί ένα πίνακα αναφοράς με τους τίτλους των τραγουδιών και τους τόπους καταγωγής τους.

12. Αυτή τη στιγμή απουσιάζω ... Αφήστε το μήνυμά σας

Στόχοι

- 1 Καλλιέργεια προφορικού λόγου σε πραγματικές συνθήκες επικοινωνίας. Τα παιδιά πραγματοποιούν τηλεφωνικές συνομιλίες, αναφέρουν τις εμπειρίες τους από τον αυτόματο τηλεφωνητή και από μηνύματα που έχουν ακούσει ή έχουν σε αυτόν.
- 2 Καλλιέργεια γραπτού λόγου. Γράφουν μηνύματα, λίστες, λογαριασμούς.
- 3 Εξοικείωση με τα χαρακτηριστικά μιας τηλεφωνικής συνομιλίας και τα χαρακτηριστικά των μηνυμάτων .
- 4 Εμπλουτισμός λεξιλογίου: αυτόματος τηλεφωνητής, τηλεφωνική ατζέντα, χρυσός οδηγός, τηλεφωνική συνομιλία κτλ.

Υλικά και μέσα

- ✓ χαρτόνια
- ✓ μαρκαδόροι
- ✓ παιχνίδια-τηλέφωνα του νηπιαγωγείου

Αφετηρία

Στο νηπιαγωγείο τα παιδιά τηλεφωνούν άλλοτε μεμονωμένα και άλλοτε σε ανοικτή ακρόαση, για να πάρουν πληροφορίες για την ώρα και τον καιρό. Παρατηρούν ότι ακούγεται μια φωνή που τους δίνει πληροφορίες, χωρίς να ανταποκρίνεται σε ερωτήσεις τους.

Ο/Η νηπιαγωγός συζητά με τα παιδιά σχετικά με τις εμπειρίες τους με τον αυτόματο τηλεφωνητή. Σε ανοικτή ακρόαση τηλεφωνούν στο κινητό του/της νηπιαγωγού, όπου απαντά ο τηλεφωνητής. Αναφέρουν μηνύματα που έχουν

ακούσει και μηνύματα που έχουν αφήσει οι γονείς τους σε αυτόματο τηλεφωνητή. Ο/Η νηπιαγωγός συζητά με τα παιδιά για τα χαρακτηριστικά μιας τηλεφωνικής συνομιλίας και τις διαφορές της από τα μηνύματα.

Στη συνέχεια τα παιδιά προτείνουν:

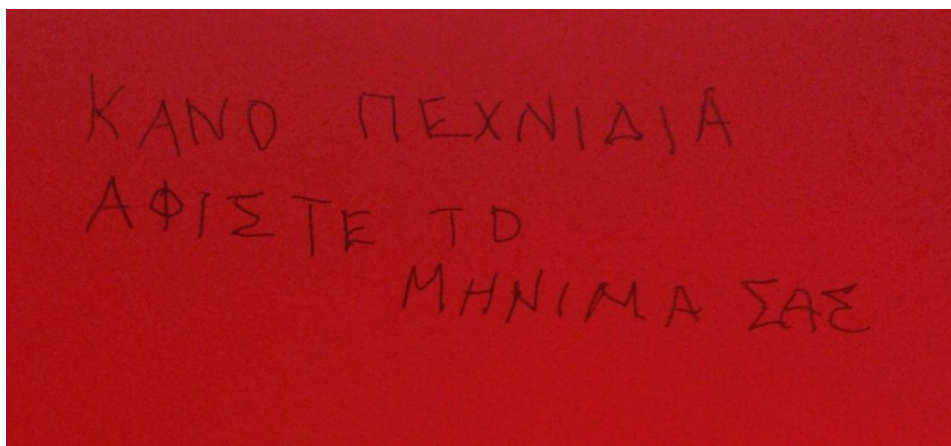
- ✓ Να γράψουν μηνύματα για αυτόματους τηλεφωνητές.
- ✓ Να χρησιμοποιήσουν μια λίστα με τις λέξεις που χρησιμοποιούμε, όταν σηκώνουμε το ακουστικό μας.
- ✓ Να δραματοποιήσουν τηλεφωνικές συνομιλίες αναλαμβάνοντας διάφορους ρόλους.
- ✓ Να δημιουργήσουν μια τηλεφωνική ατζέντα με τα τηλέφωνα τους.

Τελικά δημιουργούνται τρεις ομάδες: η πρώτη δημιουργεί μηνύματα, η δεύτερη λίστα με τις λέξεις που χρησιμοποιούμε όταν σηκώνουμε το ακουστικό μας και η τρίτη δραματοποιεί τηλεφωνικές συνομιλίες.

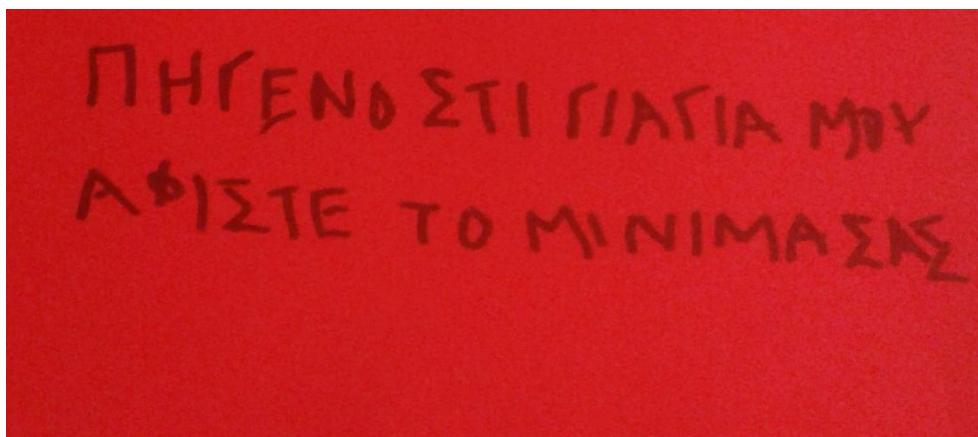
Διαδικασία

1^η ομάδα (Μηνύματα).

Τα παιδιά συζητούν και επιλέγουν να γράψουν μηνύματα για έναν αυτόματο τηλεφωνητή. Άραγε σε ποιον θα αφήσουν το μήνυμα; Μετά από μια μικρή σύσκεψη της ομάδας αποφασίζουν να γράψουν μηνύματα στον αυτόματο τηλεφωνητή του Αη Βασίλη και της Κοκκινοσκουφίτσας.

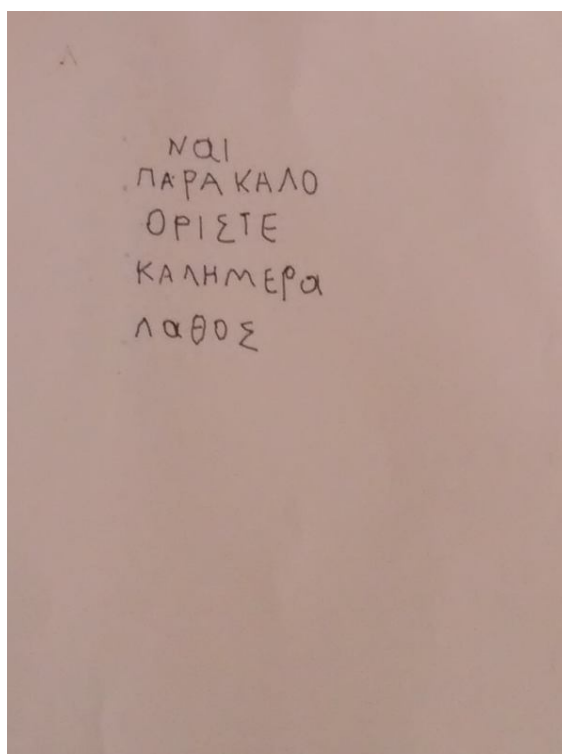
Εικόνα 36 Μήνυμα Αη Βασίλη

Εικόνα 37 Μήνυμα Κοκκινোসκουφίτσας

2^η ομάδα (Λίστα).

Τα παιδιά συζητούν για τις λέξεις που χρησιμοποιούν, όταν σηκώνουν το ακουστικό. Στη συνέχεια με ένα παιχνίδι ρόλων αναπαριστούν τα πρώτα λεπτά μιας τηλεφωνικής συνομιλίας. Στη συνέχεια γράφουν τις λέξεις αυτές σε ένα χαρτόνι.

Εικόνα 38 Λίστα τηλεφωνικών απαντήσεων

3^η ομάδα (Τηλεφωνικές συνομιλίες).

Τα παιδιά της τρίτης ομάδα αναλαμβάνουν ρόλους και σε ζεύγη δραματοποιούν τηλεφωνικές συνομιλίες. Έτσι δημιουργούν τρία ζευγάρια: μαμά – παιδί, γιαγιά – μαμά, μπαμπάς – κουφός παππούς.

Εικόνα 39 Τηλεφωνικές συνομιλίες

Αξιολόγηση

Τα παιδιά της πρώτης ομάδας παρουσιάζουν τα μηνύματά τους. Τα υπόλοιπα αναφέρουν και μηνύματα κινητών τηλεφώνων. Τα παιδιά της δεύτερης ομάδας παρουσιάζουν τη λίστα με τις λέξεις που χρησιμοποιούν, όταν σηκώνουν το ακουστικό, μάλιστα με τη βοήθεια ενός τηλεφώνου-παιχνιδιού αναπαριστούν με κάπως δυνατή φωνή την αρχή ενός τηλεφωνήματος, όπως γίνεται συχνά, όταν απαντάμε σε ένα τηλεφώνημα. Ο/Η νηπιαγωγός ζητά από τα παιδιά να βρουν και τις λέξεις που χρησιμοποιούν, όταν τελειώνουν μια τηλεφωνική συνομιλία. Η τρίτη ομάδα δραματοποιεί μια τηλεφωνική συνομιλία προκαλώντας ενθουσιασμό στα άλλα παιδιά, που εκδηλώνουν την επιθυμία να πραγματοποιήσουν και αυτά διάφορες τηλεφωνικές συνομιλίες.

Προτεινόμενες δραστηριότητες

- ✓ Ο/Η νηπιαγωγός πραγματοποιεί με τα παιδιά επίσκεψη στον ΟΤΕ, για να πάρουν τα παιδιά συνεντεύξεις από τους εργαζόμενους, λύνοντας απορίες τους. Επιπλέον παρατηρούν λογαριασμούς τηλεφώνων, τηλεφωνικούς καταλόγους κτλ.

-
- ✓ Τα παιδιά δημιουργούν λογαριασμούς τηλεφώνων γράφοντας τα χαρακτηριστικά τους (ποσό, ημερομηνία λήξης, μονάδες που μίλησαν κτλ)
 - ✓ Δημιουργούν τον δικό τους Χρυσό Οδηγό γράφοντας χρήσιμα τηλέφωνα, διαφημίσεις, ονόματα επιχειρήσεων.
 - ✓ Ο/Η νηπιαγωγός συζητά με τα παιδιά για τα ηλεκτρονικά μηνύματα. Στέλνουν ένα email στα παιδιά της πρώτης δημοτικού ή άλλου νηπιαγωγείου, για να πραγματοποιήσουν επίσκεψη στον χώρο τους.

13. Ο Θαυμάσιος κόσμος των βιβλίων

Στόχοι

- 1 Καλλιέργεια προφορικού λόγου σε πραγματικές συνθήκες επικοινωνίας. Παρουσιάσεις βιβλίων από τα παιδιά.
- 2 Καλλιέργεια δεξιοτήτων, άσκηση στην αποτελεσματική διατύπωση.
- 3 Καλλιέργεια γραπτού λόγου. Δημιουργούν βιβλία παραμυθιού και κόμικ.
- 4 Καλλιέργεια γλωσσικών δομών. Ανακαλύπτουν πόσο διαφορετικό είναι ένα παραμύθι, όταν ένας χαρακτήρας του είναι και αφηγητής.
- 5 Παραγωγή πολυτροπικού κειμένου.
- 6 Παραγωγή και σύγκριση δύο διαφορετικών κειμενικών ειδών (παραμύθι και κόμικς).
- 7 Εμπλουτισμός λεξιλογίου: συγγραφέας, εικονογράφος, τίτλος, εκδότης κτλ.

Υλικά και μέσα

- ✓ χαρτόνια
- ✓ μαρκαδόροι
- ✓ χαρτιά A4
- ✓ συρραπτικό
- ✓ διακορευτής
- ✓ κορδέλες για την ένωση των βιβλίων

Αφετηρία

Τα παιδιά παρουσιάζουν τα αγαπημένα τους βιβλία. Κάθε παιδί αναφέρει τι του άρεσε στο βιβλίο που παρουσιάζει και ποια είναι τα χαρακτηριστικά του (μέγεθος, αν έχει cd, εξώφυλλο, αν βγάζει ήχο). Στη συνέχεια τα παιδιά ανακαλύπτουν διάφορα είδη βιβλίων και τα ομαδοποιούν (βιβλία γνώσεων, συνταγών, παραμύθια κτλ).

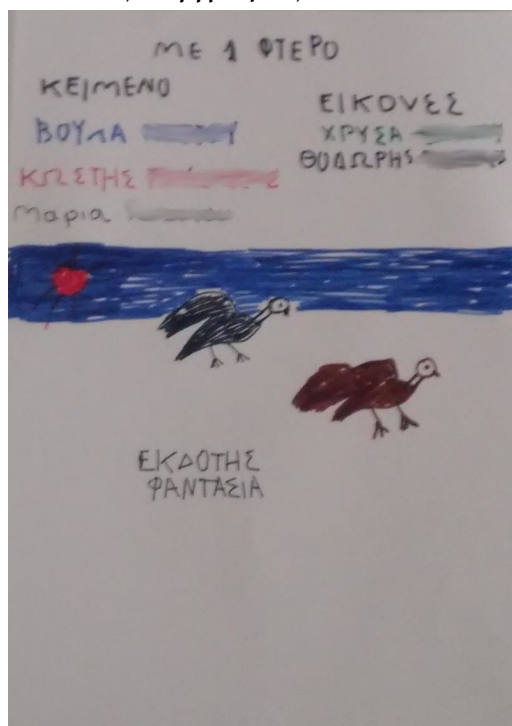
Ο/Η νηπιαγωγός βοηθά τα παιδιά να ανακαλύψουν πόσο διαφορετική είναι μια ιστορία, όταν ένας χαρακτήρας της είναι αφηγητής. Για παράδειγμα, πώς θα έλεγε ο Ρούνι-Ρούνι την περιπέτειά του με τα τρία μικρά λυκάκια ή η Χιονάτη την ιστορία της με τους επτά νάνους ή ο Λύκος την ιστορία του με τα τρία γουρουνάκια.

Ο /Η νηπιαγωγός προτείνει στα παιδιά να δημιουργήσουν βιβλία. Τα παιδιά αποφασίζουν να δημιουργήσουν ένα παραμύθι και ένα κόμικς.

Διαδικασία

1^η ομάδα (Παραμύθι).

Τα παιδιά συζητούν και αποφασίζουν να γράψουν ένα παραμύθι για ένα πουλί που είχε μόνο ένα φτερό. Τα παιδιά υπαγορεύουν το παραμύθι και η νηπιαγωγός το γράφει. Στη συνέχεια κάποια παιδιά της ομάδας εικονογραφούν το παραμύθι. Τα υπόλοιπα δημιουργούν το εξώφυλλο γράφοντας τον τίτλο και τους συγγραφείς.

Εικόνα 40 Παραμύθι, Με ένα φτερό

2^η ομάδα (Κόμικς).

Τα παιδιά συζητούν και αποφασίζουν να γράψουν ένα κόμικ για έναν άστεγο σκύλο. Υπαγορεύουν την ιστορία και η νηπιαγωγός τη γράφει. Στη συνέχεια εικονογραφούν το κόμικ και γράφουν κάποιες σκέψεις τους στα συννεφάκια. Τα υπόλοιπα παιδιά δημιουργούν το εξώφυλλο γράφοντας τον τίτλο και τους συγγραφείς.

Εικόνα 41 Κόμικ, Άστεγος σκύλος

Αξιολόγηση

Τα παιδιά της πρώτης ομάδας παρουσιάζουν το παραμύθι που δημιούργησαν. Τα υπόλοιπα παιδιά εκφράζουν τις σκέψεις τους για την εικονογράφηση και το περιεχόμενο του παραμυθιού. Στη συνέχεια η δεύτερη ομάδα παρουσιάζει το κόμικ και δείχνουν πώς γράφουν αυτά που λέει ένας ήρωας και αυτά που σκέφτεται. Οι ομάδες παρουσιάζουν το παραμύθι και το κόμικ. Γίνονται κριτικές και προτάσεις για αλλαγές στην εικονογράφηση και το εξώφυλλο. Ο/Η νηπιαγωγός ζητά από τα παιδιά να εντοπίσουν τις διαφορές ανάμεσα στο κόμικ και στο παραμύθι. Προτείνει ακόμα στα παιδιά να επισκεφτούν μια

βιβλιοθήκη και ένα τυπογραφείο, για να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους. Παρουσιάζει μύθους του Αισώπου σε μορφή παραμυθιού και σε μορφή κόμικς, για να εντοπίσουν τις διαφορές αυτών των κειμενικών ειδών στην ίδια ιστορία.

Προτεινόμενες δραστηριότητες

- ✓ Πραγματοποιείται επίσκεψη στο τυπογραφείο, τα παιδιά παίρνουν συνεντεύξεις από εργαζόμενους και φωτογραφίζουν τα μηχανήματα.
- ✓ Ο/Η νηπιαγωγός πραγματοποιεί επίσκεψη με τα παιδιά στη Βιβλιοθήκη. Τα παιδιά παρατηρούν τα βιβλία, παίρνουν συνέντευξη από τη βιβλιοθηκονόμο και ανοίγουν καρτέλες δανεισμού, ώστε σε επόμενες δραστηριότητες να έχουν μία ακόμα πηγή πληροφόρησης.
- ✓ Ο/Η νηπιαγωγός συζητά με τα παιδιά για την αξία της μόρφωσης με αφορμή τα βιβλία «Τιμπιλί, το μικρό αγόρι που δεν ήθελε να πάει σχολείο» της Μαρί Λεονάρ (Léonard, 1997) και «Ένας καλλιεργημένος λύκος» της Μπέκη Μπλούμ (Bloom, 1998).
- ✓ Στη διάρκεια της σχολικής χρονιά ο/η νηπιαγωγός και τα παιδιά πραγματοποιούν μια έκθεση με βιβλία που δημιουργούν τα ίδια. Γράφουν ανακοίνωση για τις ώρες λειτουργίας της έκθεσης, όπου έχουν τη δυνατότητα να παρουσιάζουν τα βιβλία που δημιουργούν.

14. Σχηματοϊστορίες

Στόχοι

- 1 Καλλιέργεια προφορικού λόγου. Αναφέρουν τις εμπειρίες τους από τις εκλογές, συζητούν για τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας αναλαμβάνοντας ρόλους.
- 2 Καλλιέργεια δεξιοτήτων ανάγνωσης. Διαβάζουν τα ονόματα των σχημάτων στο ψηφοδέλτιο, για να βάλουν τον σταυρό προτίμησης.
- 3 Παραγωγή γραπτού λόγου. Δημιουργούν ταυτότητες, ψηφοδέλτια, γράφουν τίτλους στα έργα τους.
- 4 Καλλιέργεια γλωσσικών δομών. Αντίθετες λέξεις, παραθετικά επιθέτων, σύνθετες λέξεις.
- 5 Εμπλουτισμός λεξιλογίου: ψηφοδέλτιο, κάλπη, παραβάν.

Υλικά και μέσα

- ✓ χαρτόνια
- ✓ μαρκαδόροι
- ✓ χαρτιά A4
- ✓ ψαλίδια
- ✓ χάρτινα μπαλάκια από οποιοδήποτε χαρτί

Αφετηρία

Αυτοσχέδιο κουκλοθέατρο. Παρουσιάζεται στο κουκλοθέατρο ο παραμυθιάς και λέει στα παιδιά ότι μια χώρα των παραμυθιών είναι αόρατη και οι αόρατοι άνθρωποί της μπερδεύονται, όταν κινούνται, και παθαίνουν ατυχήματα. Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα σχήματα και μιλούν για τα χαρακτηριστικά τους. Ακούγοντας από τον παραμυθά για αυτή τη χώρα αρχίζουν να μαλώνουν, γιατί το καθένα πιστεύει ότι είναι το καλύτερο για να δώσει μορφή στα

αντικείμενα και στους ανθρώπους αυτής της χώρας. Ο παραμυθάς προτείνει να γίνουν εκλογές και να ψηφίσουν τα παιδιά το σχήμα που αυτά προτιμούν. Τα σχήματα συμφωνούν με την πρότασή του.

Ο/Η νηπιαγωγός συζητά με τα παιδιά για τις εμπειρίες τους από τις εκλογές. Στη συνέχεια τους παρουσιάζει ταυτότητες και ψηφοδέλτια και τα παρατηρούν. Ο/Η νηπιαγωγός προτείνει να δημιουργήσουν ταυτότητες, ψηφοδέλτια, κάλπη, παραβάν, για να ψηφίσουν το σχήμα που προτιμούν να δώσει μορφή στα αντικείμενα της χώρας. Τα παιδιά δέχονται την πρόταση με ενθουσιασμό. Αρχικά σε ομάδες αναλαμβάνουν να δημιουργήσουν ό,τι είναι απαραίτητο για τη διεξαγωγή των εκλογών και να διαμορφώσουν κατάλληλα τον χώρο. Έπειτα αναλαμβάνουν ρόλους για την ομαλή διεξαγωγή της ψηφοφορίας και όλα εκπληρώνουν το δικαίωμά τους να ψηφίσουν το αγαπημένο τους σχήμα. Γίνεται καταμέτρηση ψήφων από την εφορευτική επιτροπή, όπου συμμετέχει και ο/η νηπιαγωγός, και αναδεικνύουν νικητή, π.χ. το ορθογώνιο.

Τα παιδιά προτείνουν:

- ✓ Να γίνουν μικροί ερευνητές και να ανακαλύψουν αντικείμενα στην τάξη με ορθογώνιο σχήμα.
- ✓ Να ζωγραφίσουν τη χώρα με την νέα της μορφή.
- ✓ Να δημιουργήσουν έναν πίνακα με χρώματα και σχήματα.
- ✓ Να γράψουν ένα γράμμα στον νικητή των εκλογών και να του ζητήσουν να συνεργαστεί με τα άλλα σχήματα, γιατί η ομοιομορφία είναι βαρετή.

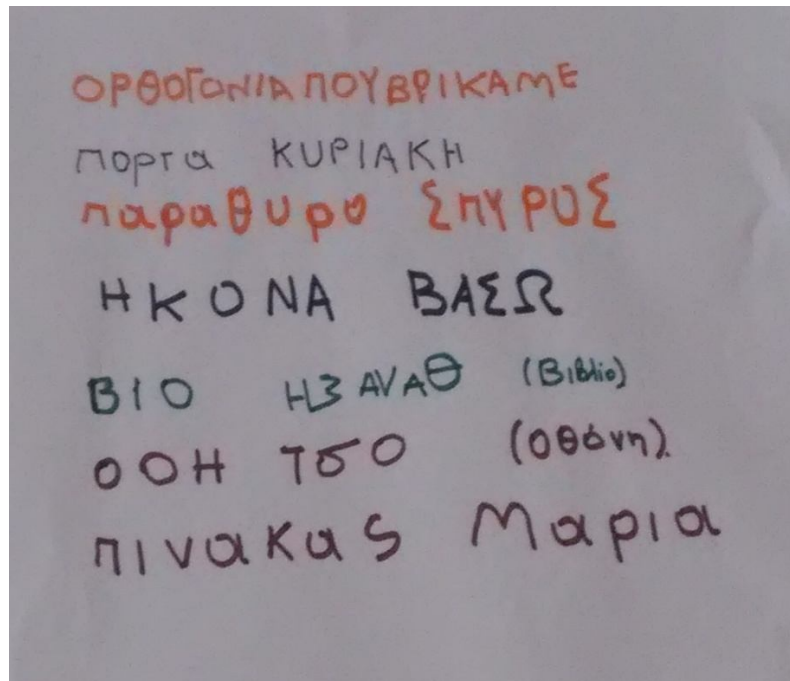
Τελικά, δημιουργούνται τρεις ομάδες. Η πρώτη ομάδα ερευνά για ορθογώνια σχήματα στα αντικείμενα της τάξης, η δεύτερη ζωγραφίζει την ορθογωνιοχώρα και η τρίτη δημιουργεί πίνακα με χρώματα και σχήματα.

Διαδικασία

1^η ομάδα (Μικροί ερευνητές).

Τα παιδιά ερευνούν και βρίσκουν στην τάξη αντικείμενα που έχουν ορθογώνιο σχήμα. Αναφέρουν αντικείμενα όπως τραπέζι, πόρτα, πίνακας και συγκεντρώνουν κάποια άλλα αντικείμενα, όπως τουβλάκια, επιτραπέζια παιχνίδια και βιβλία. Με τη συλλογή των αντικειμένων τα παιδιά συζητούν

για μεγάλα και μικρά ορθογώνια. Στη συνέχεια δημιουργούν μια λίστα με τα αντικείμενα που βρίσκουν.

Εικόνα 42 Μικροί εξερευνητές

2^η ομάδα (Ορθογωνιοχώρα).

Η δεύτερη ομάδα ζωγραφίζει αντικείμενα, ζώα και ανθρώπους με ορθογώνιο σχήμα. Σχολιάζουν τις δυσκολίες τους ειδικά στην απεικόνιση τετράγωνου κεφαλιού, αλλά το λύνουν αντιστοιχώντας τους ανθρώπους με ρομπότ. Δίνουν τίτλο στο έργο τους: *Η ορθογωνιοχώρα*.

Εικόνα 43 Ορθογωνιοχώρα

3^η ομάδα (Σχηματοχρώματα).

Τα παιδιά της τρίτης ομάδας δημιουργούν έναν πίνακα με σχήματα και χρώματα. Ο τίτλος που δίνουν στο έργο τους είναι: Σχηματοχρώματα.

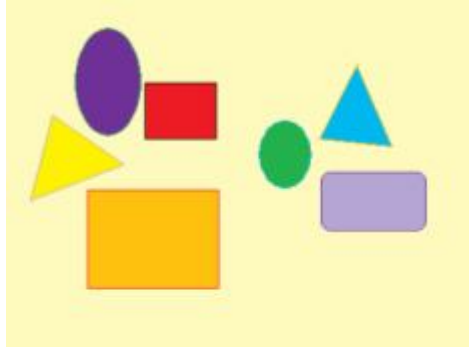
Εικόνα 44 Σχηματοχρώματα

Αξιολόγηση

Τα παιδιά μαζεύονται στην παρεούλα και παρουσιάζουν τα έργα τους. Μετά την παρουσίαση της λίστας της πρώτης ομάδας, και άλλα παιδιά εκδηλώνουν επιθυμία να ερευνήσουν για άλλα σχήματα. Αποφασίζουν η έρευνα να γίνει και στο σπίτι τους, όπου υπάρχουν πολλά αντικείμενα, και να τα καταγράφουν. Τα παιδιά της δεύτερης ομάδας παρουσιάζουν τον πίνακα που ζωγράρισαν και αποφασίζουν να ψάξουν στο διαδίκτυο, για να βρουν έργα ζωγράφων με σχήματα. Η τρίτη ομάδα παρουσιάζει το έργο της και τα υπόλοιπα παιδιά προτείνουν να δημιουργήσουν όλα μαζί, με την τεχνική του κολάζ, μια σχηματοχώρα, όπου θα συμμετέχουν όλα τα σχήματα.

Προτεινόμενες δραστηριότητες

- ✓ Ο/Η νηπιαγωγός διαβάζει στα παιδιά παραμύθια με σχήματα όπως «*Η οικογένεια τρίγωνου*» της Σοφίας Ζαραμπούκα (Ζαραμπούκα, 2000), «*Τριγωνοψαρούλης εναντίον Μεγάλου Καρχαρία*» του Βαγγέλη Ηλιόπουλου (Ηλιόπουλος, 2000) κ.ά. και τα παιδιά δημιουργούν το δικό τους παραμύθι.
- ✓ Τα παιδιά φτιάχνουν στόχους. Ξεκινούν από ένα μικρό σχήμα και το επαναλαμβάνουν μεγαλώνοντάς το. Το εξωτερικό μεγάλο σχήμα περιέχει τα μικρότερα. Δημιουργώντας διάφορους στόχους καλλιεργούν αντίθετες έννοιες: *μικρό-μεγάλο, εσωτερικό - εξωτερικό, μονόχρωμο-πολύχρωμο* κτλ. Παράγουν ταυτόχρονα και παραθετικά επιθέτων: *μεγάλο, μεγαλύτερο, πολύ μεγάλο*. Με χάρτινα μπαλάκια προσπαθούν να πετύχουν το κέντρο του στόχου.
- ✓ Αναγνωρίζουν σε φωτογραφίες διάφορων αντικειμένων τα σχήματα που τα απαρτίζουν και τα ζωγραφίζουν με τη βοήθεια των σχημάτων. Για παράδειγμα, σε μια φωτογραφία ενός τρένου ποια σχήματα άραγε υπάρχουν;
- ✓ Τα παιδιά δημιουργούν τους δικούς τους ηλεκτρονικούς πίνακες ζωγραφικής με τη βοήθεια του προγράμματος ζωγραφικής και τα σχήματα και τα χρώματα που περιέχει.

Εικόνα 45 Ηλεκτρονικός πίνακας ζωγραφικής

15. Θεατρική παράσταση

Στόχοι

- 1 Καλλιέργεια προφορικού λόγου σε πραγματικές συνθήκες επικοινωνίας. Τα παιδιά συνεχίζουν το παραμύθι που άρχισε ο/η νηπιαγωγός, εκφράζουν τις εμπειρίες τους από θεατρικές παραστάσεις, δραματοποιούν το παραμύθι.
- 2 Εμπλουτισμός λεξιλογίου με λέξεις όπως: σκηνικά, σκηνοθέτης, συγγραφέας κ.ά.
- 3 Καλλιέργεια δεξιοτήτων ανάγνωσης. Τα παιδιά υπαγορεύουν το κείμενο και ο/η νηπιαγωγός το γράφει. Στη συνέχεια προσπαθούν να το διαβάσουν.
- 4 Καλλιέργεια γραπτού λόγου. Τα παιδιά γράφουν μηνύματα για το σπίτι που κατασκεύασαν, γράφουν το θεατρικό πρόγραμμα καθώς και πρόσκληση – αφίσα.
- 5 Καλλιέργεια γλωσσικών δομών. Τα παιδιά αναλαμβάνουν ρόλους και διηγούνται το παραμύθι από την σκοπιά των ηρώων του.
- 6 Ανάδυση γραμματισμού. Παρατηρούν εξώφυλλα παραμυθιών και αναγνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά που πρέπει να έχει ένα εξώφυλλο.

Υλικά και μέσα

- ✓ μεγάλη χάρτινη κούτα
- ✓ χαρτί του μέτρου
- ✓ μαρκαδόροι
- ✓ χαρτόνια
- ✓ cd rom
- ✓ χαρτιά A4

- ✓ χαρτοσακούλες
- ✓ ψαλίδια
- ✓ νερομπογιές
- ✓ Η/Υ

Αφετηρία

Ο/Η νηπιαγωγός, παρουσιάζει στα παιδιά παραμύθι με το εξής περιεχόμενο: «Ένας παππούς, που κουβαλούσε τρεις μεγάλες κούτες σε ένα δάσος, έχασε μία. Τότε ένας λαγός τρέχει εκεί κοντά, χτυπά με τα πόδια του την κούτα και ρωτά:

«Ποιανού είναι αυτό το κουτί; Ποιος κάθεται μέσα;»

Κοιτάει ολόγυρα, ψυχή! Και τότε μπαίνει μέσα και κάθεται.

Στη συνέχεια ο/η νηπιαγωγός οδηγεί τα παιδιά να φανταστούν ποια άλλα ζώακια περνούν και αν κάνουν παρεούλα και αν τελικά η κούτα γίνεται ένα ωραίο σπιτάκι ή στο τέλος καταστρέφεται.

Τα παιδιά υπαγορεύουν το κείμενο και ο/η νηπιαγωγός το γράφει. Στη συνέχεια το διαβάζει, δείχνοντας στα παιδιά αυτά που της υπαγόρευσαν. Συζητά με τα παιδιά για τον τίτλο του έργου και τους συγγραφείς.

Τα παιδιά φαντάζονται να περνούν και άλλα ζώακια και αναφέρουν, το ελάφι, τον σκίουρο, το αηδόνη και τον λύκο. Τα ζώακια φοβήθηκαν τον λύκο, αλλά αυτός ήταν καλόκαρδος και τελικά κάνουν μια μεγάλη παρέα, μεταμορφώνουν την κούτα σε σπιτάκι και αποφασίζουν να ζήσουν όλα μαζί αγαπημένα.

Δίνουν τίτλο στο παραμύθι τους:

«Το σπίτι της αγκαλιάς και της φιλίας»

Ο/η νηπιαγωγός προτείνει να κάνουν το παραμύθι θεατρική παράσταση. Στη συζήτηση για τη διοργάνωση της θεατρικής παράστασης τα παιδιά εκφράζουν τις εμπειρίες που έχουν από θεατρικές παραστάσεις που παρακολούθησαν ή που συμμετείχαν.

Ο/η νηπιαγωγός δείχνει στα παιδιά θεατρικά προγράμματα και προσκλήσεις από άλλες παραστάσεις, για να τα παρατηρήσουν. Τα παιδιά συμφωνούν για τον τόπο και την ημέρα που θα παιχθεί το έργο, τα σκηνικά, τα ρούχα και τη μουσική.

Από τη συζήτηση προκύπτουν διάφορες προτάσεις των παιδιών, όπως:

- ✓ Να δημιουργήσουν τα σκηνικά

- ✓ Να γράψουν αφίσα – πρόσκληση για την θεατρική παράσταση
- ✓ Να επιλέξουν μουσικά κομμάτια για την παράσταση

Αποφασίζουν για τους ρόλους και χρησιμοποιούν τις μάσκες ζώων που υπάρχουν στο νηπιαγωγείο και ένα καπέλο για τον παππού.

Τελικά δημιουργούνται τέσσερις ομάδες που θα ασχοληθούν με τη δημιουργία σκηνικών, τη γραφή πρόσκλησης, τη γραφή θεατρικού προγράμματος και την επιλογή μουσικών κομματιών.

Διαδικασία

1^η ομάδα (Δημιουργία σκηνικών).

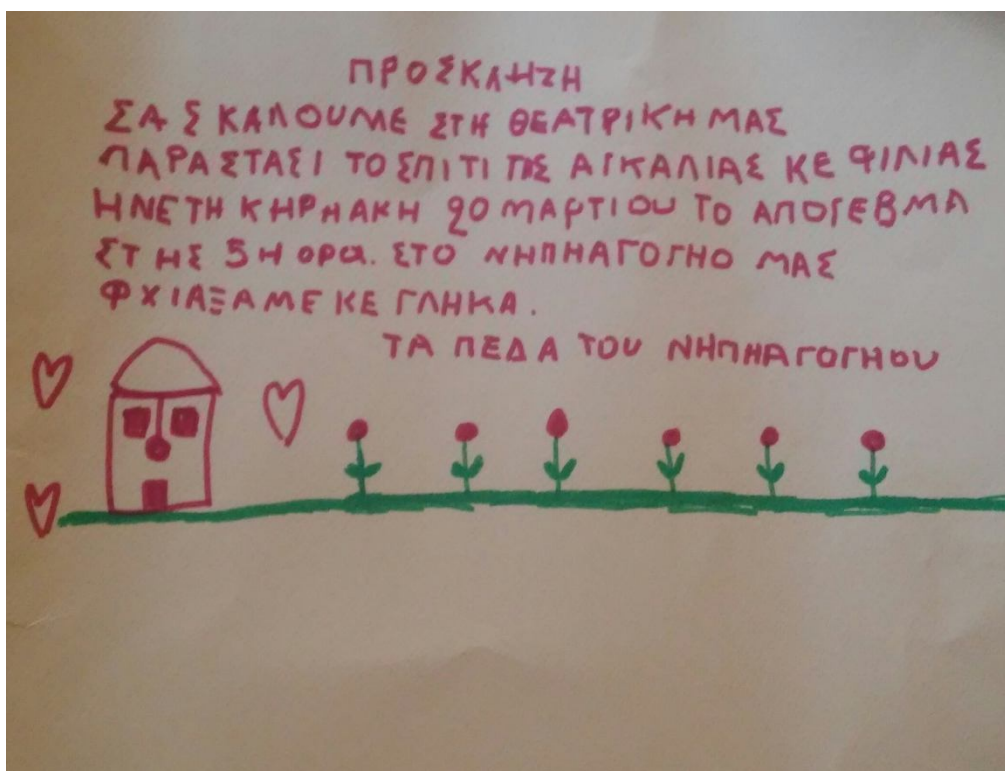
Τα παιδιά της πρώτης ομάδας συζητούν για το πώς θα μεταμορφώσουν την κούτα σε ένα όμορφο σπίτι. Προβληματίζονται για τη στέγη και ο/η νηπιαγωγός προτείνει να σκεπαστεί η κούτα με χαρτί του μέτρου. Τα παιδιά βάζουν την κούτα και γράφουν μηνύματα για το σπίτι στο χαρτί του μέτρου.

Εικόνα 46 Σκηνικά

2^η ομάδα (Δημιουργία αφίσας – πρόσκλησης).

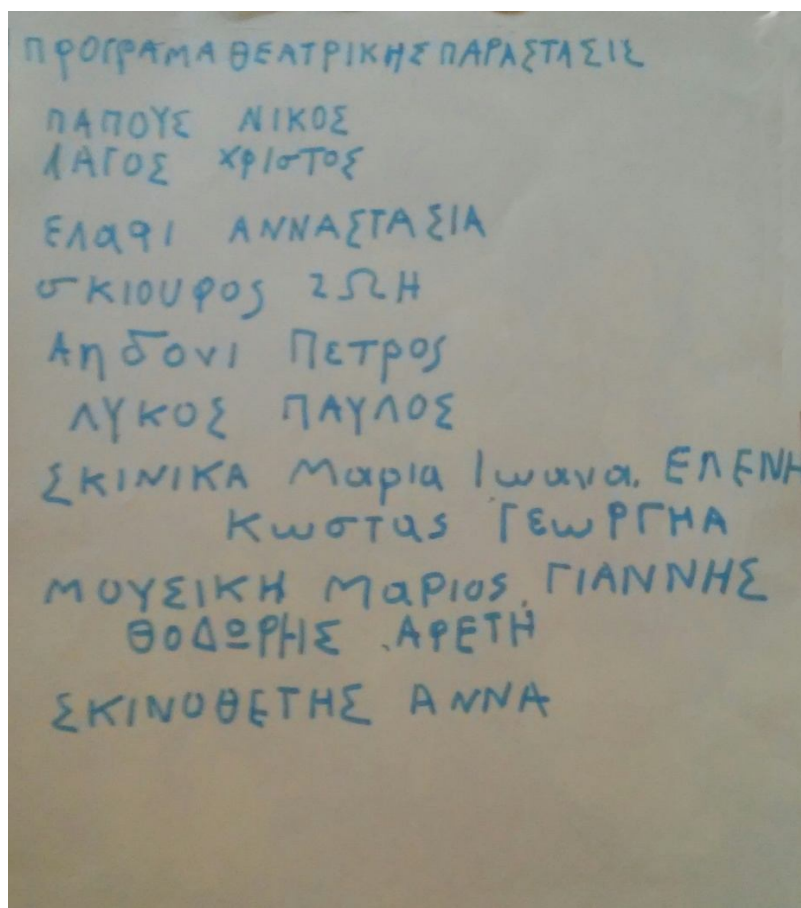
Η δεύτερη ομάδα συζητά για τη δημιουργία της πρόσκλησης. Προβληματίζονται σχετικά με το τι θα γράψουν, αν θα κάνουν ζωγραφιές. Ο/Η παιδαγωγός παρουσιάζει προσκλήσεις – αφίσες από άλλες παραστάσεις και τα παιδιά τις παρατηρούν. Στη συνέχεια συνεργάζονται και δημιουργούν την δική τους πρόσκληση – αφίσα.

Εικόνα 47 Αφίσα – Πρόσκληση

3^η ομάδα (Δημιουργία θεατρικού προγράμματος).

Τα παιδιά της τρίτης ομάδας συζητούν για το θεατρικό πρόγραμμα και πώς θα το γράψουν. Κάποια προτείνουν να ζωγραφίσουν τα ζώακια και δίπλα να γράψουν τα ονόματα των παιδιών που τα υποδύονται. Τελικά αποφασίζουν να γράψουν το όνομα του κάθε παιδιού και τον ρόλο που αναλαμβάνει.

Εικόνα 48 Θεατρικό πρόγραμμα

4^η ομάδα (Επιλογή μουσικών κομματιών).

Η τελευταία ομάδα ασχολείται με την επιλογή της μουσικής που θα πλαισιώσει τη θεατρική παράσταση. Ακούν διάφορα μουσικά κομμάτια από αγαπημένα τους cd rom που ακούν στο νηπιαγωγείο και επιλέγουν το «Μπολερό» του Ραβέλ (Ravel, 2008), την Πέμπτη Συμφωνία του Μπετόβεν (Beethoven, 2008) και το τραγούδι «Σπίτι μου, Σπιτάκι μου» των Μάνου Χατζιδάκη- Νίκου Γκάτσου (Γκάτσος, Χατζιδάκις, 2003).

Αξιολόγηση

Τα παιδιά της πρώτης ομάδας παρουσιάζουν το σπίτι που δημιούργησαν και τα μηνύματα που έγραψαν. Συζητούν με τα άλλα παιδιά για τον χώρο που θα το τοποθετήσουν.

Στη συνέχεια η επόμενη ομάδα παρουσιάζει την πρόσκληση – αφίσα που δημιούργησε, Ο/Η νηπιαγωγός συζητά με τα παιδιά αν είναι πλήρες το κείμενο καθώς και σε ποιο σημείο θα την τοποθετήσουν.

Τα παιδιά της τρίτης ομάδας παρουσιάζουν το θεατρικό πρόγραμμα. Τα άλλα παιδιά επισημαίνουν ότι δεν έγραψαν τα ονόματα των παιδιών που επιμελήθηκαν την μουσική και έτσι τα συμπληρώνουν.

Η τελευταία ομάδα παρουσιάζει τα μουσικά κομμάτια που επέλεξε για τη θεατρική παράσταση. Τα παιδιά προτείνουν να κλείσει το έργο με το τραγούδι «Σπίτι μου, Σπιτάκι μου».

Τα παιδιά προτείνουν στον/στην νηπιαγωγό να αναλάβει τον ρόλο του σκηνοθέτη. Αποφασίζουν τις επόμενες μέρες να κάνουν πρόβες καθώς και γλυκίσματα, για να προσφέρουν στους καλεσμένους.

Προτεινόμενες δραστηριότητες

- ✓ Το θεατρικό έργο μετατρέπεται από τα παιδιά σε βιβλίο που θα εμπλουτίσει τη βιβλιοθήκη τους. Τα παιδιά γράφουν και εικονογραφούν την ιστορία σε χαρτιά A4 που στη συνέχεια τα σκανάρουν. Μία ομάδα παιδιών παρατηρούν εξώφυλλα βιβλίων, για να βρουν τα στοιχεία που πρέπει να έχουν τα εξώφυλλα. Δημιουργούν το εξώφυλλο στον ηλεκτρονικό υπολογιστή, οπότε εκτός από το έντυπο βιβλίο το παράγουν και σε ηλεκτρονική μορφή.
- ✓ Ο/Η νηπιαγωγός παρουσιάζει στα παιδιά αινίγματα που αφορούν ζώα και τα παιδιά δημιουργούν δικά τους αινίγματα για τα ζώα του θεατρικού τους έργου. Στο τέλος της παράστασης τα παρουσιάζουν στους γονείς τους.
- ✓ Δημιουργούν με την βοήθεια του/της νηπιαγωγού σταυρόλεξο ή ακροστιχίδα με ζώα.
- ✓ Επιλέγουν συνταγές γλυκών και φτιάχνουν γλυκά, για να προσφέρουν στους καλεσμένους.

16. Σπίτι μου... Σπιτάκι μου

Στόχοι

- 1 Καλλιέργεια προφορικού λόγου σε πραγματικές συνθήκες επικοινωνίας. Τα παιδιά περιγράφουν τα σπίτια τους και παίρνουν συνεντεύξεις από επαγγελματίες που εργάζονται σε οικοδομή.
- 2 Εμπλουτισμός λεξιλογίου με τις λέξεις: οικοδομή, διακόσμηση, ακατοίκητο, ιγκλού κτλ.
- 3 Καλλιέργεια δεξιοτήτων ανάγνωσης. Τα παιδιά διαβάζουν διάφορες αγγελίες που αφορούν ενοικιάσεις και πωλήσεις σπιτιών.
- 4 Καλλιέργεια γραπτού λόγου με τη γραφή ονομάτων των οδών, χώρων και επίπλων των σπιτιών στις κατασκευές τους καθώς και με τη γραφή αγγελιών.

Υλικά και μέσα

- ✓ προτζέκτορας
- ✓ φωτογραφίες σπιτιών
- ✓ φωτογραφική μηχανή
- ✓ κόλλες
- ✓ χαρτιά A4
- ✓ μαρκαδόροι
- ✓ δακτυλομπογιές
- ✓ χάρτινες κούτες
- ✓ περιοδικά
- ✓ κάνσον

✓ ψαλίδια

Αφετηρία

Τα παιδιά φέρνουν φωτογραφίες των σπιτιών τους και ο/η νηπιαγωγός τις προβάλλει στον προτζέκτορα. Στη συνέχεια προτρέπει το κάθε παιδί να περιγράψει το σπίτι του με όσες λεπτομέρειες μπορεί. Γίνεται συζήτηση για τους χώρους και τα έπιπλα που έχουν τα σπίτια των παιδιών.

Τα παιδιά με τον/την νηπιαγωγό πραγματοποιούν επίσκεψη σε μια ανεγειρόμενη οικοδομή. Εκεί παίρνουν συνεντεύξεις από τους επαγγελματίες που εργάζονται σε αυτήν. Βγάζουν διάφορες φωτογραφίες από τα στάδια ανέγερσης και τους τρόπους χτίσιματος. Οι φωτογραφίες αυτές θα αποτελέσουν χρήσιμο υλικό, για να χτίσουν τα παιδιά σπίτια με διάφορα υλικά.

Μετά την επιστροφή στο νηπιαγωγείο δίνεται στα παιδιά η ευκαιρία να παρατηρήσουν αγγελίες που αφορούν πωλήσεις και ενοικιάσεις σπιτιών. Όταν επιστρέφουν στο νηπιαγωγείο, τοποθετούν τις φωτογραφίες σε πίνακα γράφοντας λεζάντες κάτω από αυτές.

Οι φωτογραφίες αποτελούν κίνητρο, για να δημιουργήσουν τα παιδιά σπίτια με διάφορα υλικά. Ακολουθούν διάφορες προτάσεις από τα παιδιά, όπως:

- ✓ Να κατασκευάσουν σπίτια με διάφορα υλικά
- ✓ Να δημιουργήσουν χώρους σπιτιών με τα έπιπλα που προτιμούν
- ✓ Να ερευνήσουν στο διαδίκτυο για φωτογραφίες σπιτιών από διάφορα μέρη της γης
- ✓ Να γράψουν δικές τους αγγελίες για σπίτια.

Τελικά, δημιουργούνται τρεις ομάδες που θα ασχοληθούν με την κατασκευή σπιτιού, τη δημιουργία χώρων σπιτιού και τη γραφή αγγελιών.

Διαδικασία

1^η ομάδα (Κατασκευή σπιτιού).

Τα παιδιά της πρώτης ομάδας συζητούν για τα υλικά που θα χρησιμοποιήσουν για την κατασκευή του σπιτιού. Ακούγονται διάφορες προτάσεις, όπως ξύλινα τουβλάκια, χαρτόκουτες και υφάσματα. Τελικά αποφασίζουν να κατασκευάσουν το σπίτι τους με χαρτόκουτα, για να έχουν την ευκαιρία και να το βάψουν με διάφορα χρώματα. Με τη βοήθεια του/της παιδαγωγού

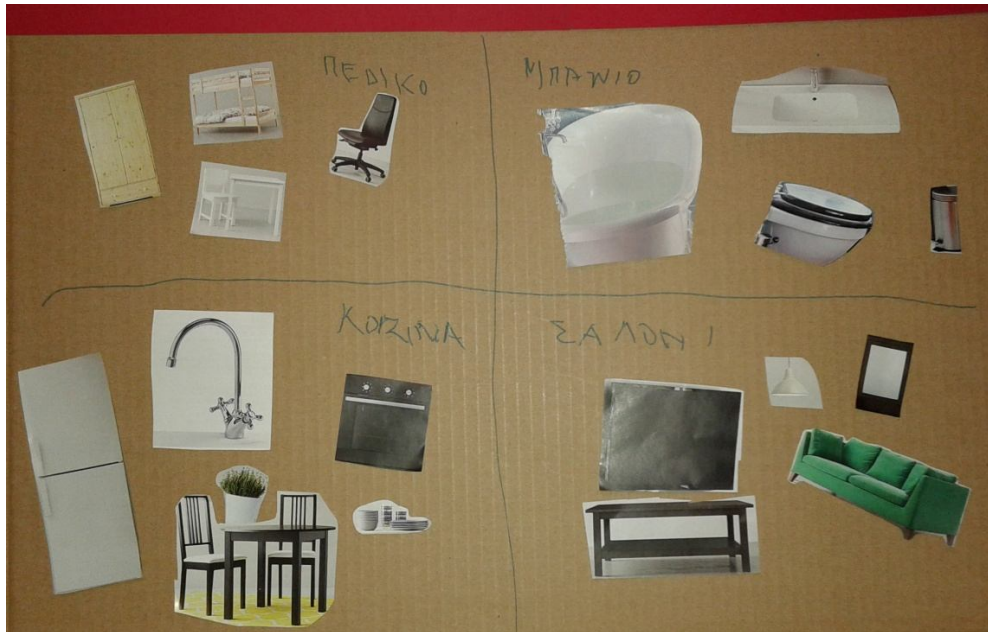
ανοίγουν παράθυρα και στη συνέχεια βάφουν το σπίτι με δακτυλομπογιές. Γράφουν το όνομά του και την οδό (Ονειρόσπιτο, Φαντασίας 7).

Εικόνα 49 Το σπίτι μας

2^η ομάδα (Δημιουργία χώρων σπιτιού και επίπλων).

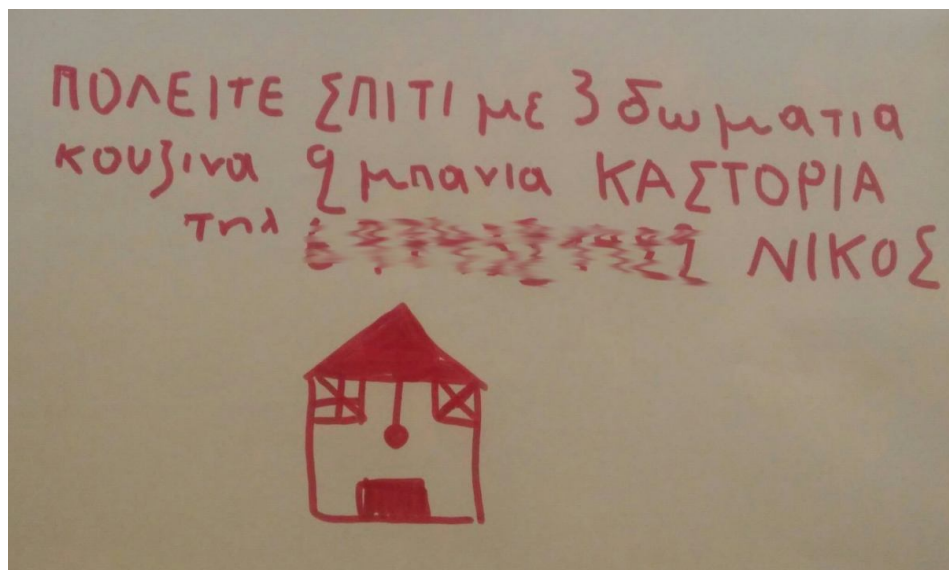
Η δεύτερη ομάδα συζητά για τους τρόπους που μπορεί να δημιουργήσει τους χώρους ενός σπιτιού και τα έπιπλά του. Αρχικά τα παιδιά προτείνουν να τους ζωγραφίσουν, μετά όμως καταλήγουν να αξιοποιήσουν εικόνες από διάφορα περιοδικά και να τους δημιουργήσουν με την τεχνική του κολάζ. Γράφουν τα ονόματα των χώρων και των επίπλων και έτσι δημιουργούν το εσωτερικό ενός σπιτιού.

Εικόνα 50 Το εσωτερικό του σπιτιού

3^η ομάδα (Δημιουργία αγγελιών).

Τα παιδιά της τρίτης ομάδας συζητούν σχετικά με τις αγγελίες που θα δημιουργήσουν. Ο/η νηπιαγωγός παρουσιάζει μερικές αγγελίες στα παιδιά και αυτά εντοπίζουν τα στοιχεία που πρέπει να χρησιμοποιήσουν, για να γράψουν τις αγγελίες. Στη συνέχεια τα παιδιά γράφουν τις δικές τους αγγελίες.

Εικόνα 51 Αγγελία πώλησης

Αξιολόγηση

Η πρώτη ομάδα παρουσιάζει το σπίτι που δημιούργησε. Τα παιδιά της ομάδας διαβάζουν το όνομά του και την οδό. Όλα τα παιδιά μαζί συζητούν πώς θα μπορούσαν να το αξιοποιήσουν. Τελικά αποφασίζουν να το χρησιμοποιήσουν σαν ένα μικρό κουκλόσπιτο.

Επειδή τα παιδιά εκφράζουν την επιθυμία να ξανακατασκευάσουν σπίτι, ο/η νηπιαγωγός προτείνει να κατασκευαστεί ένα σπίτι με πραγματικό οικοδομικό υλικό με την καθοδήγηση ενός κτίστη, με σκοπό να χρησιμοποιηθεί στην αυλή από κάποιο ζώακι. Η ιδέα ενθουσιάζει τα παιδιά και προτείνουν δράσεις για την υλοποίηση αυτού του στόχου.

Τα παιδιά της δεύτερης ομάδας παρουσιάζουν τους χώρους και τα έπιπλα του σπιτιού που δημιούργησαν με την τεχνική του κολάζ. Τα υπόλοιπα παιδιά αναφέρουν και άλλους χώρους και έπιπλα. Ο/η νηπιαγωγός προτείνει στα παιδιά να δημιουργήσουν επιπλέον χώρους στο κουκλόσπιτο και σε αυτούς να τοποθετήσουν έπιπλα που θα φτιάξουν με διάφορα υλικά.

Η τρίτη ομάδα παρουσιάζει τις αγγελίες που δημιούργησε. Η πρώτη αφορά πώληση σπιτιού και η δεύτερη αγορά διαμερίσματος. Τα παιδιά συζητούν για τα απαραίτητα στοιχεία που πρέπει να έχει μια αγγελία και προτείνουν να δημιουργήσουν αγγελίες για παιχνίδια, έπιπλα και άλλα είδη.

Προτεινόμενες δραστηριότητες

Τα παιδιά με τον/την νηπιαγωγό

- ✓ Κάνουν θεατρική παράσταση το παραμύθι του Ε. Τριβιζά «Τα τρία μικρά λυκάκια» (Τριβιζάς, 2011).
- ✓ Δημιουργούν παραμύθι με τίτλο «Το ακατοίκητο σπίτι». Συζητούν αν το σπίτι ήταν πάντα ακατοίκητο, γιατί έπαψε να κατοικείται, τι φαντάζονται ότι θα γίνει, αν πάνε στο μέλλον κάποιοι άνθρωποι να το κατοικήσουν.
- ✓ Ο/η νηπιαγωγός συγκεντρώνει με τα παιδιά πληροφορίες για τα σπίτια των ζώων και δημιουργούν παιχνίδι παζλ με τη βοήθεια του Η/Υ σχετικό με τα ζώα και τα σπίτια τους.
- ✓ Ο/η νηπιαγωγός παρουσιάζει στα παιδιά το τραγούδι «Σπίτι μου, Σπιτάκι μου» του Μάνου Χατζηδάκη – Νίκου Γκάτσου (Γκάτσος, Χατζιδάκις, 2003). Τα παιδιά δημιουργούν υποκοριστικά και μεγεθυντικά με ονόματα επίπλων.

- ✓ Τα παιδιά συζητούν με τον/την παιδαγωγό για τους χώρους και τα έπιπλα που θα ήθελαν να έχουν στο σπίτι τους. Δημιουργούν διαφημίσεις για έπιπλα και διάφορα είδη σπιτιού.
- ✓ Γίνεται εξερεύνηση στο διαδίκτυο για φωτογραφίες σπιτιού από διάφορα μέρη της γης (σκηνές ινδιάνων, ποταμόσπιτα Κίνας, ιγκλού, παράγκες κτλ.). Στη συνέχεια συζητούν για τα υλικά κατασκευής των σπιτιών σε σχέση με το κλίμα και το φυσικό περιβάλλον. Τα παιδιά κάνουν κολάζ με φωτογραφίες διαφόρων τύπων σπιτιών σε αντιστοίχιση με φωτογραφίες παιδιών από διάφορα μέρη της γης και δίνουν τίτλο στο έργο τους.

17. Τα χαρτοπροϊόντα ονειρεύονται

Στόχοι

- 1 Καλλιέργεια προφορικού λόγου σε πραγματικές συνθήκες επικοινωνίας. Τα παιδιά συζητούν με την κούκλα για την ανακύκλωση
- 2 Εμπλουτισμός λεξιλογίου με τις λέξεις: ανακύκλωση, χαρτοποιία, χαρτοπολτός, χαρτομάζα κτλ.
- 3 Καλλιέργεια γραπτού λόγου με τη δημιουργία αφίσας, κάδου ανακύκλωσης και λεζαντών που δίνουν στα έργα τους.
- 4 Καλλιέργεια δεξιοτήτων ανάγνωσης. Υπαγορεύουν στον/στην νηπιαγωγό την αίτηση στον Δήμο, για να αποκτήσουν κάδο ανακύκλωσης, και προσπαθούν στη συνέχεια να τη διαβάσουν.
- 5 Καλλιέργεια γλωσσικών δομών. Δημιουργούν σύνθετες λέξεις.

Υλικά και μέσα

- ✓ χαρτόνια
- ✓ μαρκαδόροι
- ✓ χάρτινο κουτί
- ✓ κουτιά από γάλα και χυμούς
- ✓ ρολά από χαρτιά κουζίνας
- ✓ σύρμα πίπας

Αφετηρία

Ο/Η νηπιαγωγός παρουσιάζει στην παρεούλα των παιδιών μια κούκλα από χαρτοσακούλα. Είναι η Δεντρούλα Χαρτοσακουλίδου και γνωρίζεται με τα παιδιά. Αναφέρει στα παιδιά ότι το μικρό της όνομα το πήρε από τους γονείς της που ήταν δέντρα και διηγείται την ιστορία της. Τα δέντρα, οι γονείς της,

ζούσαν ευτυχισμένα στο δάσος, ώσπου μια μέρα κάποιοι ξυλοκόποι τα έκοψαν, για να τα χρησιμοποιήσουν για τη δημιουργία χαρτιού. Τα αδέρφια της είχαν άσχημο τέλος. Η αδερφούλα της έγινε χαρτοπετσέτα και μετά πετάχτηκε από ένα παιδάκι στον δρόμο, πατήθηκε και σκίστηκε.

Ο άλλος της ο αδερφός, ένα χαρτόκουτο, κατέληξε σε μια χωματερή σκουπιδιών.

Η Δεντρούλα Χαρτοσακουλίδου αναπολεί τις όμορφες στιγμές που ζούσαν στο δάσος με την συντροφιά των ζώων και των πουλιών και εκφράζει την επιθυμία της να γίνει μια όμορφη χάρτινη κουκλίτσα, για να παίζει όλη την ώρα με παιδιά, μικρά και μεγάλα. Αυτό μπορεί να γίνει μόνο με την ανακύκλωση.

Συζητά με τα παιδιά για την ανακύκλωση χαρτιού και αναδύονται έτσι οι εμπειρίες και οι γνώσεις των παιδιών. Τα παιδιά αναφέρουν και τα είδη των κάδων ανακύκλωσης που έχουν συναντήσει.

Στη συνέχεια τα παιδιά με την παρότρυνση της κούκλας καταθέτουν προτάσεις, για να ευαισθητοποιήσουν και άλλους για την ανακύκλωση:

- ✓ Να δημιουργήσουν αφίσα για την ανακύκλωση
- ✓ Να δημιουργήσουν κάδο ανακύκλωσης για το Νηπιαγωγείο
- ✓ Να αξιοποιήσουν αντικείμενα που οι άνθρωποι πετούν στους κάδους και να κάνουν κατασκευές
- ✓ Να βρουν παραμύθια και cd-rom σχετικά με την ανακύκλωση.

Τελικά δημιουργούνται τρεις ομάδες: η πρώτη κάνει αφίσα για την ανακύκλωση, η δεύτερη δημιουργεί κάδο ανακύκλωσης και η τρίτη αξιοποιεί αντικείμενα που οι άνθρωποι πετούν στους κάδους, δημιουργώντας έργα τέχνης.

Διαδικασία

1^η ομάδα (Δημιουργία Αφίσας).

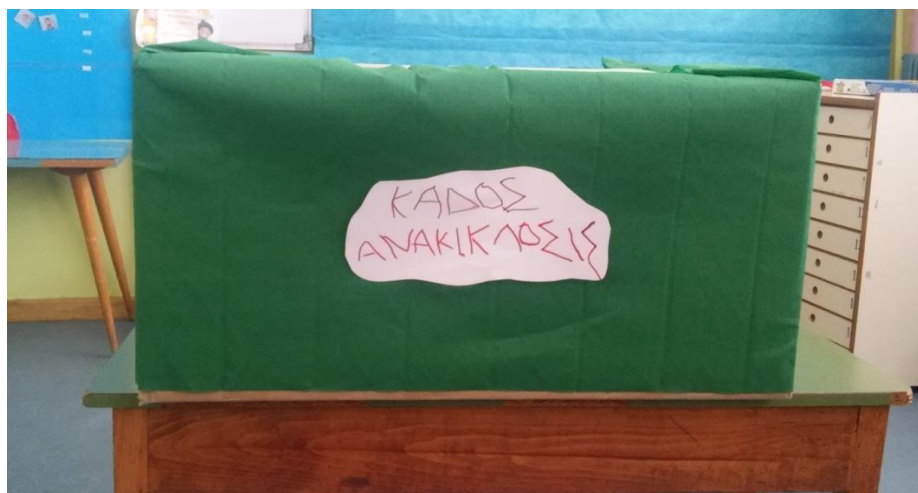
Τα παιδιά αποφασίζουν να δημιουργήσουν αφίσα στέλνοντας μηνύματα για την ανακύκλωση και τη σωτηρία των δέντρων και των δασών. Σε ένα χαρτόνι ζωγραφίζουν δέντρα και γράφουν τα μηνύματά τους.

Εικόνα 52 Αφίσα Ανακύκλωσης

2^η ομάδα (Δημιουργία κάδου ανακύκλωσης).

Αυτό που λείπει από το νηπιαγωγείο, όπως συνειδητοποιούν τα παιδιά, είναι ένας κάδος ανακύκλωσης και για αυτό αποφασίζουν να δημιουργήσουν τα ίδια έναν. Ντύνουν με βελουτέ χαρτί μια χάρτινη κούτα και γράφουν την ονομασία του κάδου.

Εικόνα 53 Κάδος Ανακύκλωσης

3^η ομάδα (Αξιοποίηση αντικειμένων που πετιούνται σε κάδους).

Τα παιδιά συχνά στο νηπιαγωγείο αξιοποιούν τέτοια αντικείμενα. Βρίσκουν διάφορα αντικείμενα, όπως κουτιά, ρολά χαρτιών υγείας κ.α., και κάνουν

αξιόλογες κατασκευές. Αυτές οι υπέροχες κατασκευές συμπληρώνονται από τις λεζάντες που γράφουν τα παιδιά.

Εικόνα 54 Τέχνη ανακύκλωσης

Αξιολόγηση

Αρχικά, τα παιδιά της πρώτης ομάδας παρουσιάζουν την αφίσα που δημιούργησαν και μεταφέρουν τα μηνύματά της. Η κούκλα ενθουσιάζεται με την αφίσα και προτείνει στα παιδιά να δημιουργήσουν μελλοντικά και άλλες και να τις τοποθετήσουν σε διάφορα σημεία της πόλης τους. Η πρόταση γίνεται δεκτή με ενθουσιασμό από όλα τα παιδιά που θέλουν να δημιουργήσουν και αυτά πολλές αφίσες.

Έπειτα, η δεύτερη ομάδα παρουσιάζει τον κάδο ανακύκλωσης και προτείνει να πετούν σε αυτόν χαρτιά και χάρτινα αντικείμενα. Ο/Η νηπιαγωγός προτείνει στα παιδιά να ζητήσουν από τον Δήμαρχο να τοποθετήσει στο νηπιαγωγείο κάδους ανακύκλωσης για χαρτί, γυαλί, αλουμίνιο και πλαστικό. Τα παιδιά υπαγορεύουν στον/στην νηπιαγωγό την αίτηση και αυτός/ αυτή την γράφει.

Τέλος, παρουσιάζονται όλες οι κατασκευές που έφτιαξαν τα παιδιά της τρίτης ομάδας από «άχρηστα» υλικά, που τελικά δεν είναι άχρηστα απλώς αλλάζει ο τρόπος χρήσης τους, ενώ παράλληλα τα παιδιά απολαμβάνουν την ικανοποίηση της δημιουργίας μοναδικών και υπέροχων κατασκευών. Τα παιδιά ενθουσιάζονται με τη μεταμόρφωση των αντικειμένων σε όμορφα έργα τέχνης.

Ο/η νηπιαγωγός παροτρύνει τα παιδιά να δημιουργήσουν τη γωνιά ανακύκλωσης, που ήταν και η επιθυμία τους, και να τοποθετούν σε αυτή όλων των ειδών τις σχετικές κατασκευές. Τα παιδιά δείχνουν ενθουσιασμό για αυτή την ιδέα και εκφράζουν την επιθυμία να παρουσιάσουν μια μέρα αυτή τη γωνιά στους γονείς τους.

Προτεινόμενες δραστηριότητες

- ✓ Τα παιδιά με τους γονείς τους κάνουν μια μέρα δενδροφύτευση στην αυλή του νηπιαγωγείου ή σε κοντινό δάσος. Δημιουργούν ταμπέλες γράφοντας μηνύματα για τη σωτηρία των δέντρων και των δασών.
- ✓ Βρίσκουν χαρτοπροϊόντα δημιουργώντας σύνθετες λέξεις. Χρησιμοποιούν αυτές τις λέξεις, για να γράψουν το δικό τους παραμύθι, και φαντάζονται τις μεταμορφώσεις των χαρτοπροϊόντων και τις εμπειρίες που αυτά αποκτούν.
- ✓ Πραγματοποιούν τη διαδικασία της ανακύκλωσης του χαρτιού στο νηπιαγωγείο και γράφουν τα υλικά της συνταγής.
- ✓ Χρησιμοποιούν το ανακυκλωμένο χαρτί κάνοντας κολάζ, μάσκες, καράβια και ό,τι άλλο φανταστούν.
- ✓ Ερευνούν στο διαδίκτυο στην ιστοσελίδα www.anakyklosi.idx.gr και παίρνουν περισσότερες πληροφορίες για την ανακύκλωση.

18. Ένας ονειρεμένος δρόμος

Στόχοι

- 1 Καλλιέργεια προφορικού λόγου σε πραγματικές συνθήκες επικοινωνίας. Περιγράφουν τα προβλήματα που συναντούν στους δρόμους καθώς και φανταστικούς δρόμους.
- 2 Εμπλουτισμός λεξιλογίου με τις λέξεις: *φαρδύς, υπόγειος, λεωφόρος, χωμάτινος, κυκλικός, κυλιόμενος* κτλ.
- 3 Κατανόηση λειτουργίας των γλωσσικών δομών. Άσκηση στην εκφορά του λόγου σε χρόνο μέλλοντα με τις περιγραφές φανταστικών δρόμων. Εξοικείωση με αντίθετες έννοιες.
- 4 Καλλιέργεια γραπτού λόγου. Τα παιδιά γράφουν την ονομασία του δρόμου, χαρακτηριστικά του καθώς και πινακίδες γι' αυτόν.
- 5 Ανάδυση γραμματισμού: αναγνωρίζουν στο διαδίκτυο σήματα κυκλοφορίας και πινακίδες.

Υλικά και μέσα

- ✓ χαρτόνια κάνσον
- ✓ μαρκαδόροι
- ✓ χαρτιά A4
- ✓ φωτογραφίες
- ✓ κούκλα «Χιονάτη»

Αφετηρία

Η κούκλα «Χιονάτη» έρχεται από τη Χώρα των Παραμυθιών στο Νηπιαγωγείο μας και συζητά με τα παιδιά για τα προβλήματα που εντόπισε στους δρόμους της πόλης.

Δείχνει μάλιστα στα παιδιά και φωτογραφίες όπου φαίνονται αυτά τα προβλήματα. Στη συνέχεια προτρέπει τα παιδιά να φανταστούν έναν δρόμο που θα ήθελαν να κατασκευαστεί, να τον ζωγραφίσουν, να γράψουν πληροφορίες γι' αυτόν, ώστε οι ήρωες των παραμυθιών να τον κατασκευάσουν.

Τα παιδιά ενθουσιάζονται με την πρόταση της κούκλας και αποφασίζουν:

- ✓ Να ζωγραφίσουν έναν δρόμο και να τον ονομάσουν
- ✓ Να γράψουν πληροφορίες για τον δρόμο
- ✓ Να δημιουργήσουν σήματα και πινακίδες.

Σύμφωνα με τις επιθυμίες των παιδιών δημιουργούνται τρεις ομάδες.

Διαδικασία

1^η ομάδα (Ζωγραφική και ονομασία του δρόμου).

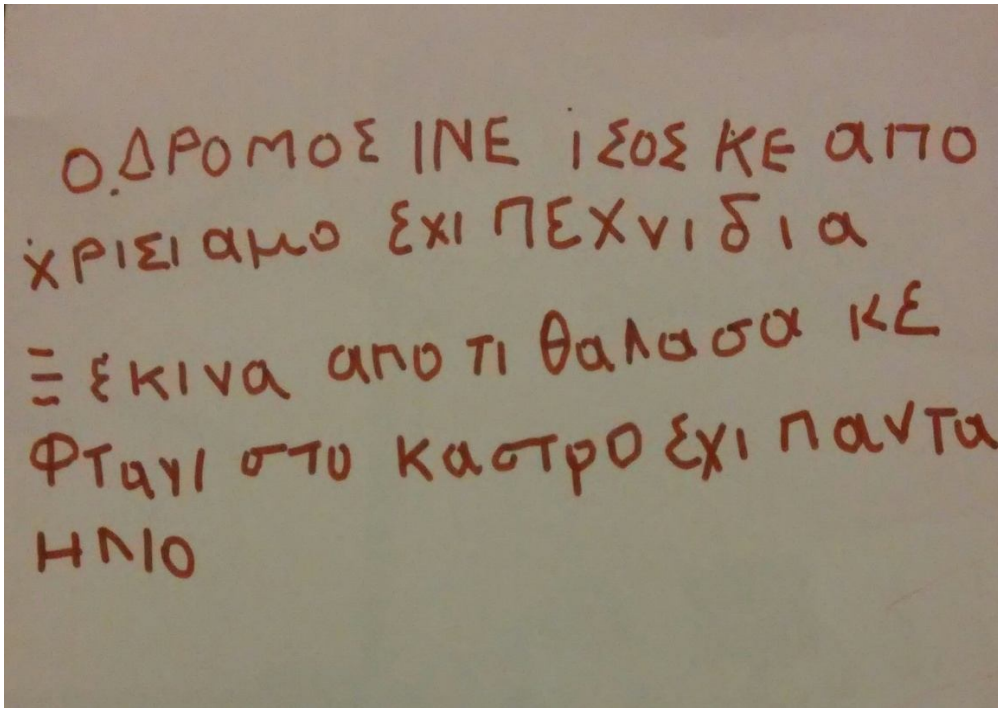
Τα παιδιά της ομάδας αυτής συζητούν μεταξύ τους καθώς και με τα παιδιά της δεύτερης ομάδας για τα χαρακτηριστικά του δρόμου. Η φαντασία των παιδιών δίνει μια διαφορετική διάσταση στον φανταστικό αυτό δρόμο. Τελικά, τα παιδιά της πρώτης ομάδας ζωγραφίζουν τον δρόμο, δίνοντάς του την ονομασία «Ονειρόδρομος».

Εικόνα 55 Ο Ονειρόδρομος

2^η ομάδα (Χαρακτηριστικά του δρόμου).

Αφού ολοκληρωθεί η συνεργασία των δύο πρώτων ομάδων, τα παιδιά της δεύτερης ομάδας συζητούν για τα χαρακτηριστικά του δρόμου. Προβληματίζονται για το υλικό του δρόμου καθώς και τη χρήση του. Τελικά ένα παιδί σε ρόλο γραμματέα γράφει ό,τι έχει αποφασίσει η ομάδα.

Εικόνα 56 Χαρακτηριστικά Ονειρόδρομου

3^η ομάδα (Πινακίδες και σήματα).

Ο προβληματισμός στα παιδιά της τρίτης ομάδας είναι μεγάλος σχετικά με τη σήμανση που θα πρέπει να έχει ένας φανταστικός δρόμος. Τα προβλήματα που παρατηρούν στους δρόμους παρέχουν επιπλέον έμπνευση. Με την βοήθεια του/της νηπιαγωγού ερευνούν στο διαδίκτυο τα σήματα κυκλοφορίας. Μετά από τη συζήτηση και την εξερεύνηση προχωρούν στην πράξη, ζωγραφίζουν σήματα κυκλοφορίας και μία πινακίδα για τον δρόμο.

Εικόνα 57 Σήματα και Πινακίδα Ονειρόδρομου

Αξιολόγηση

Μετά από την ολοκλήρωση των εργασιών των ομάδων όλα τα παιδιά συγκεντρώνονται στην παρεούλα και παρουσιάζουν τα έργα τους. Τα παιδιά της πρώτης ομάδας περιγράφουν στην «Χιονάτη» πώς φαντάστηκαν τον δρόμο, ποια ονομασία του έδωσαν και γιατί και δείχνουν τη ζωγραφιά τους. Η «Χιονάτη» ενθουσιάζεται με τον δρόμο και λέει στα παιδιά ότι αυτός είναι ένας καταπληκτικός πραγματικά δρόμος για τη χώρα των Παραμυθιών.

Η δεύτερη ομάδα παρουσιάζει στη «Χιονάτη» το κείμενο με τα χαρακτηριστικά του δρόμου. Τα υπόλοιπα παιδιά εντοπίζουν ότι δεν έχει γραφτεί η αρχή και το τέλος του δρόμου, παρατηρούν τη ζωγραφική της πρώτης ομάδας και συμπληρώνουν το κείμενο.

Τα παιδιά της τρίτης ομάδας παρουσιάζουν στην κούκλα τα σήματα που δημιούργησαν. Τα υπόλοιπα παιδιά κρίνουν ότι αυτά τα σήματα και η πινακίδα αρκούν για τον δρόμο. Η «Χιονάτη» επισημαίνει ότι πρέπει να γνωρίζουν όλοι τα σήματα των δρόμων και να προσέχουν πολύ, για να μην υπάρχουν ατυχήματα.

Προτεινόμενες δραστηριότητες

- ✓ Τα παιδιά με τη βοήθεια του/της νηπιαγωγού συμμετέχουν σε ραδιοφωνική εκπομπή στέλνοντας μηνύματα για δρόμους καθαρούς, με πράσινο, με σηματοδότηση, με πρόσβαση για τα άτομα με αναπηρίες κτλ.
- ✓ Ο/Η Νηπιαγωγός με έναυσμα το τραγούδι «Ο δρόμος» (Μητροπούλου, Λοΐζος, 1994) προτρέπει τα παιδιά να δημιουργήσουν μια ιστορία για τον δρόμο που φαντάστηκαν.
- ✓ Με αφορμή χαρακτηρισμούς για δρόμους, τα παιδιά εξοικειώνονται με αντίθετες έννοιες (στενός-φαρδύς, μακρύς - κοντός, μεγάλος-μικρός κτλ)
- ✓ Ο/η νηπιαγωγός διαβάζει στα παιδιά το «Μπλε Φανάρι» από το βιβλίο «Παραμύθια από το τηλέφωνο» του Τζιάνι Ροντάρι (Ροντάρι, 2003) και γίνεται ψηφοφορία για τα χρώματα που προτιμούν τα παιδιά στα φανάρια. Τα παιδιά δίνουν τους δικούς τους συμβολισμούς στα χρώματα που προτιμούν και εξηγούν τις επιλογές τους.

19. Φανταστικά Ταξίδια

Στόχοι

- 1 Καλλιέργεια προφορικού λόγου σε πραγματικές συνθήκες επικοινωνίας. Τα παιδιά εκφράζουν εμπειρίες από ταξίδια που έκαναν και περιγράφουν φανταστικά ταξίδια.
- 2 Εμπλουτισμός λεξιλογίου με λέξεις όπως: *επιβάτης, εισπράκτορας, ελεγκτής* κτλ.
- 3 Καλλιέργεια δεξιοτήτων ανάγνωσης. Διαβάζουν τον χάρτη, τα εισιτήρια, τις πινακίδες των προορισμών.
- 4 Καλλιέργεια γραπτού λόγου. Τα παιδιά γράφουν ονόματα πραγμάτων στις βαλίτσες, εισιτήρια, πινακίδες, δημιουργούν χάρτη
- 5 Καλλιέργεια γλωσσικών δομών. Άσκηση στην εκφορά του λόγου σε παρελθοντικούς και μελλοντικούς χρόνους με τις περιγραφές ταξιδιών, εξοικείωση με σύνθετες λέξεις.
- 6 Ανάδυση γραμματισμού: αναγνωρίζουν στο διαδίκτυο εισιτήρια, αναγνωρίζουν χαρτονομίσματα.

Υλικά και μέσα

- ✓ χαρτόνια κάνσον
- ✓ μαρκαδόροι
- ✓ χαρτιά A4
- ✓ χάρτινες κούτες
- ✓ τέμπερες
- ✓ κυλινδρικά ξύλινα κομμάτια
- ✓ περούκες

- ✓ ρούχα από τη γωνιά μεταμπίεσης
- ✓ καπέλα

Αφετηρία

Ο/Η νηπιαγωγός διαβάζει στα παιδιά το παραμύθι «Ένα φίδι με παράθυρα» του Μπόμπ Φρανσουάζ (Françoise, 2001). Αρχικά τα αφήνει να μαντέψουν ποιο μέσο μεταφοράς μπορεί να είναι το «φίδι με τα παράθυρα» και στη συνέχεια διαβάζει το ταξίδι του τρένου στην Αφρική. Τα παιδιά περιγράφουν τις εμπειρίες τους από ταξίδια. Ο/Η νηπιαγωγός προτείνει στα παιδιά να κάνουν ένα φανταστικό ταξίδι με τρένο στην αυλή του νηπιαγωγείου και να μεταμορφωθούν σε ήρωες των αγαπημένων τους παραμυθιών. Τα παιδιά δέχονται την πρόταση με ενθουσιασμό.

Αφού συζητήσουν μεταξύ τους, αποφασίζουν το ταξίδι τους να ξεκινήσει από τη φάρμα των ζώων και να καταλήξει στη χώρα των θαυμάτων της Αλίκης, όπου θα πιουν το μαγικό ποτό και θα μεταμορφωθούν σύμφωνα με τις επιθυμίες τους.

Τα παιδιά αποφασίζουν:

- ✓ Να κατασκευάσουν βαλίτσες
- ✓ Να δημιουργήσουν εισιτήρια
- ✓ Να δημιουργήσουν νομίσματα
- ✓ Να φτιάξουν χάρτη για τη διαδρομή
- ✓ Να κάνουν πινακίδες
- ✓ Να ετοιμάσουν τα βαγόνια του τρένου.

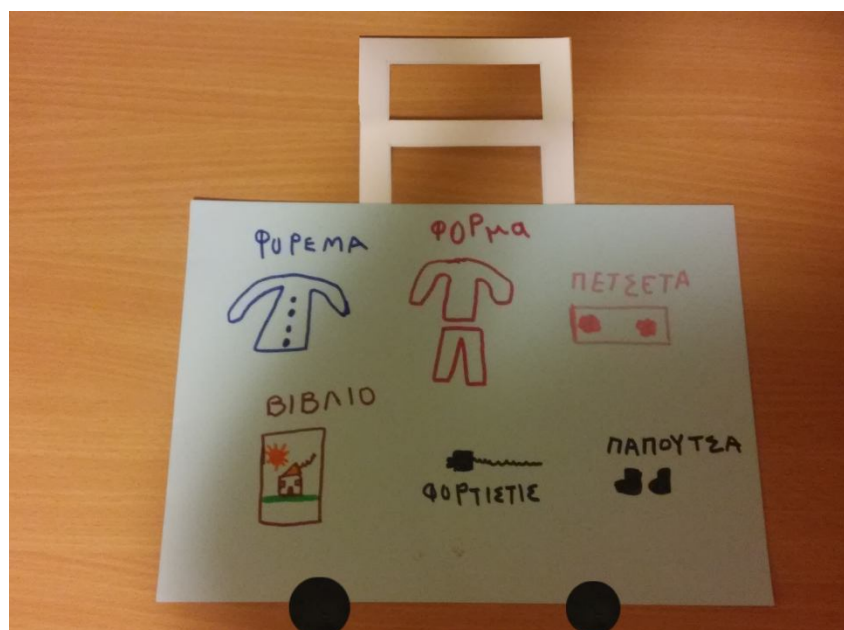
Τελικά, δημιουργούνται πέντε ομάδες, σύμφωνα με τις επιθυμίες των παιδιών.

Διαδικασία

1^η ομάδα (Κατασκευή βαλιτσών).

Τα παιδιά της πρώτης ομάδας συζητούν πώς θα κατασκευάσουν βαλίτσες. Ο/Η Νηπιαγωγός προτείνει στα παιδιά να χρησιμοποιήσουν χαρτί κάνσον και να τοποθετήσουν χερούλι. Τα παιδιά δημιουργούν μια σύγχρονη βαλίτσα με

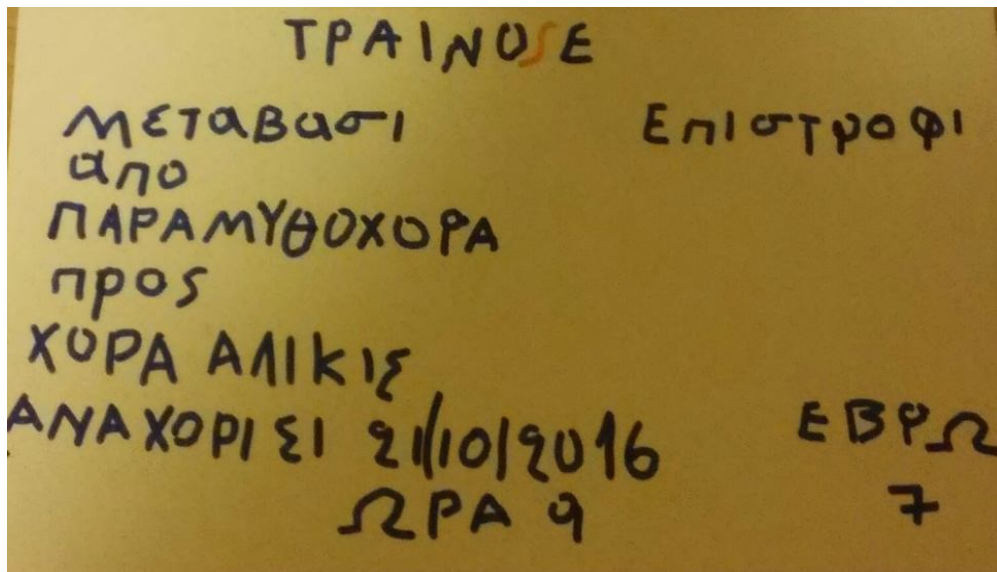
μεγάλο χερούλι και ροδάκια. Στη συνέχεια ζωγραφίζουν και γράφουν τα πράγματα που θεωρούν απαραίτητα να πάρουν μαζί τους για το ταξίδι.

Εικόνα 58 Έτοιμη η βαλίτσα

2^η ομάδα (Δημιουργία εισιτηρίων).

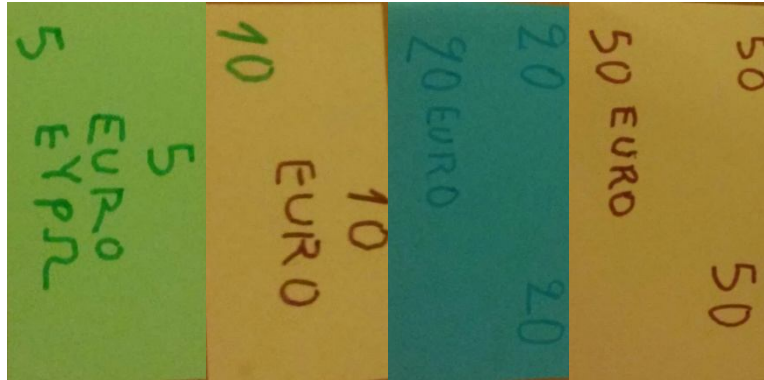
Η εργασία για τα παιδιά της δεύτερης ομάδας ξεκινάει με έρευνα στο διαδίκτυο, που γίνεται με τη βοήθεια του/της νηπιαγωγού, για να παρατηρήσουν εικόνες εισιτηρίων. Τα παιδιά, για να δημιουργήσουν εισιτήρια που να μοιάζουν με τα πραγματικά, παρατηρούν και εντοπίζουν τα βασικά στοιχεία που αυτά περιέχουν. Στη συνέχεια δημιουργούν τα εισιτήρια για το ταξίδι τους.

Εικόνα 59 Έτοιμο το εισιτήριο

3^η ομάδα (Δημιουργία νομισμάτων).

Η τρίτη ομάδα έχει αναλάβει να δημιουργήσει τα χρήματα που είναι απαραίτητα για να πραγματοποιηθεί το φανταστικό ταξίδι και συζητά σχετικά με τα νομίσματα που θα δημιουργήσει. Ο/Η νηπιαγωγός παρουσιάζει νομίσματα και τα παιδιά τα αναγνωρίζουν και τα παρατηρούν. Στη συνέχεια αποφασίζουν να κάνουν χαρτονομίσματα και κέρματα για τις συναλλαγές τους στο ταξίδι.

Εικόνα 60 Έτοιμα τα χαρτονομίσματα

4^η ομάδα (Δημιουργία χάρτη και πινακίδων).

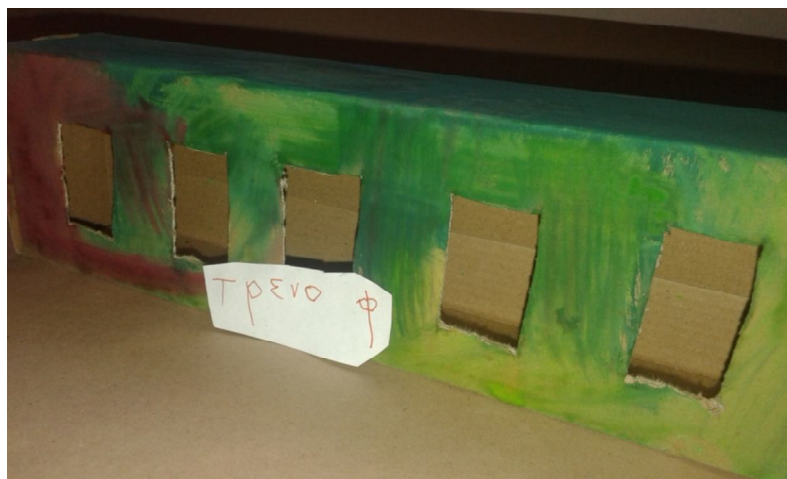
Ένα φανταστικό ταξίδι που ξεκινάει από ένα εκπληκτικό μέρος, όπως η φάρμα των ζώων, και φτάνει στην χώρα των θαυμάτων της Αλίκης πρέπει να έχει μια αντάξια φανταστική διαδρομή. Τα παιδιά της τέταρτης ομάδας συζητούν για τις στάσεις του ταξιδιού και τις ανακοινώνουν και στα άλλα παιδιά. Στη συνέχεια δημιουργούν έναν χάρτη, για να τις θυμούνται, καθώς και πινακίδες που θα τους βοηθούν στο ταξίδι τους.

Εικόνα 61 Έτοιμος ο χάρτης

5^η ομάδα (Δημιουργία τρένου).

Τα παιδιά της πέμπτης ομάδας προβληματίζονται για τα υλικά που θα χρησιμοποιήσουν για να δημιουργήσουν βαγόνια. Τελικά συμφωνούν με την ιδέα ενός παιδιού να χρησιμοποιήσουν κούτες. Ο/η νηπιαγωγός προτείνει στα παιδιά να αφαιρέσουν το κάτω μέρος της κούτας, ώστε να περνάει από το σώμα τους και μετά να την βάψουν. Τα παιδιά βάφουν τις κούτες με δακτυλομπογιές.

Εικόνα 62 Το τρένο ξεκινά

Αξιολόγηση

Οι εργασίες όλων των ομάδων έχουν ολοκληρωθεί και τα παιδιά μαζεύονται στην παρεούλα. Αρχικά παρουσιάζει κάθε ομάδα την εργασία της. Η πρώτη ομάδα παρουσιάζει τις βαλίτσες που κατασκεύασε. Τα παιδιά αναφέρουν και άλλα πράγματα που μπορούν να πάρουν στα ταξίδια τους και ο/η νηπιαγωγός δημιουργεί μια λίστα για να τα θυμούνται. Τα παιδιά της δεύτερης ομάδας παρουσιάζουν τα εισιτήρια που δημιούργησαν. Ρωτούν όλα τα παιδιά την ώρα που προτιμούν να ξεκινήσουν το ταξίδι και τη συμπληρώνουν στα εισιτήρια. Η τρίτη ομάδα παρουσιάζει τα νομίσματα και τα υπόλοιπα παιδιά θεωρούν ότι πρέπει να γίνουν περισσότερα για να καλύπτουν τις συναλλαγές τους. Στη συνέχεια, τα παιδιά της τέταρτης ομάδας παρουσιάζουν τον χάρτη και τις πινακίδες και προβληματίζονται πού θα στηριχθούν οι πινακίδες. Τα άλλα παιδιά προτείνουν να τις στηρίξουν σε κυλινδρικά ξύλινα κομμάτια, που έχουν στην αποθήκη από προηγούμενες δραστηριότητες. Τέλος, η πέμπτη ομάδα παρουσιάζει τα βαγόνια του τρένου.

Το ταξίδι είναι έτοιμο να ξεκινήσει και χρειάζονται μερικές ακόμα λεπτομέρειες να διευκρινιστούν. Αρχικά τα παιδιά συζητούν για τον ρόλο που

θα έχει το καθένα στο ταξίδι, ποιοι θα είναι στα βαγόνια και ποιοι θα περιμένουν στις στάσεις. Έπειτα αποφασίζουν και για τις μεταμορφώσεις τους στη Χώρα της Αλίκης. Για παράδειγμα, ο κακός λύκος θα μεταμορφωθεί σε καλόκαρδο, η Κοκκινোসκουφίτσα σε Πολυχρωμοσκουφίτσα, ο Κοντορεβιθούλης σε Ψηλορεβιθούλη κτλ. Τα παιδιά μεταμφιέζονται και το ταξίδι ξεκινά!

Προτεινόμενες δραστηριότητες

- ✓ Με αφορμή το τρένο που τρέχει τα παιδιά ανακαλύπτουν τις διαφορετικές σημασίες του «τρέχω» σε διάφορες φράσεις όπως: *Πού τρέχει το μυαλό σου, ο λογαριασμός τρέχει, δεν τρέχει τίποτα, το νερό τρέχει* κτλ.
- ✓ Ο/Η νηπιαγωγός οργανώνει με τα παιδιά διάφορα φανταστικά ταξίδια με οποιοδήποτε μεταφορικό μέσο σε διάφορους χώρους του νηπιαγωγείου. Για παράδειγμα, μπορούν τα παιδιά να κατασκευάσουν λεωφορείο και να ταξιδέψουν στην Αρχαία Αθήνα συναντώντας φιλόσοφους, που θα προσπαθήσουν να λύσουν αινίγματα που υπάρχουν στις βαλίτσες. Μπορούν ακόμα να ταξιδέψουν στη Χώρα των Εξωγήινων και να μάθουν τα μυστικά τους, στη Χώρα των Ινδιάνων χορεύοντας μαζί τους τον χορό της βροχής.
- ✓ Τα παιδιά ανακαλύπτουν τις σύνθετες λέξεις στα ονόματα των ηρώων του ταξιδιού, τις χωρίζουν και με το ένα μέρος δημιουργούν νέες σύνθετες λέξεις.

20. Ανατροπές

Στόχοι

- 1 Καλλιέργεια προφορικού λόγου σε πραγματικές συνθήκες επικοινωνίας. Τα παιδιά συζητούν με τις κούκλες του κουκλοθέατρου, διηγούνται το παραμύθι και το κόμικ που δημιούργησαν, αναφέρουν παροιμίες, διαφημίσεις, συνταγές, κανόνες.
- 2 Εμπλουτισμός λεξιλογίου με λέξεις όπως: φήμη, ηθικός χαρακτηρισμός, ανατροπή κτλ.
- 3 Καλλιέργεια γλωσσικών δομών. Εξοικείωση με αντίθετες έννοιες και επίθετα.
- 4 Καλλιέργεια γραπτού λόγου. Τα παιδιά γράφουν παραμύθι, κόμικ, παροιμίες.
- 5 Καλλιέργεια δεξιοτήτων ανάγνωσης. Τα παιδιά διαβάζουν παραμύθι, κόμικ, παροιμίες, κανόνες, διαφημίσεις, συνταγές.
- 6 Ανάδυση γραμματισμού. Αναγνωρίζουν κόμικ, συνταγές, διαφημίσεις και παροιμίες.

Υλικά και μέσα

- ✓ χαρτιά A4
- ✓ μαρκαδόροι
- ✓ κόμικς
- ✓ κούκλες κουκλοθέατρου
- ✓ Η/Υ

Αφετηρία

Ο/Η νηπιαγωγός παρουσιάζει στα παιδιά κούκλες – ήρωες των παραμυθιών του Αισώπου. Οι κούκλες είναι η αλεπού, ο τζίτζικας και ο λαγός. Οι κούκλες

διαμαρτύρονται γιατί ο μεγάλος παραμυθάς Αίσωπος, παρότι τον θαυμάζουν και τον αγαπούν για τα παραμύθια που έγραψε γι' αυτούς, τους έδωσε άδικους χαρακτηρισμούς.

Η αλεπού ισχυρίζεται ότι δεν είναι πονηρή, αλλά δεν σκέφτηκε να βάλει το φαγητό του πελαργού σε μπουκάλι και την παρεξηγούν για όποιο φαγητό επιλέγει ακόμα και για τα σταφύλια. Έχει όμως και πολλά θετικά χαρακτηριστικά που δεν αναφέρονται πουθενά. Ο τζίτζικας θεωρεί ότι είναι άδικος ο χαρακτηρισμός του τεμπέλη, γιατί είναι ένας εργατικός μουσικός. Ο λαγός υποστηρίζει ότι δεν είναι καθόλου φαντασμένος αλλά ένα ταπεινό ζώο, που θεώρησε πολύ φυσικό να νικήσει τη χελώνα, αφού τρέχει τόσο γρήγορα. Οι κούκλες-ζώα επιθυμούν να βρεθούν τρόποι, ώστε να αποκατασταθεί η φήμη τους και συζητούν με τα παιδιά και τον/την νηπιαγωγό πώς μπορεί να γίνει αυτό.

Τα παιδιά, για να βοηθήσουν τους ήρωες, αποφασίζουν:

- ✓ Να γράψουν παραμύθι
- ✓ Να δημιουργήσουν κόμικ
- ✓ Να αλλάξουν παροιμίες που αναφέρονται σε συγκεκριμένα ζώα.

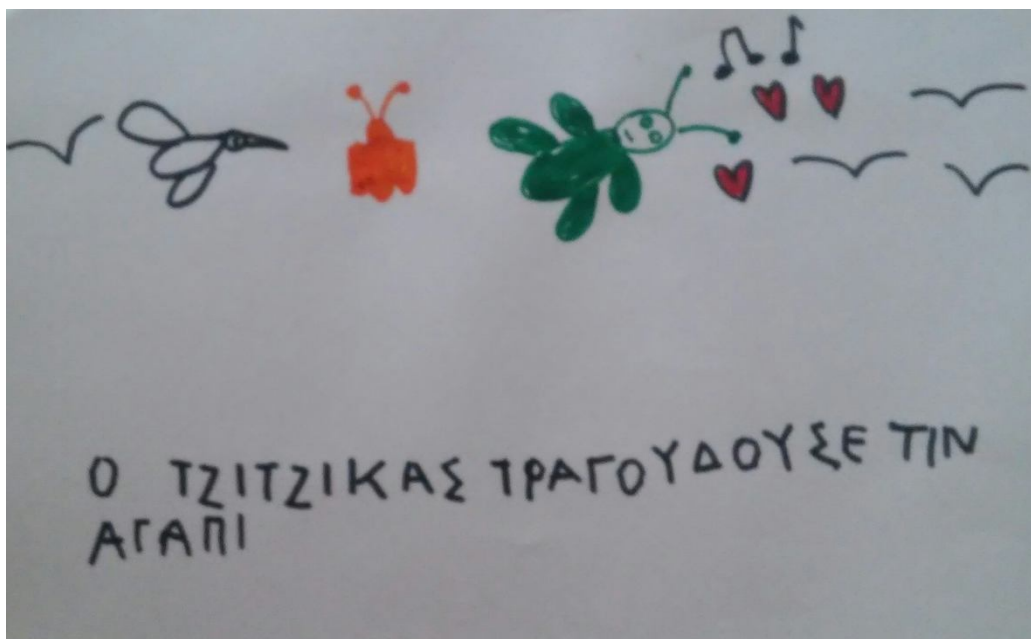
Διαδικασία

1^η ομάδα (Παραμύθι).

Τα παιδιά της πρώτης ομάδας συζητούν για το παραμύθι που θα γράψουν με σκοπό να αναδειχθούν τα θετικά χαρακτηριστικά των ζώων. Στο παραμύθι τους η αλεπού είναι το έξυπνο ζώο, που διοργανώνει αγώνες αθλημάτων με την συμμετοχή όλων των ζώων ανάλογα με τις δυνατότητές τους.

Η αλεπού υποδεικνύει στον λαγό, στο άλογο και στο κουνέλι να συμμετέχουν σε αγώνα αλμάτων, ενώ στη χελώνα και στο μυρμήγκι σε αγώνα βαδίσματος. Στον τζίτζικα, στο τριζόνι και σε άλλα έντομα προτείνει να συμμετέχουν σε μουσικούς αγώνες. Στα πουλιά υποδεικνύει να συμμετέχουν σε αγώνα ταχύτητας στον αέρα. Κατά τη διάρκεια του αγώνα, ο λαγός αφήνει το άλογο να τον νικήσει, όταν αντιλαμβάνεται ότι αυτό έχει πρόβλημα με το πόδι του. Ο τζίτζικας τραγουδάει τραγούδι αγάπης για όλα τα ζώα που συμμετέχουν.

Τα παιδιά δίνουν τίτλο στο παραμύθι τους: «Η έξυπνη αλεπού, ο ευαίσθητος λαγός και ο αγαπητός τζίτζικας» δίνοντας έτσι θετικά χαρακτηριστικά στα ζώα.

Εικόνα 63 Το παραμύθι της ανατροπής

2^η ομάδα (Κόμικ).

Η συζήτηση για τη δημιουργία του κόμικ από τα παιδιά της δεύτερης ομάδας πραγματοποιείται κοντά στη βιβλιοθήκη, όπου προσφεύγουν για ανεύρεση βιβλίων σχετικών με αυτά τα τρία ζώα. Τα βιβλία που κυρίως επιλέγουν είναι πληροφοριακά με ρεαλιστικές εικόνες ζώων. Αποφασίζουν να αναδείξουν τα θετικά χαρακτηριστικά των τριών ζώων, γράφοντας τις σκέψεις των ανθρώπων γι' αυτά. Τα παιδιά γράφουν τις πιθανές απόψεις των ανθρώπων για τα τρία ζώα. Συγκεκριμένα αναφέρουν ότι ο λαγός είναι ένα όμορφο και ήσυχο ζώο, η αλεπού είναι έξυπνη και γρήγορη και ο τζίτζικας είναι ανέμελος και χαρούμενος.

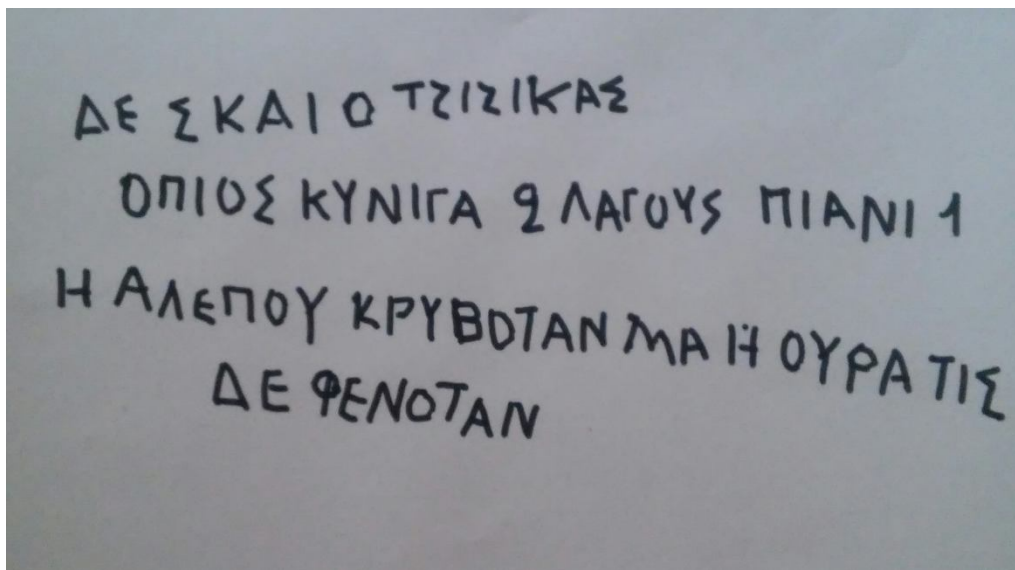

Εικόνα 64 Κόμικ ανατροπής

3^η ομάδα (Παροιμίες).

Ο/Η νηπιαγωγός παρουσιάζει παροιμίες για ζώα και ζητά από τα παιδιά να κάνουν ανατροπές. Τα παιδιά επιλέγουν τις παρακάτω παροιμίες και συζητούν για τις αλλαγές που θα κάνουν.

- ✓ Σκάει ο τζίτζικας
- ✓ Όποιος κυνηγάει δύο λαγούς δεν πιάνει κανένα.
- ✓ Η αλεπού κρυβόταν μα η ουρά της φαινόταν.

Εικόνα 65 Παροιμίες ανατροπής

Αξιολόγηση

Όταν τα παιδιά τελειώσουν τις εργασίες τους, μαζεύονται στην παρεούλα. Το πρώτο που παρουσιάζεται είναι το παραμύθι της πρώτης ομάδας, που ανατρέπει τους αρνητικούς χαρακτηρισμούς των τριών ζώων και αναδεικνύει μερικά από τα χαρίσματα που έχουν αυτά τα ζώα. Τα υπόλοιπα παιδιά δίνουν και άλλους θετικούς χαρακτηρισμούς στους ήρωες του παραμυθιού. Ο/Η νηπιαγωγός γράφει τους χαρακτηρισμούς όπως τους υπαγορεύουν τα παιδιά. Στη συνέχεια παρουσιάζεται το κόμικ που δημιούργησαν τα παιδιά της δεύτερης ομάδας. Όλα τα παιδιά μαζί εκφράζουν τα συναισθήματά τους για τα τρία ζώα. Τα παιδιά εξοικειώνονται με αντίθετες έννοιες με αφορμή τους χαρακτηρισμούς που δίνουν στα ζώα. Τέλος, συζητούν και για το κυνήγι του λαγού και της αλεπούς, που οδηγεί στην εξαφάνισή τους.

Η τρίτη ομάδα παρουσιάζει τις παροιμίες που αφορούν τα τρία ζώα και συζητούν για τις ανατροπές. Αποφασίζουν να κάνουν και άλλες ανατροπές σε

παροιμίες. Ο/Η νηπιαγωγός προτείνει στα παιδιά να κάνουν ανατροπές σε διαφημίσεις, κανόνες και συνταγές.

Προτεινόμενες δραστηριότητες

Τις επόμενες ημέρες τα παιδιά με την βοήθεια του/της νηπιαγωγού προχωρούν σε ανατροπές διαφημίσεων, κανόνων και συνταγών

- ✓ Τα παιδιά δημιουργούν κανόνες για τους μεγάλους. Η κάθε ομάδα προτείνει κανόνες για τους μεγάλους και ο/η νηπιαγωγός τους γράφει.

Ενδεικτικά κάποιοι κανόνες που δημιουργούν τα παιδιά είναι:

- Απαγορεύεται να διακόπτεται το παιχνίδι των παιδιών από τους μεγάλους.
 - Απαγορεύεται οι μεγάλοι να διαλέγουν τα ρούχα των παιδιών.
 - Οι μεγάλοι πρέπει να λένε κάθε μέρα παραμύθια και τραγούδια στα παιδιά.
 - Δεν επιτρέπεται οι μεγάλοι να μαλώνουν τα παιδιά, όταν παίζουν με χρώματα και νερό.
 - Οι μεγάλοι πρέπει να κοιμούνται νωρίς και να μην τρώνε γλυκά.
- ✓ Τα παιδιά δημιουργούν με την βοήθεια του/της νηπιαγωγού συνταγή για ένα αγαπημένο πρόσωπο και επιλέγουν τη μαμά τους, δημιουργώντας τη συνταγή της γλυκιάς μαμάς.

Συνταγή:

- 2 φακελάκια φιλάκια
- 1 κουτάλι της σούπας αγκαλιές
- 1 ποτήρι παραμύθια
- 5 κουταλιές παιχνίδια
- 1 κούπα τραγούδι

Εκτέλεση: Τα ανακατεύουμε όλα μαζί. Ρίχνουμε στην ζύμη όσο γέλιο πάρει και τα ψήνουμε στους 180ο C

- ✓ Τα παιδιά δημιουργούν αντιδιαφημίσεις.

Ενδεικτικά αναφέρονται οι παρακάτω:

- Θέλετε να αδυνατίσετε; Τρώτε λιγότερο. Μην αγοράζετε προϊόντα αδυνατίσματος.
- Σας ενδιαφέρει η ομορφιά σας; Μην αγοράζετε καλλυντικά. Πλυθείτε μόνο με κρύο νερό.
- Θέλετε ένα όμορφο σώμα; Τρέξτε, πηδήξτε, περπατήστε, χορέψτε. Μην αγοράζετε κρέμες.

Βιβλιογραφία

- Beethoven, L. (Συνθέτης). (2008). Συμφωνίες Νο 5 & 7. [cd 1]. Αθήνα: Deutsche Grammophon – Το Βήμα.
- Bloom, B. (1998). Ένας καλλιεργημένος λύκος. (B. Bloom, Μεταφρ.) Αθήνα: Ζεβρόδειλος.
- Françoise, B. (2001). Ένα φίδι με παράθυρα. (Φ. Μανδηλαράς, Μεταφρ.) Αθήνα : Εκδόσεις Πατάκη, 2001.: Εκδόσεις Πατάκη.
- Léonard, M. (1997). Τιμπιλί: Το μικρό αγόρι που δεν ήθελε να πάει σχολείο. (Π. Βασιλάκη, Μεταφρ.) Αθήνα: Κάστωρ.
- McKee, D. (1996). Έλμερ,ο παρδαλός ελέφαντας. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.
- Moss, M. (2002). Η επίθεση της ψείρας. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Ravel, M. (Συνθέτης). (2008). Μπολερό, Παβάνα Για Μια Νεκρή Ινφάντα, Το Βαλς, Η Μάνα Μου Η Χήνα, Ισπανική Ραψωδία. [cd 17]. Αθήνα: Deutsche Grammophon – Το Βήμα.
- Αίσωπος, .. (1986). Οι μύθοι του Αισώπου σε κόμικς I. Αθήνα: Γράμματα.
- Αίσωπος, .. (χ.χ.). Ο λαγός και η χελώνα, Μύθοι του Αισώπου, Νο 5(33). Ανάκτηση 11 25, 2013, από <http://www.gr-se.com/Aesop/Aesop.html>.
- Ανδρεάτος, Γ. (2008). Ο Γάμος των τζιτζικιών. Στο Χ. Σκοπελίτη, Θαλής & Θάλεια - Ταξίδι στη χώρα της Σοφίας. Universal.
- Αρανίτου, Λ. (1987). 19 παράλογα και ένα με 2 άλογα. Αθήνα: Σύγχρονη εποχή.
- Αρανίτου, Λ. (2010). Η οδοντόβουρτσα. Στο Τ. Τσιλιμένη, Ν. Γραίκος, Λ. Καίσαρης, & Μ. Καπλάνογλου, Ανθολόγιο λογοτεχνικών κειμένων Α και Β΄ δημοτικού (σ. 54). Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β.
- Γκάτσος, Ν. (Στιχουργός), Χατζιδάκις, Μ. (Συνθέτης). (2003). Σπίτι μου σπιτάκι μου [Ηχογραφήθηκε από Μούσχουρη, Ν.]. Στο Μια Φωνή - A Voice - The Very Best Of Nana Mouskouri [cd]. Universal Music S.A. – Mercury.
- Ελύτης, Ο. (Στιχουργός), Τρανουδάκης, Μ. (Συνθέτης), (2003). Η Ποδηλάτισσα [Ηχογραφήθηκε από Μάνου, Α.]. Στο Η Ποδηλάτισσα [cd]. Lyra.
- Ε.Ψ.Υ.Π.Ε., .. (2008, 3). Τα μπαλόνια της φιλίας & Η Μόνα σε καινούριο σχολείο, 2 ιστορίες για τη βία στο σχολείο από παιδιά για παιδιά. Ανάκτηση 11 26, 2013, από http://www.epsype.gr/images/paramuthia_gia_ekfovismo.pdf.
- Ζαραμπούκα, Σ. (2000). Τα σχήματα, Η οικογένεια Τρίγωνου. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.
- Ζαραμπούκα, Σ. (2001). Ιππόλυτος ιπποπόταμος. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.

- Ηλιοπούλος, Β. (2000). *Τριγωνοψαρούλης εναντίον Μεγάλου Καρχαρία*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.
- Κούμαρης, Μ. (Στιχουργός – Συνθέτης). (2009). Χέρια σαν κι αυτά [Ηχογραφήθηκε από Locomondo]. Στο *Locomondo live (Double CD)* [cd]. Αθήνα: MBI music.
- Μανθόπουλος, Δ. (2001). *Η Σαραντόκαρδη*. Αθήνα: Σύγχρονοι Ορίζοντες.
- Μητροπούλου, Κ. (Στιχουργός), Λοΐζος, Μ. (Συνθέτης). (1994). Ο δρόμος [Ηχογραφήθηκε από Λοΐζος, Μ.]. Στο *Μάνος Λοΐζος* [cd]. Αθήνα: Minos-EMI – Η Καθημερινή.
- Νικολούδη, Φ. (2005). *Καλημέρα, φίλε Mirëmëngjes, mik*. Αθήνα: Δίπτυχο.
- Ρίτσος, Γ. (Στιχουργός), Τσιλίκης, Σ. (Συνθέτης), (2009).. Σ' ένα μαξιλάρι φεγγαράκι [Ηχογραφήθηκε από Παπακωνσταντίνου, Β.]. Στο *Πρωινό Άστρο* [cd]. Αθήνα: Technis.
- Ροντάρι, Τ. (1976). Το ποντικάκι και η ποντικίνα. Στο *Παραμύθια απ όλο τον κόσμο* (Ζ. Μπέλλα, Μεταφρ.). Αθήνα: Gutenberg.
- Ροντάρι, Τ. (2003). Μπλε Φανάρι. Στο *Παραμύθια από το τηλέφωνο*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Ροντάρι, Τ. (2011). Η Χώρα του "Ξε". Στο *Παραμύθια από το τηλέφωνο*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Τριβιζάς, Ε. (2001). *Η Δόνα Τερηδόνα και το μυστικό της γαμήλιας τούρτας*. Αθήνα: Καλέντης.
- Τριβιζάς, Ε. (2011). *Τα τρία μικρά λυκάκια*. Αθήνα: Μίνωας.

Η ιδέα για τις Εκδόσεις Σαΐτα ξεπήδησε τον Ιούλιο του 2012 με πρωταρχικό σκοπό τη δημιουργία ενός χώρου όπου τα έργα νέων συγγραφέων θα συνομιλούν άμεσα, δωρεάν και ελεύθερα με το αναγνωστικό κοινό. Μακριά από το κέρδος, την εκμετάλλευση και την εμπορευματοποίηση της πνευματικής ιδιοκτησίας, οι Εκδόσεις Σαΐτα επιδιώκουν να επαναπροσδιορίσουν τις σχέσεις Εκδότη-Συγγραφέα-Αναγνώστη, καλλιεργώντας τον πραγματικό διάλογο, την αλληλεπίδραση και την ουσιαστική επικοινωνία του έργου με τον αναγνώστη δίχως προϋποθέσεις και περιορισμούς.

Ο ισχυρός άνεμος της αγάπης για το βιβλίο,
το γλυκό αεράκι της δημιουργικότητας,
ο ζέφυρος της καινοτομίας,
ο σιρόκος της φαντασίας,
ο λεβάντες της επιμονής,
ο γραίγος του οράματος,
καθοδηγούν τη σαΐτα των Εκδόσεών μας.

Σας καλούμε λοιπόν να αφήσετε τα βιβλία να πετάξουν ελεύθερα!

Το περιεχόμενο του βιβλίου είναι μια προσπάθεια καταγραφής και παρουσίασης δράσεων σε διάφορα νηπιαγωγεία με σκοπό την κατάκτηση της δεξιότητας του γραμματισμού από τα παιδιά με τρόπο αβίαστο και αποτελεσματικό. Οι νέες τάσεις στη γλώσσα, η ομαδοσυνεργατική μέθοδος, η "αυθεντική" αξιολόγηση είναι οι άξονες πάνω στους οποίους αναπτύσσονται οι δραστηριότητες αυτού του βιβλίου και αξιοποιείται η φαντασία και η δημιουργικότητα των παιδιών. Τα κείμενα συμπληρώνονται με φωτογραφικό υλικό με δείγματα της δουλειάς των παιδιών. Ελπίζουμε ότι το βιβλίο θα δώσει τα ερεθίσματα σε παιδαγωγούς εν ενεργεία ή όχι να δημιουργήσουν τις δικές τους αντίστοιχες δράσεις.

